

Vlaams
Parlement

stuk **15** (2013-2014) – Nr. 3-A
ingediend op 28 november 2013 (2013-2014)

Ontwerp van decreet

houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2014

Beleidsbrief
Bestuurszaken 2013-2014

Beleidsbrief
Binnenlands Bestuur 2013-2014

Beleidsbrief
Inburgering en Integratie 2013-2014

Beleidsbrief
Toerisme 2013-2014

Verslag

namens de Commissie voor Bestuurszaken,
Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme
uitgebracht door de dames Karin Brouwers
en Khadija Zamouri en de heer Willy Segers
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

*Samenstelling van de commissie:**Voorzitter:* N.*Vaste leden:*

mevrouw Karin Brouwers, de heren Jan Durnez, Ward Kennes, Jan Verfaillie;
de heren Stefaan Sintobin, Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers;
de heer Marnic De Meulemeester, N.;
de heer Kurt De Loor, mevrouw Els Robeyns;
de heren Marius Meremans, Willy Segers;
mevrouw Patricia De Waele;
de heer Bart Caron.

Plaatsvervangers:

mevrouw Vera Jans, de heer Jan Laurys, mevrouw Valerie Taeldeman, de heer Johan Verstreken;
de dames Katleen Martens, Marleen Van den Eynde, de heer Wim Wienen;
de heer Marc Vanden Bussche, mevrouw Khadija Zamouri;
mevrouw Fatma Pehlivan, de heer Jurgen Vanlerberghe;
mevrouw Lies Jans, de heer Karim Van Overmeire;
de heer Peter Reekmans;
mevrouw Mieke Vogels.

Toegevoegde leden:

de heer Christian Van Eyken.

Stukken in het dossier:

- 15** (2013-2014) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
– Nr. 2: Amendementen
- 12-A** (2012-2013) – Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
- 13** (2013-2014) – Nr. 1: Algemene toelichting
– Nr. 2: Toelichtingen per programma
- 14** (2013-2014) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- 16** (2013-2014) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof
- 21** (2013-2014) – Nr. 1: Meerjarenraming
- 2227** (2013-2014) – Nr. 1: Beleidsbrief
- 2228** (2013-2014) – Nr. 1: Beleidsbrief
- 2229** (2013-2014) – Nr. 1: Beleidsbrief
- 2230** (2013-2014) – Nr. 1: Beleidsbrief

INHOUD

I. Bestuurszaken	6
1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand	6
1.1. Uitgavenbegroting 2014	6
1.1.1. Dienst van de Bestuursrechtscolleges	6
1.1.2. Dienst van de Gouverneurs	6
1.1.3. Apparaat	6
1.1.4. Beleidskredieten	7
1.1.5. VAC Gent	7
1.2. Beleidsbrief Bestuurszaken	7
1.2.1. Daadkrachtig management door samenwerking en synergie ..	7
1.2.2. Een open en innovatieve overheid voor een betere dienstverlening	8
1.2.3. Naar een vernieuw(en)d P&O-beleid	8
1.2.4. Met ICT en e-government naar geïntegreerde oplossingen	9
1.2.5. Klantgericht en beleidsondersteunend instrumentarium voor administratieve vereenvoudiging, kwaliteitsvolle regelgeving en proces- en informatiebeheer	11
1.2.6. Clustering van expertise over goed opdrachtgeverschap	11
1.2.7. Naar een proactief vastgoed- en patrimoniumbeleid	12
1.2.8. Naar een efficiënte, duurzame en sterke facilitaire ondersteuning	12
1.2.9. Een overheidsbreed dienstenplatform gebouwd op sterke entiteiten	13
2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden	13
2.1. Tussenkomsst van de heer Marnic De Meulemeester	13
2.2. Tussenkomsst van de heer Willy Segers	14
2.3. Tussenkomsst van de heer Kurt De Loor	15
2.4. Tussenkomsst van de heer Marc Vanden Bussche	15
2.5. Tussenkomsst van de heer Ward Kennes	15
3. Antwoorden van minister Geert Bourgeois	16
II. Binnenlands Bestuur	19
1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand	19
1.1. Uitgavenbegroting 2014	19
1.1.1. Apparaat	19
1.1.2. Externe audit	19
1.1.3. Gewestelijke ontvangers	19

1.1.4. Beleidskredieten	20
1.1.5. Organisatie van de verkiezingen van het Vlaams Parlement ..	20
1.1.6. Vlaams Provinciefonds	20
1.1.7. Vlaams Gemeentefonds.....	20
1.2. Beleidsbrief Binnenlands Bestuur 2013-2014	21
1.2.1. Beleidsnota 2009-2014.....	21
1.2.2. Begroting 2014	21
1.2.3. Interne staatshervorming.....	21
1.2.4. Verhogen van bestuursefficiëntie door e-government.....	22
1.2.5. Sterke en verantwoordelijke besturen	22
1.2.6. Lokale en provinciale verkiezingen.....	24
1.2.7. Correct taalgebruik en versterking van het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse Rand.....	24
1.2.8. Binnenlands bestuur in Europees en internationaal perspectief	24
1.2.9. Een ondersteunende administratie voor de lokale en provinciale besturen.....	24
1.2.10. Regelgevingsagenda.....	24
2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden	25
2.1. Tussenkoms van de heer Jan Verfaillie	25
2.2. Tussenkoms van de heer Marnic De Meulemeester.....	26
2.3. Tussenkoms van de heer Kurt De Loor.....	27
2.4. Tussenkoms van de heer Marius Meremans.....	28
2.5. Tussenkoms van de heer Ward Kennes	29
2.6. Tussenkoms van de heer Marc Vanden Bussche.....	30
2.7. Tussenkoms van de heer Jan Durnez	31
2.8. Tussenkoms van de heer Lode Ceyskens	31
3. Antwoorden van minister Geert Bourgeois.....	31
4. Replieken van de commissieleden en aanvullend antwoord van de minister	35
III. Inburgering	36
1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand.....	36
1.1. Uitgavenbegroting 2014	36
1.2. Beleidsbrief Inburgering en Integratie 2013-2014.....	36
1.2.1. Algemeen	36
1.2.2. Langetermijnvisie en -strategie	37
1.2.3. Meer nieuwe Vlamingen vinden hun plaats in onze samenleving	37
1.2.4. Doelmatigheid van het aanbod verder verbeteren.....	38
1.2.5. Efficiëntie en effectiviteit van het beleid verhogen	39
1.2.6. Systematische opvolging en evaluatie	40
1.2.7. Besluit	40

2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden	41
2.1. Tussenkoms van mevrouw Fatma Pehlivan.....	41
2.2. Tussenkoms van mevrouw Khadija Zamouri.....	42
2.3. Tussenkoms van de heer Ward Kennes	44
2.4. Tussenkoms van de heer Willy Segers	46
3. Antwoorden van minister Geert Bourgeois.....	47
4. Replieken van de commissieleden	51
IV. Toerisme.....	52
1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand	52
1.1. Uitgavenbegroting 2014	52
1.2. Beleidsbrief Toerisme 2013-2014.....	52
1.2.1. Situatieanalyse van het toerisme in Vlaanderen	52
1.2.2. Strategische doelstelling 1. De aantrekkings- en belevingswaarde van de toeristische bestemming(en) (in) Vlaanderen vergroten	53
1.2.3. Strategische doelstelling 2. Stimuleren van het toeristisch ondernemerschap	55
1.2.4. Strategische doelstelling 3. Realiseren van een krachtadig marketingbeleid per macroproduct in functie van het verhogen van het economisch rendement	56
1.2.5. Strategische doelstelling 4. Volwaardige participatie aan toerisme door iedere Vlaming mogelijk maken	57
1.2.6. Strategische doelstelling 5. De efficiëntie en effecten van het werk van de toeristische overheden verhogen.....	57
2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden	58
2.1. Tussenkoms van de heer Jurgen Vanlerberghe	58
2.2. Tussenkoms van de heer Marnic De Meulemeester.....	61
2.3. Tussenkoms van de heer Johan Verstreken.....	62
2.4. Tussenkoms van de heer Stefaan Sintobin	64
2.5. Tussenkoms van de heer Marius Meremans.....	65
2.6. Tussenkoms van mevrouw Karin Brouwers	67
2.7. Tussenkoms van de heer Ward Kennes	67
2.8. Tussenkoms van de heer Jan Verfaillie	68
3. Antwoorden van minister Geert Bourgeois.....	68
V. Indicatieve stemming.....	74
Gebuurkte afkortingen	76

De Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme besprak op 12, 19 en 28 november 2013 het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014.

De uitgavenbegroting 2014 werd besproken in samenhang met de beleidsbrieven Bestuurszaken 2013-2014 (*Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2227/1), Binnenlands Bestuur 2013-2014 (*Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2228/1), Inburgering en Integratie 2013-2014 (*Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2229/1) en Toerisme 2013-2014 (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-2013, nr. 2230/1).

I. BESTUURSZAKEN

1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

1.1. *Uitgavenbegroting 2014*

1.1.1. *Dienst van de Bestuursrechtscolleges*

De *minister* wijst vooreerst op het nieuwe begrotingsprogramma BG0, waarin later in de loop van 2014 de gecombineerde loon- en werkingskredieten van de nieuwe Dienst van de Bestuursrechtscolleges ingeschreven zullen worden. Voorlopig staan alle kredieten onder dit begrotingsprogramma nog op nul.

1.1.2. *Dienst van de Gouverneurs*

Een tweede technische aanpassing betreft de omvorming van de oude begrotingsentiteit BB0 ‘Gouverneurs, Gewestelijke Ontvangers en Arrondissementscommissarissen’ tot de nieuwe begrotingsentiteit ‘Dienst van de Gouverneurs’. Deze omvorming ligt in het verlengde van de beslissing om de functie van arrondissementscommissaris te laten uitdoven.

1.1.3. *Apparaat*

De *minister* meldt dat de loonkredieten stijgen ingevolge de afspraken voortvloeiend uit het sectoraal akkoord 2010-2012 van 28 oktober 2011. Het gaat specifiek over de stapsgewijze verhoging van de eindejaarstoelage en het toekennen van een tweede salarisschaal voor de contractuele personeelsleden van de schoonmaak- en de cateringdiensten. Wat de loonkredieten van alle entiteiten ressorterend onder het beleidsdomein Bestuurszaken betreft, resulteert dit in een structurele stijging met 149.000 euro.

De loonkredieten stijgen ook door het wegvallen van de eenmalige besparing die er in 2013 werd op doorgevoerd in uitvoering van het raamakkoord ‘besparing 100 miljoen euro op personeels- of personeelsgerelateerde kredieten’ van 23 november 2012, gesloten tussen de Vlaamse overheid en het gemeenschappelijk vakbondsfront. Overeenkomstig dit raamakkoord wordt deze eenmalige besparing van 2013 vervangen door het recurrent schrappen van middelen die normaliter nog vanaf de begroting 2014 gereserveerd waren voor de uitvoering van een nieuw sectoraal akkoord 2013-2014. Wat de loonkredieten van alle entiteiten ressorterend onder het beleidsdomein Bestuurszaken betreft, resulteert dit in een stijging van 402.000 euro.

De niet-loonkredieten van het apparaat worden geïndexeerd met 1,4%. Dit resulteert voor alle entiteiten ressorterend onder het beleidsdomein Bestuurszaken in een verhoging met 106.000 euro.

In uitvoering van het eerder door de Vlaamse Regering besliste efficiëntietraject, wordt globaal een volgende opstap van 20 miljoen euro structurele besparing in mindering gebracht van de apparaatskredieten, dit overeenkomstig de verdeling ervan over de diverse entiteiten en kredieten volgens de beslissing van het College van Ambtenaren-Generaal en de onderlinge afspraken van de betrokken leidend ambtenaren. Dit resulteert voor alle entiteiten ressorterend onder het beleidsdomein Bestuurszaken in een nieuwe opstap van de structurele besparing op apparaatskredieten met 943.000 euro. Deze opstap houdt nog geen rekening met de door de Vlaamse Regering besliste verscherping van het efficiëntietraject voor 2014, waardoor de te bereiken besparingsdoelstelling voor 2014 nog verhoogd wordt tot 25 miljoen euro recurrent.

Tot slot heeft de minister, in uitvoering van de beslissing van de regering om bijkomend nog 60 miljoen euro structureel te besparen, een extra besparing doorgevoerd op apparaat. Dit resulteert voor alle entiteiten ressorterend onder het beleidsdomein Bestuurszaken in een bijkomende structurele besparing op werking apparaat van 291.000 euro.

Samenvattend daalt het apparaatskrediet van alle entiteiten ressorterend onder het beleidsdomein Bestuurszaken (met inbegrip van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur) in 2014 door al deze evoluties structureel met 577.000 euro.

1.1.4. Beleidskredieten

De stijging van de index heeft tot gevolg dat de niet-looncomponent van een aantal beleidskredieten verhoogd wordt met 1,4%. Anderzijds werd in het kader van de bijkomende structurele besparingsinspanning van 60 miljoen euro een quasi algemene niet-indexatie doorgevoerd. Daarnaast werd bijkomend bespaard op die specifieke beleidskredieten die nauw verbonden zijn met de eigen werking van de overheid, zoals studie- of communicatiekredieten of onderhoudskredieten die eerder dienen voor de ondersteuning van projecten.

Dit heeft globaal tot gevolg dat door indexatie de beleidskredieten van het departement Bestuurszaken, de entiteit E-government en ICT-beheer, het Agentschap voor Overheidspersoneel en het Agentschap voor Facilitair Management samen in totaal met 938.000 euro stegen, maar door de bijkomende structurele besparing vervolgens globaal daalden met 1.701.000 euro. Het verschil is een besparing van ongeveer 800.000 euro.

1.1.5. VAC Gent

Een laatste belangrijke structurele kredietwijziging situeert zich bij het Agentschap voor Facilitair Management. Vanaf 2014 wordt namelijk het nieuwe VAC aan het Sint-Pietersstation te Gent gefaseerd volledig operationeel en ingevuld.

1.2. Beleidsbrief Bestuurszaken

De *minister* licht beknopt de krachtlijnen van de beleidsbrief toe op basis van de structuur van de beleidsnota Bestuurszaken 2009-2014, die is opgebouwd rond tien strategische doelstellingen.

1.2.1. Daadkrachtig management door samenwerking en synergie

De *minister* verwijst naar de initiatieven die moeten bijdragen tot een meer daadkrachtig management. Sommige daarvan zijn als sleutelprojecten opgenomen in het meerjarenprogramma slagkrachtige overheid. Het beleidsdomein Bestuurszaken neemt het projectleiderschap op van enkele van deze sleutelprojecten.

Het meerjarenprogramma slagkrachtige overheid bestaat uit dertien sleutelprojecten, verdeeld in vier clusters: minder bestuurlijke drukte en vereenvoudiging (cluster 1), meer doen met minder (cluster 2), verbetering van de dienstverlening door innovatie (cluster 3), en verbetering van het oplossingsvermogen en verantwoording (cluster 4). De meeste van de sleutelprojecten zijn inmiddels afgerond.

De minister gaat nader in op project 4: rationalisatie van de managementondersteunende functies. Er waren twee grote doelstellingen. Ten eerste wilde men het aantal tewerkgestelde mensen in de managementondersteunende functies terugdringen van 16% naar 10%. Hier zit men goed op schema. Eind 2012 zat men op een percentage van 10,65%. Ten tweede is het de bedoeling het aantal managementondersteunende diensten te reduceren tot maximaal tien. Uit een studie van een consultancybureau is gebleken dat zo'n dienst om efficiënt te werken minimaal 2000 mensen moet bedienen. Er waren te veel diensten die te specialistisch werk inzake ICT, logistiek en boekhouding moesten verrichten op een te kleine schaal. Het CAG is bezig met een oefening om tot een reductie tot tien entiteiten te komen. Enkele entiteiten blijven om inhoudelijke redenen buiten de scope van de oefening. Het gaat om de beide OPZ's, het GO! dat ook voor alle scholen managementondersteunend is en de VMSW die managementondersteunend is voor alle sociale huisvestingsmaatschappijen.

Er is door de Vlaamse Regering eveneens beslist dat alle entiteiten van de dertien ministeries een beroep moeten doen op het Agentschap voor Onderwijsdiensten voor de erkenning van arbeidsongevallen, beroepsziekten en buitendienstongevallen, dit omwille van de specifieke expertise van AgODi hieromtrent. Alle entiteiten zullen uiterlijk in 2020 moeten aansluiten bij het personeelssysteem Vlimpers en uiterlijk eind mei 2014 bij de vzw Sociale Dienst voor het Vlaams Overheidspersoneel. Tevens moeten de entiteiten, met uitzondering van de VDAB, uiterlijk eind 2014 aansluiten bij de Gemeenschappelijke Dienst voor Preventie en Bescherming. Een en ander moet tot meer rationalisatie en efficiëntie in het overheidsapparaat leiden.

De minister brengt in herinnering dat er een traject is uitgetekend om tijdens deze regeerperiode te komen tot een personeelsreductie met 6%. Op 30 juni 2013 hadden de betrokken entiteiten reeds meer dan 6% personeel bespaard. In het kader van de begrotingsopmaak 2014 werd daarom beslist om het bereikte overschot te consolideren door de personeelsbesparingen op te trekken tot 6,5%.

1.2.2. Een open en innovatieve overheid voor een betere dienstverlening

De *minister* merkt op dat de klantentevredenheidsonderzoeken nu online beschikbaar zijn. Dit is belangrijk om een oordeel te kunnen vormen over de kwaliteit van de dienstverlening. Bovendien wil men komen tot een vergelijkingsdatabank, waardoor resultaten van klantenonderzoeken uitgevoerd door de entiteiten van de Vlaamse overheid met elkaar kunnen worden vergeleken.

1.2.3. Naar een vernieuw(en)d P&O-beleid

De *minister* verwijst naar de gedachtewisseling over een modern humanresourcesbeleid voor de Vlaamse overheid in de commissie op 29 januari 2013 (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1906/1).

Hij brengt het op 27 september 2013 principieel goedgekeurde ontwerpbesluit tot aanpassing van het Vlaams Personeelsstatuut onder de aandacht. Dit maakt onder meer de mobiliteit mogelijk van vastbenoemde personeelsleden van de onderwijssector en van de administratie van het Vlaams Parlement naar de Vlaamse overheid. Er lopen sinds het

voorjaar 2013 ook twee proefprojecten in het kader van de internationale mobiliteit (uitwisseling met de Nederlandse Rijksoverheid en werkbezoeken aan de Vlaamse buitenlandkantoren) en de mobiliteit met de lokale besturen wordt eveneens gestimuleerd. Er lopen verder ook enkele projecten van tijdelijke mobiliteit (interne coaches, pool van facilitatoren).

Eind dit jaar wil de minister een bevraging organiseren over de vraag waarom het instrument elders verworven competenties helemaal niet wordt ingezet. Indien de oorzaak bij de procedure zou liggen, wil de minister die bijstellen.

Er komt een versoepeling van de ontslagmogelijkheid. Ambtenaren die dysfuncties vertonen, kunnen ontslagen worden na tweemaal een onvoldoende bij evaluatie in de loop van vijf jaar. In het verleden moest men voor ontslag tweemaal na elkaar een onvoldoende behalen. Een korte heropflakking van activiteit bij de betrokkene kon dan voorkomen dat er een ontslag volgde.

Er worden inspanningen geleverd om de kloof tussen contractuelen en statutairen weg te werken, maar de sleutel ligt bij het federale APKB zodat men hier niet voluit kan gaan. Contractuele personeelsleden wordt wel de kans gegeven deel te nemen aan bevorderingsprocedures. De regeling met betrekking tot de herplaatsing wordt bijgestuurd en de berekening van de proeftijd voor ambtenaren wordt vereenvoudigd. Contractuele personeelsleden zullen tijdelijk aangesteld kunnen worden tot projectleider en bevorderingsmogelijkheden worden op elkaar afgestemd.

Het plafond voor de valorisatie van de relevante ervaring in de privésector (9-15 jaar) verdwijnt en wordt gelijkgesteld met het plafond dat in de onderwijssector wordt doorgevoerd (20 jaar). Op die manier wil men drempels wegnemen voor mensen die van de privésector naar de overheid willen overstappen.

Er wordt een toelage voor tijdelijke functieverzwarende voorzien. Ook voor interne ambtenaren die aangesteld worden in het top- en middenkader komt er een proefperiode. Voor afdelingshoofden zal de vacature voortaan zowel intern als extern kunnen worden aangeboden. Tot nu toe gebeurde dat in eerste instantie uitsluitend intern.

Naar de volgende regeerperiode wil de minister de nodige voorbereidingen treffen om de koppeling tussen loopbaan en verloning te doorbreken. Verloning moet meer gekoppeld worden aan de functie zelf en aan de inspanningen die worden geleverd. Hiervoor moet men eerst over een functieclassificatie beschikken.

Wat het gelijke kansen- en diversiteitsbeleid betreft, verwijst de minister naar de telling als proefproject op basis van socio-economische monitoring en gegevens van de kruispuntbank sociale zekerheid. Die levert een beduidend beter resultaat op inzake personeelsleden met een migratieachtergrond. Op basis van deze telling zou het reëel aantal 3,8% bedragen (tegenover 3% op basis van vrijwillige registratie). Het streefcijfer bedraagt 4% tegen 2015.

1.2.4. Met ICT en e-government naar geïntegreerde oplossingen

Eind vorig jaar gaf de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de voorstellen van de minister voor het opstarten van de procedures voor het afsluiten van vier aparte raamovereenkomsten voor de realisatie van het gemeenschappelijke ICT-dienstverleningsaanbod voor de diensten van de Vlaamse overheid, na het beëindigen van de lopende ICT-dienstverleningsoverkomst met HP-Belgacom in 2015. De volgende raamovereenkomsten zullen worden afgesloten: raamovereenkomst 'Exploitatiegebonden ICT-diensten en integratie' (duur van zeven jaar), raamovereenkomst 'Ontwikkelingsprojecten' (duur van vier jaar), raamovereenkomst 'Technische ondersteuning door ICT-profielen' (duur van vier jaar), en raamovereenkomst 'Aankoop van diverse ICT-producten' (duur van vier

jaar). De oproep tot deelname aan de procedure tot gunning van de raamovereenkomst 'Exploitatiegebonden ICT-diensten' werd reeds in 2012 gepubliceerd. De andere procedures werden opgestart in 2013. De uitvoering van deze procedures loopt nog door in 2014. De vier contracten zullen ook voor de lokale besturen worden opengesteld. Op die manier kunnen ook de lokale besturen van de schaalvoordelen genieten.

Met betrekking tot de verhuis van het datacenter uit het Boudewijngebouw werd in 2013 een algemeen plan van aanpak en een technische architectuur uitgewerkt. De Windows- en Linuxtest- en integratieomgeving werd reeds gemigreerd van het Boudewijngebouw naar het Colt datacenter in Diegem. In 2014 zal gestart worden met de realisatie van de netwerkverbinding en het opzetten van de benodigde basisinfrastructuur.

In 2013 werden de nodige stappen ondernomen om de ontsluiting van de MAGDA-diensten over het internet naar de lokale besturen mogelijk te maken. Daartoe werd de beveiliging van het MAGDA-platform versterkt. In 2014 wordt de vernieuwing van het MAGDA 2.0-platform afgerond, zodat het platform volledig klaarstaat om de DAB Informatie Vlaanderen ten volle de rol van Vlaamse dienstenintegrator te laten opnemen. In het bijzonder zullen nieuwe MAGDA-diensten en platformcomponenten gebouwd worden op het vlak van automatische rechtentoekenning, codering van vertrouwelijke persoonsgegevens en ontsluiting van dossierstatusinformatie over personen en ondernemingen. Daarnaast zal bekeken worden in hoeverre naast het bestaande MAGDA-platform een tweede platform moet opgebouwd worden om te voldoen aan de doelstellingen van de Vlaamse Regering inzake e-facturatie.

De minister wil de Verrijkte KruispuntBank Ondernemingen profileren als kenniscentrum voor ondernemingsinformatie. Zowel de overheidsdiensten op Vlaams niveau, de lokale besturen als de ondernemingen zelf moeten er een beroep op kunnen doen. Nu reeds zijn 220 gemeentebesturen aangesloten op de VKBO.

In 2013 initieerde de minister een nieuwe oproep voor Vlaamse Innovatie Projecten of VIP-projecten. Dat zijn projecten die bijdragen tot het open data-beleid van de Vlaamse overheid. Er werden 24 projectvoorstellen ontvangen, waarvan er acht ondersteuning of (co)financiering bij de uitvoering van het project toegezegd kregen.

Het Vlaams Actieplan Open Data werd op 19 juli 2013 door de Vlaamse Regering goedgekeurd. Het platform zal begin 2014 operationeel zijn en zal ook openstaan voor de lokale besturen. In 2014 zal, mede naar aanleiding van de goedgekeurde herziening van de Europese richtlijn over hergebruik van overheidsinformatie, een regelgevend initiatief worden opgestart met betrekking tot open data. De overheid beschikt over een grote hoeveelheid data die men ter beschikking kan stellen, al dan niet tegen betaling.

De ICT-dienstverlening naar de lokale overheden wordt verder uitgebreid. De minister vermeldt e-governmentprojecten (Digitaal Toezicht, Digitale Bouwaanvraag, Citadel on the Move) en de Productencatalogus die producten en diensten beschrijft die Vlaamse, federale, lokale en provinciale diensten aanbieden. In 2014 zal er verdere aandacht gaan naar een verbeterde en gedigitaliseerde werking van lokale en provinciale besturen. Wat e-government betreft, onderzoeken de steden en gemeenten de mogelijkheid van een verregaande structurele samenwerking met de Vlaamse overheid. De minister legt in dit verband de laatste hand aan een conceptnota. De bedoeling van de samenwerking is te komen tot het delen van expertise en de bouw van gemeenschappelijke projecten. Dat vermijdt alvast dat de 308 gemeenten telkens gelijkaardige applicaties bouwen in plaats van een gezamenlijke applicatie.

In de loop van 2013 werd de trend van toenemende cyberbedreigingen verder bevestigd. Tussen juli 2012 en juli 2013 werden liefst 99 miljoen spamberichten tegengehouden. Op een totaal van 136 miljoen ontvangen e-mails waren er dus bijna 100 miljoen spamberichten (ofwel 72,5%). Tussen februari 2013 en juli 2013 waren er 54.000 cyberaanvallen. De beveiliging hiertegen vergt gigantische kosten (320.000 euro per maand). Er moeten regelmatig extra investeringen worden gedaan om de hardware en software op punt te houden.

1.2.5. Klantgericht en beleidsondersteunend instrumentarium voor administratieve vereenvoudiging, kwaliteitsvolle regelgeving en proces- en informatiebeheer

In 2005 is de Vlaamse overheid gestart met het systeem van de administratieve lastenvermindering. Men maakte werk van een nulmeting en een verplichting om administratieve lasten telkens te meten en een compensatie uit te werken indien er sprake was van een vermeerdering. Tussen 2005 en 2012 werd een administratieve lastenreductie gerealiseerd van 75,5 miljoen euro. Voor 2013 zat men eind september al aan een besparing van een goede 9 miljoen euro. Alle beleidsdomeinen hebben begin 2013 opnieuw een voortgangsrapport ingediend over het actieplan administratieve vereenvoudiging. De minister zal voor het einde van deze regeerperiode een finaal voortgangsrapport opstellen over alle actieplannen voor administratieve vereenvoudiging.

Wat de kwaliteit en toegankelijkheid van formulieren betreft, meldt de minister dat 82% van de formulieren een kwaliteitslabel ‘eenvoudig formulier’ hebben.

In 2014 zal de minister de recent aangenomen Europese richtlijn met betrekking tot open data in de eigen Vlaamse regelgeving omzetten via een ontwerp van decreet.

Men zal de cellen Wetskwaliteit verder blijven ondersteunen, via meer vormingen wetgevingsleer op maat, workshops, handleidingen, sjablonen enzovoort.

Om de procesorganisatie van de Vlaamse overheid in beeld te krijgen, werd in 2013 het project ‘Proceshuis Vlaamse overheid’ opgestart. De prioriteiten zijn het creëren van een vindplaats voor procesmodellen van de Vlaamse en lokale overheden, het opstellen van een ruwe inventaris van alle processen van de Vlaamse overheid en het geven van instructies over de werkwijze om processen van de Vlaamse overheid volledig en eenvoudig in kaart te brengen.

Het aanbod van bedrijfsinformatie van de Vlaamse overheid wordt thematisch verder uitgebreid. Het gaat om informatie over personeel, organisatieontwikkeling, ICT, e-government, facilitair management, vastgoed, overheidsopdrachten, wetsmatiging enzovoort. Men blijft inzetten op het optimaliseren van de dataverzameling door automatische datastromen en het gebruik van masterbronnen. Aan elke doelgroep moet informatie in de gepaste vorm worden aangeboden.

1.2.6. Clustering van expertise over goed opdrachtgeverschap

In 2013 pasten de entiteiten e-tendering, dit is het elektronisch uitwisselen van kandidatuurstellingen en offertes, verder toe voor alle procedures. Het programma Bedrijfsinformatie Vlaamse overheid volgt het gebruik van de elektronische procedures bij overheidsopdrachten verder op. Uit de rapportering blijkt dat de elektronische procedure bij meer dan 90% van de overheidsopdrachten mogelijk is en dat 95% van de offertes elektronisch werd ingediend.

Voor de module e-auction, het elektronisch veilen, bouwde de administratie de technische en juridische ondersteuning uit en hield zij de eerste pilotveilingen. De bevindingen zullen breed gecommuniceerd worden binnen de Vlaamse overheid en de lokale besturen.

Bijkomend en inspeland op Europese beleidsdoelstellingen, startte de administratie met het project e-invoicing voor het digitaal ontvangen en verwerken van factuurinformatie.

Er wordt verder ingezet op raamovereenkomsten over horizontale dienstverleningspakketten. Men biedt modelbepalingen en typebestekken aan en men ondersteunt raamcontracten, ook naar de lokale besturen. Er werd een conceptnota uitgewerkt over het werken met raamovereenkomsten binnen de Vlaamse overheid. Het Vlaams Samenwerkingsforum Overheidsopdrachten besliste op de installatievergadering tot de oprichting van meerdere werkgroepen die tot doel hebben om standaarden uit te werken en richtlijnen mee te geven.

De administratie zal verder bijdragen aan de uitvoering van het Vlaams actieplan duurzame overheidsopdrachten 2012-2014.

1.2.7. Naar een proactief vastgoed- en patrimoniumbeleid

Het vastgoedinstrumentarium zal verder worden ontwikkeld, geconcretiseerd en verankerd in de werking en de structuur van de Vlaamse overheid. Het eerste vastgoedoverzicht zal in februari 2014 ter beschikking zijn. Men wil komen tot een eenvoudig raadpleegbaar overzicht van het vastgoed van de gebouwen van de Vlaamse overheid door middel van webkaarten, dashboards en werklijsten. Een jaarlijkse momentopname van het vastgoed moet de evoluties in het vastgoed transparant maken. De vastgoeddatabank zal ook worden ingezet voor de opvolging van de Europese richtlijnen omtrent energie-efficiëntie.

Het is de bedoeling om het Vlaams Vastgoedforum gradueel uit te bouwen en te zorgen voor kennisdeling, zodat onder meer de lokale besturen kunnen profiteren van de opgedane kennis.

Het team Vlaams Bouwmeester zal een aantal lopende initiatieven verder zetten: pilotprojecten Zorg, pilotprojecten Wonen, de installatie van Labo Ruimte, de studie Metropolitaan Kustlandschap 2100, de studie naar een Territoriaal Ontwikkelingsprogramma voor Centraal Limburg. Daarnaast worden ook nieuwe pilotprojecten opgezet in domeinen zoals Kunst in Opdracht en Landbouw.

1.2.8. Naar een efficiënte, duurzame en sterke facilitaire ondersteuning

Het Agentschap voor Facilitair Management wordt uitgebouwd tot een echt kenniscentrum. De virtuele kenniscel Het Nieuwe Werken zal de diverse entiteiten bijstaan met advies en begeleiding bij de op stapel staande projecten doorheen het volledige transitietraject naar Het Nieuwe Werken.

De implementatie van een performant Facility Management Information System bij AFM moet niet enkel meer en betere geïntegreerde gegevens bieden, maar ook toelaten om de diverse facilitaire processen binnen de Vlaamse overheid efficiënter te plannen en op te volgen en grondig onderbouwde analyses uit te voeren om de effecten van beleidskeuzes in kaart te brengen.

Wat het wagenpark betreft, wordt volop ingezet op een energiezuinige vloot. De doelstelling is om tegen 2014 te komen tot 10% minder brandstofverbruik tegenover referentiejaar 2009. Er werd gemikt op een gemiddelde ecoscore van 63 voor de gehele vloot van dienst-

voertuigen. Voor de benzinevoertuigen binnen de Vlaamse overheid bedraagt de gemiddelde ecoscore momenteel al 69,4 en voor de diesellootvoertuigen 68,3. De vooropgestelde scores zijn dus al gehaald en zelfs overschreden. Men zal verder gaan op dit elan met hybride voertuigen, aardgasvoertuigen, elektrische voertuigen enzovoort.

AFM heeft de eigen werking en dienstverlening kritisch tegen het licht gehouden en getoetst aan de evoluties in de facilitaire sector. Daarbij is onder andere gebleken dat AFM op vlak van schoonmaak prima scoort. Evenwel bleek dat AFM de interne klant ook met een lagere frequentie van een aantal schoonmaaktaken een kwalitatieve en marktconforme dienstverlening kan blijven garanderen. Op die manier kon een besparing worden gerealiseerd.

Er worden initiatieven genomen om het voedselverlies te beperken. Het aandeel aan vegetarische maaltijden is opgetrokken tot meer dan 15%. Bioproducten worden systematisch geïntegreerd in de dagelijkse werking. Er bestaat een programma om zo veel mogelijk met leidingwater te werken in de restaurants en in de kantoren.

Het VAC Gent zal medio 2014 in gebruik worden genomen. De herhuisvesting van de Vlaamse Belastingdienst in het nieuwe hoofdkantoor in Aalst zit op schema voor de geplande ingebruikname begin 2014.

1.2.9. Een overheidsbreed dienstenplatform gebouwd op sterke entiteiten

De website bestuurszaken.be moet een geïntegreerd dienstenaanbod vanuit een klantenperspectief bieden, los van entiteiten. AFM, e-IB en AgO hebben stappen gezet om hun eigen website in deze van het beleidsdomein te integreren.

Aan de hand van de Dienstencatalogus interne werking wil de minister de raamcontracten die openstaan voor de lokale besturen in de verf zetten door een handige zoekfilter aan de dienstencatalogus toe te voegen.

2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

2.1. Tussenkoms van de heer Marnic De Meulemeester

De heer *Marnic De Meulemeester* stelt vast dat het aantal entiteiten daalt. Ook in de strategische adviesraden wordt ingegrepen, waarbij onder meer VLABEST en SARiV zouden worden afgeschaft. Open Vld wil echter dat VLABEST op een of andere manier zijn sterke en gespecialiseerde technische adviezen kan blijven afleveren en niet zou opgaan in een mastodont als de SERV.

De beperking van de managementondersteunende diensten tot maximaal tien is een goed initiatief, maar zal dat nog in orde komen voor de volgende Vlaamse verkiezingen?

De minister is fier op de personeelsvermindering met 6% en hij wil het bereikte resultaat nu consolideren op 6,5%. Maar het feit dat de doelstelling al een jaar voor de streefdatum gehaald werd, toont volgens het lid aan dat de lat te laag gelegd werd. Open Vld heeft altijd gepleit voor een personeelsvermindering met minimaal 10% volgens een vervangingsratio van twee op drie.

Heeft de minister wat de uitvoering van het decreet Deugdelijk Bestuur betreft, een stok achter de deur voor entiteiten die niet onder zijn politieke verantwoordelijkheid vallen? Het is belangrijk dat een minister van Bestuurszaken zijn collega's geregeld bij de les houdt.

Wat de administratieve vereenvoudiging betreft, vreest de spreker dat de burger zijn weg zal verliezen tussen de onlineactieplannen, voortgangsrapporten en projectdatabanken. Open Vld denkt dat een en ander nog transparanter en eenvoudiger kan.

Raamcontracten, modelbepalingen en typebestekken dragen de goedkeuring van Open Vld weg. Dat er behalve voor aardgas nu ook raamcontracten voor verzekeringen komen, ziet de spreker als een kans voor de lokale besturen.

De huurcontracten voor het Boudewijn- en het Phoenixgebouw lopen ten einde. Heeft de minister al een nieuwe locatie gevonden voor de Vlaamse ambtenaren in Brussel?

Er wordt een decreetswijziging aangekondigd met betrekking tot het nieuwe kader voor Kunst in Opdracht. Wat is hier de stand van zaken?

De beleidsbrief maakt geen melding van het aanslepende onvermogen om het kasteel van Ham te vererfpachten. De begrotingstoelichting vermeldt enkel dat de vererfpachting vooralsnog niet succesvol was. In de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand schermde de minister met een geheimzinnige partner die absolute discretie zou hebben gevraagd. De instandhoudingswerken en restauratie van de vijvers en de gevels, die voor rekening van de Vlaamse overheid vallen, zouden pas in 2015 gebeuren. Daar het kasteel al sinds 2010 leeg staat, acht de spreker de tijd meer dan rijp voor actie zodat het kasteel niet verder verloedert.

2.2. Tussenkomst van de heer Willy Segers

Voor de heer *Willy Segers* is deze beleidsbrief wel degelijk een afronding van de initiatieven van de voorbije vier jaar. Dit beleidsdomein heeft duidelijk niet stilgezeten. Het siert de minister dat hij niet op zijn lauweren rust maar het laatste jaar gebruikt om de acties af te ronden.

De spreker vindt het dapper van de minister om de rationalisatie van de MOD's uit te voeren in plaats van door te schuiven naar de volgende regering. Hij geeft integendeel een voorzet aan zijn opvolgers om op hetzelfde elan voort te gaan. Wat is de precieze timing?

Het verheugt N-VA dat de beoogde personeelsbesparing van 6% een jaar voor de streefdatum al overschreden is. Die besparing wordt op een oordeelkundige manier voortgezet in 2014. Aangezien in de vorige regeerperiodes de personeelskosten nog met 2% stegen, is het ongerijmd dat Open Vld beweert dat de lat nu te laag ligt.

Inzake deugdelijk bestuur heeft het Vlaams Parlement voor het zomerreces 2013 een ontwerp van decreet goedgekeurd. De spreker is verheugd over de periodieke rapportering aan het parlement over belangrijke aangelegenheden als de aanstelling van onafhankelijke bestuurders, het opstellen van een deontologische code, beschermingsregelingen voor klokkenluiders enzovoort.

De heer Segers wil weten hoe de minister de personeelsmobiliteit in de lokale besturen concreet zal maken in het komende jaar.

Op vlak van open data is Vlaanderen mede koploper in Europa. Het is dan ook goed dat de inspanningen voor gegevensuitwisseling ook volgend jaar voortgezet worden.

De inspanningen met het oog op cyberveiligheid die tegen april 2014 tot enkele duidelijke verbeteringen moeten leiden, worden door de heer Segers geapprecieerd. Terwijl andere overheden aankondigen te investeren, voegt de Vlaamse de daad bij het woord.

2.3. Tussenkoms van de heer Kurt De Loor

De heer *Kurt De Loor* vermoedt dat iedereen wel voorstander is van een zo efficiënt mogelijke en slagkrachtige overheid. Het P&O-beleid moet de diversiteitswens van sp.a helpen realiseren, namelijk een personeelsbestand dat een afspiegeling is van de samenleving. Hij pleit voor wat meer ambitie inzake de aanwezigheid van mensen van vreemde origine, personen met een arbeidshandicap en van vrouwen in het topkader.

De beleidsbrief Bestuurszaken besteedt terecht veel aandacht aan ICT. Het is goed dat in 2014 de raamovereenkomsten voor de gemeenschappelijke ICT-dienstverlening zullen worden gegund. Dat duurzame overheidsopdrachten gestimuleerd worden, maakt de spreker in het bijzonder blij. Hij wil voorts weten wanneer AFM een performant Facility Management Information System in gebruik zal nemen.

2.4. Tussenkoms van de heer Marc Vanden Bussche

De heer *Marc Vanden Bussche* stelt dat de lokale besturen uitkijken naar de raamovereenkomst inzake verzekeringen. 40 tot 50% efficiëntiewinsten door raamovereenkomsten voor verzekeringen klinkt hem als muziek in de oren. Tot slot informeert hij of de Vlaamse overheid, zoals de federale, met toetredingscontracten werkt.

2.5. Tussenkoms van de heer Ward Kennes

De heer *Ward Kennes* vindt dat de opsomming van projecten en projectjes door hun aantal soms de belangrijkste zaken in de beleidsbrief overschaduwet. Af en toe hanteert men ook bombastische titel zoals ‘Copernicaanse revolutie voor federale bouwprojecten’ waaronder dan welgeteld vijf regels verdere uitleg staat.

Belangrijk is dat men meer en beter met minder wil doen. Minder entiteiten, de inkrimping van de adviesraden, maximaal tien MOD's, de personeelsbesparing consolideren op 6,5%, zijn voor de heer Kennes belangrijke wijzigingen om de efficiëntie te verhogen en de verkokering te verminderen.

Hij vraagt of het werk van het crisiscoördinatieteam van de Vlaamse overheid te vergelijken is met het bijzonder nood- en interventieplan op het lokale niveau. Wat houdt de totaaltest precies in? Moeten alle entiteiten op dezelfde dag een bepaalde test ondergaan? Is dat een aangekondigde oefening? Wordt een elektriciteitspanne of een computershutdown gesimuleerd?

De heer Kennes betreurt dat de fusie tot één bestuursrechtscollege om juridische redenen niet mogelijk is gebleken, maar vindt het wel positief dat de werking van enkele bestuursrechtcolleges geïntegreerd wordt. Het lid suggereert de aanstelling van één Vlaamse boeteambtenaar, dit in navolging van een sterk onderbouwde aanbeveling van de Vlaamse ombudsman.

Het is positief dat Vlaanderen de zesde staatshervorming grondig voorbereidt. Hij wil daarnaast weten of ook de statuten van de lokale ambtenaren en contractuelen naar elkaar zullen toegroeien. Dat is volgens hem nodig om grote verschillen tussen de overheden te vermijden.

MAGDA wil een aantal rechten automatiseren. De heer Kennes vindt dat elke vakminister hier zijn rol moet spelen. Hij betreurt met de minister dat de EVC-procedure blijkbaar niet werkt. Dat de Vlaamse Bouwmeester verder initiatieven mag ontwikkelen, vindt de heer Kennes dan weer positief gezien heel wat besturen er positieve ervaringen mee hebben.

Wie wordt er betrokken bij de evaluatie van het Interinstitutioneel Akkoord over de gemeenschappelijke aanpak van de RIA? Wie zit er in de Technische Werkgroep?

Wat is de stand van zaken van het overleg met de Rijksarchivaris inzake het Archiefdecreet? Is er een akkoord in zicht of blijft het voorlopig een procedurekwestie?

Het is goed dat VAC Gent volgend jaar geopend wordt, maar wat zijn de plannen voor VAC Brussel? Zijn de VAC-annexen bestaande diensten die gehuisvest zijn in de buurt van een VAC en gebruik kunnen maken van voorzieningen als het restaurant? Het lid vraagt ook meer informatie over de verduurzaming van het wagenpark. Tot slot heeft hij woorden van lof voor het werk van de vorige emancipatieambtenaar Ingrid Pelssers.

3. Antwoorden van minister Geert Bourgeois

Structuur en presentatie van de beleidsbrief

De *minister* wijt de soms hoogdravende titels in de beleidsbrief en de opsomming van projecten aan een richtlijn van het parlement dat elke beleidsbrief de titels en indeling van de beleidsnota moet behouden en uitwerken. Voordeel van deze werkwijze is dat men de uitwerking van de beleidsnota stelselmatig kan opvolgen. Maar in de loop van vijf jaar kunnen klemtonen verlegd zijn, worden sommige zaken minder relevant, passen andere zaken niet meer in het opgelegde keurslijf.

Aantal entiteiten en verkokering

De minister stelt dat het project Beter Bestuurlijk Beleid heel wat positieve aspecten inhield, onder meer de grotere autonomie, maar ook dat het aanleiding heeft gegeven tot een te groot aantal entiteiten en tot verkokering. Met horizontale initiatieven, datadeling, netwerking en samenwerking, coördinatie en afstemming, is de regering de strijd tegen de verkokering aangegaan. Ook de mentaliteit is aangepakt door een beter hr-beleid, oplossingsgericht werken, het efficiëntiedenken te introduceren. De regering heeft geoordeeld dat ze het tegen het einde van deze regeerperiode met enkele entiteiten minder kan stellen, maar zal hun aantal nu niet verder verminderen. Dat laat ruimte aan de volgende regering om keuzes te maken.

Over de strategische adviesraden is nog niets beslist. Daarvoor wacht de regering op het advies van de SERV over het principevoorstel met diverse alternatieven. De SERV baseert zich op zijn beurt op adviezen van de 'deeladviesraden' en heeft daarvoor uitstel gevraagd tot december. Voor de fusie van de MOD's is wel alles klaar en de definitieve beslissing zal tegen de verkiezingen genomen zijn. Niet alle plannen zullen op hetzelfde moment gerealiseerd worden. Veel hangt af van de praktische uitvoerbaarheid en specifieke reglementering of lopende contracten. Zo zal niet elke entiteit zich op hetzelfde moment kunnen aansluiten bij Vlimpers.

Personeel

De minister betwist met klem dat de lat voor personeelsbesparingen te laag lag. In het regeerakkoord was er nog geen sprake van personeelsreductie. De eerste norm van 5% werd vlot gehaald en verstrengd naar 6% en nu opnieuw naar 6,5%. Een verdere personeelsreductie kan volgens de minister niet meer voor alle diensten gelijk zijn, daarvoor is de werkdruk te ongelijk verdeeld. De mogelijkheden moeten dan echt per dienst bepaald worden. De federale overheid heeft ook geen algemene besparingsnorm gehanteerd, maar vooral het personeel van grote domeinen als Financiën en Defensie verminderd.

Bij de topambtenaren is het percentage vrouwen gedaald van 28 naar 21%. Bij het middenkader is dat percentage 31%, wat goede hoop geeft op doorstroming in de toekomst.

Voor de harmonisering van de ambtenarenstatuten en het naar elkaar toe groeien van statutairen en contractuelen, zal Vlaanderen pas volledig bevoegd zijn als het Vlinderakkoord uitgevoerd is.

In feite zijn de beperkingen voor lokale besturen op contractuele aanwervingen opgeheven. De meeste gemeenten werven trouwens uitsluitend nog contractuelen aan. Een en ander hangt ook samen met de eenmaking van de pensioenstatuten, wat vast een verkiezingspunt van diverse partijen zal worden.

Boeteambtenaar

De heer Kennes suggereerde de aanstelling van een boeteambtenaar. Door de omgevingsvergunning worden al enkele handhavingssystemen samengevoegd. Men zou kunnen overwegen om naar één handhavingssinspectie te gaan, maar gezien de verschillende aard van de inspectiediensten (bijvoorbeeld zorg versus leefmilieu of toerisme) ligt een fusie van inspectiediensten niet voor de hand. Een werkgroep van het CAG heeft de opdracht gekregen na te gaan welke inspectieteams met goed gevolg samengebracht kunnen worden. Persoonlijk denkt de minister wel dat synergieën mogelijk moeten zijn. Een eerste stap is het Vlaams bestuursrechtscollege dat wel niet zo mag worden genoemd. Een troef zijn de recente wijzigingen van de handhavingssystemen waarbij eerder gewerkt wordt met administratiefrechtelijke dan met strafrechtelijke systemen.

Deugdelijk Bestuur

De introductie van de principes van deugdelijk bestuur is de verantwoordelijkheid van elke minister in zijn of haar vakgebied. De minister zal echter elk van zijn collega's wijzen op de acties die nodig zijn. Hij nodigt het parlement uit de ministers ook zelf te ondervragen en niet te wachten op de decretaal voorziene driejaarlijkse rapportering.

Facilitaire ondersteuning

Voor het nieuwe VAC te Brussel zijn er nog vier aanbidders in de running. De minister kan er nog weinig details over geven. Aan de laatst resterende aanbidders zal een best-and-final-offer worden gevraagd. De ervaring leert immers dat er altijd nog verbetering mogelijk is tegenover de eerste offerte. De streefdatum van 1 januari 2018 zal worden gehaald.

Sommige VAC-gebouwen zijn intussen volzet terwijl sommige EVA's vragende partij zijn om mee in de cluster te worden opgenomen, om mee te kunnen profiteren van de synergieën. In Gent is er nog een reserve, in Hasselt niet meer. Zo nodig wordt in de onmiddellijke omgeving een annexgebouw gezocht voor andere entiteiten. In Leuven is dat het bestaande gebouw van de VLM, dat zal gerenoveerd worden onder meer om de energieën de 'anders werken'-norm te halen. De entiteiten kunnen dan ook profiteren van de gemeenschappelijke voorzieningen van het dichtstbijzijnde VAC, bijvoorbeeld een auditorium of een bedrijfsrestaurant.

Het FMIS is een softwarepakket dat management- en beheersinformatie verschaft over alle aspecten van de facilitaire processen. Zo is het mogelijk de ingehuurde oppervlakte te vergelijken met het aantal werkplekken. Het pakket is aangekocht in november 2013, wordt voor het eerst gebruikt in januari 2014 en zal volledig ontplooid zijn in de loop van hetzelfde jaar.

Kasteel van Ham

Het kasteel van Ham is een moeilijk dossier. Voorheen betaalde de Vlaamse overheid ongeveer 250.000 à 300.000 euro per jaar om het kasteel open te houden en aan te bieden aan derden, wat duur was voor het beperkte nut ervan. Bijkomend onderzoek door de erfgoeddiensten, de Vlaams Bouwmeester en de lokale overheid wezen uit dat het kasteel weinig bruikbaar is voor evenementen door zijn indeling en de vele trappen. De exploitatie werd intussen stopgezet, waardoor de uitgaven grotendeels wegvielen en de minister besliste het gebouw openbaar te veilen, lange tijd zonder succes. Er is nu een ernstige kandidaat, die vooralsnog onbekend wenst te blijven. Het blijkt juridisch onmogelijk om het bestaande contract rechtstreeks aan hem te gunnen, dus zal er tegen eind dit jaar een bestek gemaakt worden waarmee men naar de markt zal gaan. Daarin zullen ook de afspraken met de gemeente staan, onder meer over ontsluiting en publieksgebruik. De minister hoopt op meerdere geïnteresseerden maar de huidige kandidaat kan in ieder geval een bod doen. Heel wat andere kastelen, waarvan de meeste tot het onroerend erfgoed behoren, zijn trouwens moeilijk te herbestemmen wegens de aard van het gebouw, de moeilijke toegankelijkheid, het gebrek aan moderne en efficiënte energiewaarden. Veelal zijn ze in handen van privé-eigenaars voor wie het onderhoud veel te duur is.

ICT

Het platform voor Open Data, dat een omzetting van de EU-richtlijn is, zal tijdig klaar zijn. De minister verwijst naar de indrukwekkende cijfers over de cyberaanvallen op de Vlaamse overheid. De kost daarvan loopt hoog op. Niet alle cyberaanvallen vergen de tussenkomst van experts, in 2012 ging het om veertien gevallen. De meesten worden automatisch afgewend. Hoewel tot nog toe elke aanval verijdeld is, is duidelijk dat geen enkel systeem vrij is van penetratie.

Incidentbeheer

Het team voor crisiscoördinatie is opgericht om de bedrijfscontinuïteit van de Vlaamse overheid te verzekeren. Bij incidenten organiseert het team het overleg, neemt het beslissingen, verzorgt de externe communicatie. Op de website staat alle informatie daarover onder de titel incidentbeheer. Geregeld zijn er telefonische paraatheidstesten en jaarlijks een crisissimulatie. Een goede voorbereiding moet de gevolgen van incidenten inperken. Als bijvoorbeeld de gegevens van het Colt datacentrum vernietigd worden, is er altijd een back-up.

Administratieve vereenvoudiging

De minister begrijpt de kritiek van de heer De Meulemeester niet op de gebruiksvriendelijkheid van de website en de acties met het oog op administratieve vereenvoudiging. De grafieken zijn integendeel overzichtelijk en de gegevens over de administratieve vereenvoudiging zijn per beleidsdomein raadpleegbaar.

De RIA-evaluatie zal nog voor deze regeerperiode zijn. De technische werkgroep met vertegenwoordigers van het Vlaams Parlement, VLABEST en de dienst Wetsmatiging buigt zich over de aanpak van de evaluatie.

Raamovereenkomsten

De minister wijst de leden op het onderscheid tussen raamcontracten en bestekken. De Vlaamse overheid helpt gemeenten met modelbestekken voor verzekeringen. Dilbeek

slaagde er zo in de prijs te drukken met 43%. Voor andere zaken, bijvoorbeeld telefonie en ICT, bestaan raamcontracten waar gemeenten op kunnen intekenen. Ze nemen een dienst af tegen de bedongen prijs. Tachtig à negentig gemeenten profiteren momenteel van zulk een aanbestedingsbulk. Die contracten zijn in feite de Vlaamse toetredingscontracten.

Overleg met de rijksarchivaris

Het overleg met de Algemeen Rijksarchivaris over de samenwerking en de selectiecommissies loopt. De Vlaamse Regering heeft een procedure ingesteld tot vernietiging van twee KB's. In het verslag van de auditeur wordt een gedeeltelijke vernietiging geadviseerd. Als dat achter de rug is, zal duidelijk zijn waarvoor Vlaanderen en waarvoor het rijk bevoegd is, zodat de samenwerking van start kan gaan.

Varia

Meer informatie over de duurzame wagens kan de heer Kennes best opvragen via een schriftelijke vraag.

Nog dit jaar zal de regering het voorontwerp van decreet over Kunst in Opdracht voor de eerste keer goedkeuren.

II. BINNENLANDS BESTUUR

1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

1.1. Uitgabenbegroting 2014

1.1.1. Apparaat

De apparaatskosten van ABB, met inbegrip van het apparaat voor de Externe Audit en de Gewestelijke Ontvangers, dalen (door een aantal maatregelen in plus en min) structureel met 142.000 euro. Dit staat nog los van de door de Vlaamse Regering besliste verscherping van het efficiëntietraject voor 2014, waardoor de te bereiken besparingsdoelstelling voor 2014 nog verhoogd wordt tot 25 miljoen euro recurrent. De concrete verdeling over alle betrokken entiteiten van deze laatste bijkomende structurele besparing op apparaat zal immers, zoals in 2013, pas gebeuren bij begrotingsaanpassing 2014 zodat er intussen nog het nodige interne overleg kan plaatsvinden. Voor ABB zou het gaan om enkele tienduizenden euro.

1.1.2. Externe Audit

Onder het apparaat van ABB vindt men ook de budgettaire invulling terug van het met VVSG en VVP afgesproken financiële groeipad voor de uitbouw van de Externe Audit. Dit gebeurt volgens een 50/50-verdeelsleutel, waarbij de helft van het jaarlijkse groeipad gefinancierd wordt door Vlaanderen en de andere helft door de lokale besturen. Dit laatste gebeurt door middel van voorafnames op het Gemeentefonds (45%) en op het Provinciefonds (5%). Dit komt voor 2014 neer op een bijdrage van Vlaanderen van 580.000 euro, van het Gemeentefonds van 522.000 euro en van het Provinciefonds van 58.000 euro, en maakt een totaal van 1.160.000 euro.

1.1.3. Gewestelijke ontvangers

Als spiegelbeeld van de creatie van een nieuwe begrotingsentiteit 'Dienst van de gouverneurs', worden de loon- en werkingsmiddelen van de gewestelijke ontvangers afgezonderd

van de oude begrotingsentiteit ‘Gouverneurs, gewestelijke ontvangers en arrondissements-commissarissen’ en overgeheveld naar het apparaat van ABB, waar ze op aparte basissal-locaties worden ingeschreven. Er wordt hiervoor 4.604.000 euro loonkrediet ingeschreven en 141.000 euro werkingsmiddelen.

1.1.4. Beleidskredieten

Zoals bij de andere entiteiten van het beleidsdomein, heeft de stijging van de index tot gevolg dat de niet-looncomponent van een aantal beleidskredieten van ABB verhoogd wordt met 1,4%. Anderzijds werd in het kader van de bijkomende structurele besparings-inspanning van 60 miljoen euro aanvullend bespaard op specifieke beleidskredieten die nauw verbonden zijn met de eigen werking van de overheid, zoals studie- of communicatiekredieten of kredieten die eerder dienen voor de ondersteuning van projecten. De besparing komt neer op een bedrag van 127.000 euro.

1.1.5. Organisatie van de verkiezingen van het Vlaams Parlement

Er wordt hiervoor een nieuw, eenmalig krediet van 1,5 miljoen euro ingeschreven voor het begrotingsjaar 2014. Bij KB is vastgelegd dat de Vlaamse overheid een deel moet bijleggen voor de kosten verbonden aan die verkiezingen. Het gaat concreet om een deel van de uitgaven van de verzekeringspremies voor de leden van de kiesbureaus, de reiskosten van de kiezers die op de dag van verkiezing niet meer verblijven in de gemeente waar zij ingeschreven zijn, het presentiegeld en de reiskostenvergoeding van de leden van de kiesbureaus en een bijdrage in de ondersteuning van de ‘nacht van de verkiezingen’.

1.1.6. Vlaams Provinciefonds

Het Vlaams Provinciefonds daalt om diverse redenen van 92.410.000 euro tot 37.241.000 euro. In eerste instantie gebeurde er een voorafname van 58.000 euro als provinciale bijdrage in het budgettaire groeipad van de Externe Audit. Vervolgens werd het fonds per saldo met 35.111.627 euro verminderd als gevolg van de financiële verevening die voortvloeit uit de wederzijdse bevoegdheidsverschuivingen vanaf 1 januari 2014 tussen het Vlaamse en het provinciale niveau in het kader van de interne staatshervorming.

Tot slot besliste de Vlaamse Regering de dotatie van het Vlaams Provinciefonds niet te indexeren en de dotatie verder structureel te verlagen met 20 miljoen euro. Een en ander resulteert in een structurele besparing op het Provinciefonds van 23.234.000 euro.

Tegelijk wordt op uitdrukkelijke vraag van de VVP en met akkoord van de diverse provincies, de verdeling van het Vlaamse Provinciefonds gewijzigd.

Deze maatregelen vereisen een aanpassing van het decreet van 29 april 1991 betreffende het Vlaamse Provinciefonds. De daarvoor noodzakelijke bepalingen zijn opgenomen in het ontwerp van programmadecreet 2014.

1.1.7. Vlaams Gemeentefonds

Het Vlaams Gemeentefonds bedraagt nu reeds 2.246.693.000 euro, na een voorafname met 522.000 euro als bijdrage in het budgettaire groeipad van de Externe Audit en een netto stijging met 75.471.000 euro. Ten opzichte van begrotingsjaar 2009, toen het Vlaams Gemeentefonds 1.892.320.000 euro bedroeg, is dit een stijging met 354.373.000 euro of 18,72%.

1.2. Beleidsbrief Binnenlands Bestuur 2013-2014

1.2.1. Beleidsnota 2009-2014

De *minister* vermeldt de twee strategische assen uit de beleidsnota 2009-2014: interne staatshervorming en sterke en verantwoordelijke lokale besturen. Hij verwijst tevens naar de succesvol georganiseerde gemeente- en provincieraadsverkiezingen van 14 oktober 2012.

Terugblikkend meent de minister dat de lokale besturen beter uitgerust zijn om de uitdagingen aan te gaan, maar de financiële context vergt een grote waakzaamheid.

1.2.2. Begroting 2014

Het budget voor Binnenlands Bestuur bedraagt 2.373.903.000 euro. Het grootste deel daarvan gaat naar het Gemeentefonds (2.246.693.000 euro). Het Provinciefonds krijgt 37.241.000 euro en voor de compensatie van de Eliataks is 83 miljoen euro voorzien. De uitgaven voor de verkiezingen van het Vlaams Parlement van 2014 zijn begroot op 1,5 miljoen euro.

1.2.3. Interne staatshervorming

De *minister* noemt het witboek Interne Staatshervorming een mijlpaal. De 69 doorbraken werden grotendeels gerealiseerd of zitten op schema. De uitvoering van de doorbraken wordt strikt opgevolgd. Het gaat om een iteratief proces. Belangrijke dossiers lopen nog en hangen nauw met elkaar samen: de bestuurskracht van de gemeenten, fusies, samenwerkingen en de bottom-upregioscreening.

In het kader van de versterking van de lokale democratie werden aanpassingen aan de organieke decreten doorgevoerd. Die hebben geleid tot meer bevoegdheden voor de gemeenten en een afbakening van de provinciale taakstelling. De meeste wijzigingen zijn van kracht sinds 1 januari 2013. Het gaat bijvoorbeeld over de mogelijkheid om de gemeenteraad met een vijfde van de leden samen te roepen, de invoering van een procedure tot herstel van de bestuurbaarheid, meer controlemogelijkheden voor de raadsleden op de gemeentelijke satellieten, de integratiemogelijkheid van gemeenten en OCMW. De vermindering van het aantal schepenen treedt in werking in 2019. Hetzelfde geldt voor de beperking van de uittredingsvergoeding voor gedeputeerden.

Voor de provincies is er nu een gesloten taakstelling toegespitst op grondgebonden bevoegdheden. Met culturele of persoonsgebonden materies kunnen de provincies zich enkel nog bezig houden als er daarvoor een decretale basis bestaat. In uitvoering daarvan werden in april 2013 de bestuursakkoorden met de provincies afgesloten. De aangepaste taakstelling wordt geconcretiseerd in de meerjarenplanning 2014-2019. Ingevolge de aangepaste taakstelling werd tevens een financiële verevening via het Provinciefonds doorgevoerd.

De regioscreening is een doorbraak uit het witboek waarmee men de verrommeling wil bestrijden en de samenwerkingsverbanden wil optimaliseren. Na 2014 zou dit de basis kunnen vormen van democratische samenwerkingsverbanden tussen de gemeenten of van vrijwillige fusies. De regioscreening gebeurt bottom-up vanuit de gemeenten en is gebiedsdekkend. Men werkt in drie fasen: inventarisatie (rapport april 2012), analyse en evaluatie (rapport december 2013) en actieplannen en implementatie (vanaf 2014).

In de afgelopen periode is men tot een beschrijving gekomen van de problemen inzake bestuurskracht van de gemeenten en heeft men inspiratie gezocht in andere landen zoals

Nederland en Denemarken. Een aantal gemeenten botst op de grenzen van zijn mogelijkheden. Sommige bevoegdheden kunnen zij niet meer aan en dus zullen er keuzes moeten worden gemaakt. Men kan dan gaan naar twee soorten gemeenten, waarbij de ene meer bevoegdheden heeft dan de andere, of naar democratische samenwerkingsverbanden, of naar vrijwillige fusies. Alle elementen om de verdere keuzes te maken zijn in feite klaar. De regioscreening is in dat kader een absolute voorwaarde om verdere stappen te zetten.

De provinciegouverneurs hebben een aantal bijkomende taken gekregen. Ze moeten ook een jaarrapport voorleggen over hun coördinatiewerkzaamheden. Er werden diensten van de gouverneur opgericht in Antwerpen, Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen, dit in het verlengde van de afbouw van de arrondissementscommissarissen.

De procedure tot aanstelling van de gouverneur zal worden gewijzigd. De minister zal hieromtrent een voorstel ter bespreking aan de commissie voorleggen.

Het Planlastendecreet zal van toepassing zijn vanaf 2014. Gemeenten zullen een meerjarenplan opmaken, maar de plicht om voor elke sector apart te rapporteren vervalt en de vrijheid om beleidskeuzes te maken neemt toe. Mogelijkheden tot verdere vermindering van plan- en rapporteringslasten moeten onderzocht worden. Hier en daar bestaan nog klachten over sectorale bepalingen die eenvoudiger zouden kunnen.

Een voorontwerp van decreet over het interbestuurlijk samenwerken is in voorbereiding. Bedoeling is om de samenwerkingsverbanden die door Vlaanderen worden opgelegd of ingericht, te stroomlijnen overeenkomstig de bevindingen van de interne staatshervorming en de regioscreening. Het voorontwerp is een kaderdecreet met randvoorwaarden waaraan sectorale decreten moeten voldoen, dit naar analogie met het Planlastendecreet. Het voorontwerp kan bepalingen omvatten over bestuursorganen, wijze van financiering, rechtspositieregeling personeel, wijze van toezicht, controle en rapportering en de tijdsduur van het samenwerkingsverband.

1.2.4. Verhogen van bestuursefficiëntie door e-government

De *minister* verwijst vooreerst naar zijn presentatie hierover bij de toelichting van de beleidsbrief Bestuurszaken 2013-2014. Hij vermeldt het E-govdecreet van 18 juli 2008 en de uitbouw van 'shared services' met de digitale bouwaanvraag, de productencatalogus, het platform voor de digitale handtekening. Men wil de gemeenten toegang verstrekken tot de authentieke gegevensbronnen voor de lokale besturen (Rijksregister, Kruispuntbank Sociale Zekerheid, Kruispuntbank Ondernemingen). Het Departement Bestuurszaken zorgt voor de begeleiding van de lokale besturen.

Er zijn twee prioritaire projecten voor wat de digitale informatie-uitwisseling tussen de lokale besturen en de Vlaamse overheid betreft. Een eerste heeft betrekking op de digitalisering van het toezicht (vanaf 2015 volledig digitaal), een tweede op het digitaal doorsturen van financiële beleidsrapporten.

Raadsleden kunnen sneller en gemakkelijker informatie krijgen over het gemeentelijk beleid. De notulen en dossiers worden elektronisch ter beschikking gesteld. Dit werd gerealiseerd via een wijziging van de organieke decreten. De afgelopen vier jaar werden grote stappen vooruit gezet inzake de digitalisering en ontsluiting van gegevens, dit conform de richtlijnen open data van de Vlaamse Regering. Voorbeelden hiervan zijn lokale statistieken, gemeentelijke profielschetsen en de Vlaamse profielschets.

1.2.5. Sterke en verantwoordelijke besturen

De *minister* vermeldt de wijziging van de organieke decreten. De klemtonen zijn de herwaardering van de gemeenteraad, de verhoging van de efficiëntie van het politiek

apparaat, de versterking van de band tussen de gemeente en het intergemeentelijk samenwerkingsverband, en de vereenvoudiging van de onteigeningsmachtiging.

De BBC zal vanaf 1 januari 2014 algemeen van toepassing zijn. Driemaandelijks houdt ABB een rondvraag om te zien hoe de werkzaamheden vorderen. Geen enkel kernbestuur heeft aangegeven niet tijdig klaar te zullen zijn. De verzelfstandigde entiteiten hebben minder voorbereidingstijd gehad. Die kunnen desgewenst een jaar uitstel krijgen. Eens BBC bij de gemeenten goed ingeburgerd zal zijn, moet men een uitbreiding overwegen naar politiezones, brandweerzones en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.

Audit Vlaanderen zal operationeel zijn op 1 januari 2014. Het agentschap vertegenwoordigt de interne audit van de Vlaamse administratie en de externe audit van de lokale besturen. Er zullen wel afzonderlijke auditcomités werkzaam zijn met een eigen zelfstandigheid en finaliteit. De externe audit voltooit de beleids- en beheerscyclus van de lokale besturen. Het gaat om een extra element om het lokale beleid te evalueren en is dus geen toezichtsinstrument. Het gaat om een audit in partnerschap, bedoeld om processen te verbeteren en om aanbevelingen te doen.

Het IGS-decreet onderging begin 2013 een aantal wijzigingen. Het toezicht werd gemoderniseerd en er werd meer verantwoordelijkheid gegeven aan de raadsleden van de deelnemende gemeenten. De speciale gemeenteraadscommissie krijgt op het terrein ruime invulling. De figuur van de regeringscommissaris werd afgeschaft en de samenstelling van de organen werd vereenvoudigd.

De minister verwijst naar de conceptnota 'Een toekomst voor de parochiekerk in Vlaanderen' die mede geleid heeft tot de wijziging van het Eredienstendecreet. Tevens werd een nieuw decreet inzake de subsidiëring van niet-beschermde kerken, vrijzinnigencentra en crematoria goedgekeurd. Jaarlijks wordt een subsidie toegekend aan het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur voor de begeleiding van de herbestemming van eredienstgebouwen.

Overal op het terrein wordt er op basis van een dialoog werk gemaakt van een nieuwe verhouding tussen de lokale besturen en de kerkfabrieken. Een visievorming over de toekomst van de parochiekerken staat hierbij centraal. Er zijn al een dertigtal plannen en visies uitgeschreven en ABB ontving reeds 1040 meerjarenplannen. Uit deze nog onvolledige cijfers is gebleken dat minstens tien kerken zeker een herbestemming zullen krijgen en dat er bij nog eens 35 kerken een herbestemming overwogen wordt.

De gemeenten staan zoals bekend onder zware financiële druk. De minister verwijst naar de talrijke debatten die hierover in de commissie en de plenaire vergadering al werden gevoerd. Hij vermeldt tevens een lopende dialoog met de VVSG.

Wat personeelsbeleid betreft, wordt de uitvoering van de rechtspositieregeling ondersteund. Werken na 65 jaar in de gemeenten zal mogelijk worden gemaakt.

De decretale drempels voor een vergaande samenwerking tussen gemeente en OCMW werden weggewerkt. Er werd een praktische handleiding uitgewerkt en er vond een studiedag plaats.

Personeelsmobiliteit is nu mogelijk tussen alle overheidsbesturen. Men is bezig de laatste drempels weg te werken tussen Vlaams Parlement en onderwijs naar Vlaamse overheid en omgekeerd. Nu komt het er op aan de mobiliteit zelf bij het personeel te stimuleren want die is vooralsnog gering.

Het hervormingsrecht van de beroepscommissie voor tuchtzaken werd afgeschaft. Dit is van belang voor het autonoom personeelsbeleid van de gemeenten.

1.2.6. Lokale en provinciale verkiezingen

De *minister* verwijst naar het nieuw Vlaams Kiesdecreet en de bijhorende uitvoeringsbesluiten. De voorbereiding en het verloop van de verkiezingen van 14 oktober 2012 werd uitvoerig besproken in de commissie op basis van een evaluatierapport van ABB.

Op 25 mei 2014 vinden de verkiezingen plaats voor het Vlaams Parlement. ABB zal via vlaanderenkiest.be zorgen voor de digitale ontsluiting van de informatie met betrekking tot de kandidaten en de resultaten.

1.2.7. Correct taalgebruik en versterking van het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse Rand

Het bestuurlijk toezicht werd strikt en consequent uitgeoefend. Vertegenwoordigers van ABB volgen de gemeenteraden in de randgemeenten op.

De beleidsbrief geeft een overzicht van het tuchtrechtelijk en voogdijoptreden.

Voor de niet-benoemde kandidaat-burgemeesters loopt de procedure nog. Er ligt in dit kader een prejudiciële vraag bij het Grondwettelijk Hof voor.

1.2.8. Binnenlands bestuur in Europees en internationaal perspectief

De beleidsbrief geeft een overzicht van de initiatieven die er in dit kader genomen zijn of waaraan werd deelgenomen. Volgend jaar komt er een congres over lokale besturen in samenwerking met de Duitstalige Gemeenschap. In februari 2014 zal er een monitoring plaatsvinden van de lokale democratie in België door het Congres van Lokale en Regionale Overheden van de Raad van Europa.

Er bestaan in Vlaanderen drie EGTS-structuren. Op basis van de resultaten van evaluaties onderzoekt men of de uitwerking van een draaiboek voor nieuwe EGTS-initiatieven nuttig kan zijn.

1.2.9. Een ondersteunende administratie voor de lokale en provinciale besturen

In de loop van de afgelopen jaren werd het toezicht sterk versoepeld en was er minder betutteling. ABB is tegelijk uitgegroeid tot een partner van de lokale besturen. De werking werd ook gemoderniseerd met de digitalisering van het toezicht en de digitale BBC-rapportering. Informatie, communicatie en ondersteuning werden belangrijke uitgangspunten. Dit ging gepaard met de reductie van het aantal personeelsleden binnen het agentschap met ruim 10%. Dit heeft echter de performantie van ABB niet aangetast.

1.2.10. Regelgevingsagenda

De *minister* vermeldt nog enkele regelgevende initiatieven die in voorbereiding zijn: een besluit van de Vlaamse Regering houdende toekenning van subsidies voor gebouwen van de eredienst, gebouwen voor de openbare uitoefening van de niet-confessionele morele dienstverlening en crematoria, een ontwerp van decreet tot opheffing van artikel 158 van de nieuwe Gemeentewet, en een ontwerp van decreet Interbestuurlijke Samenwerking.

2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

2.1. *Tussenkoms van de heer Jan Verfaillie*

De heer *Jan Verfaillie* vindt de jaarlijkse stijging van het Gemeentefonds met 3,5% een grote prestatie in deze budgettaire moeilijke tijden. Het is wel jammer dat de aangekondigde hervorming van het Gemeentefonds niet gerealiseerd werd. De huidige criteria dateren van 2001 en zijn niet meer up to date. Een hervorming zou volgens de minister extra middelen vergen. Men kan echter op relatief korte termijn iets doen door de groeivoet van 3,5% te gebruiken als opstap naar een billijker verdeling. Het Gemeentefonds is goed voor meer dan 2 miljard euro. Door de decretale groeivoet van 3,5 percent enkele jaren op te sparen, zou men na enkele jaren kunnen beschikken over een bedrag van 300 tot 400 miljoen euro dat voor een billijker verdeling van het Gemeentefonds zou kunnen worden gebruikt.

Ondanks de aangehouden groei van het Gemeentefonds kampen de Vlaamse steden en gemeenten met grote financiële problemen. De minister wijst op het belang van efficiëntiewinsten, maar dat zal niet volstaan. Er zijn structurele oplossingen nodig, in de eerste plaats voor de pensioenproblematiek. In 2015 en 2016 zullen de lokale besturen 10 tot 15% extra moeten betalen voor de pensioenlasten. Men moet er ook voor zorgen dat het investeringsritme van de lokale besturen herneemt, na de traditionele dip in de eerste paar jaar van de nieuwe bestuursperiode. Meer dan 50% van de overheidsinvesteringen zijn het werk van de lokale besturen. Die investeringen zijn de motor van de lokale economie.

Voor het Provinciefonds is de situatie minder rooskleurig dan voor het Gemeentefonds. In uitvoering van de interne staats-hervorming verschuift er, samen met de bevoegdheden, 35 miljoen euro van het Provinciefonds naar de beleidsvelden van de Vlaamse overheid. Dat is logisch en conform de afspraken. Daar bovenop werd er echter een bijkomende besparing van 20 miljoen euro doorgevoerd. Dat is moeilijk goed te praten. Men krijgt de indruk dat het Provinciefonds beschouwd wordt als een bron van middelen waaruit kan geput worden om de Vlaamse begroting sluitend te krijgen. VLABEST omschrijft dat als een negatie van de principes van behoorlijk bestuur. De financiering van het Provinciefonds door de hogere overheid is momenteel een lachertje. West-Vlaanderen krijgt nog 4,96 euro per inwoner. In de andere provincies kan dat oplopen tot 6,5 of 7 euro, maar dat zijn nog altijd kleine bedragen. De afbouw van het Provinciefonds is gestart in 2001. De provinciebesturen stellen nochtans veel expertise ter beschikking van kleinere gemeenten en steden.

De minister meent dat er onvoldoende financiële ruimte is voor een grondige hervorming van het Gemeentefonds. De hervorming wordt dus doorgeschoven naar een volgende Vlaamse Regering, hoewel dit een van de grote thema's was van het regeerakkoord en van de beleidsnota. Gezien de budgettaire situatie kan men daarvoor begrip opbrengen. Maar waarom heeft men niet onderzocht hoe de jaarlijkse aangroei met 3,5% creatief gebruikt kan worden voor een billijker herverdeling? Momenteel krijgen de 'grootverdieners' door die jaarlijkse aangroei steeds meer. Zijn de grote voorafnames door een aantal steden en gemeenten nog te verantwoorden zonder objectieve parameters?

De werkzaamheden rond de interne staats-hervorming hebben de voorbije jaren heel wat energie opgeslorpt, maar hebben ook geleid tot belangrijke resultaten. De planlasten verminderen, de gemeenteraden krijgen een grotere slagkracht, het aantal uitvoerende mandaten vermindert en de bevoegdheden van de verschillende overheden worden beter afgebakend. Er is echter nog werk aan de winkel. Men dient bijvoorbeeld nog een regeling uit te werken rond interbestuurlijke samenwerking waar gemeenten en provincies kunnen achter staan.

Een belangrijk aandachtspunt in de beleidsbrief is de bevestiging van het zogenaamde Belfortprincipe. De lokale besturen moeten een duidelijk zicht hebben op de gevolgen van maatregelen die worden voorgesteld door de hogere overheden. De huidige werkwijze voor het weergeven van de weerslag van de beleidsvoorstellen op de lokale besturen biedt echter niet veel informatie. De gemeenten hebben nood aan een becijferde impact van de voorstellen van hogere overheden. De minister moet snel werk maken van een aanpassing van dit instrument.

Het Gemeentedecreet bevat een procedure tot herstel van de bestuurbaarheid. In de eerste maanden na de installatie van de nieuwe gemeentebesturen diende deze procedure al toegepast te worden, en wel in een van de centrumsteden. Werkte de procedure naar behoren bij die eerste toepassing? CD&V is bereid desgevallend mee te werken aan een verfijning van de procedure.

Vanaf 1 januari 2014 zal de Externe Audit kunnen starten. Wanneer zullen de eerste audits van start kunnen gaan? De uitvoering van dit decreet wordt gedeeltelijk gefinancierd door een voorafname van het Gemeentefonds. De spreker hoopt dat de Vlaamse Regering niet bij elk nieuw initiatief dat de gemeenten ten goede komt, middelen zal halen uit het Gemeentefonds.

Het IGS-decreet wordt momenteel grondig geëvalueerd. Wat is de stand van zaken? Zal een grondige bijsturing van het decreet nog mogelijk zijn in deze regeerperiode?

Uiterst positief is dat in de afgelopen regeerperiode meer mogelijkheden werden gecreëerd voor samenwerking tussen gemeente en OCMW. Op het terrein wordt hier veelvuldig gebruik van gemaakt. Steeds meer besturen opteren voor een gemeenschappelijke secretaris of financieel beheerder. Ze kiezen ook vaker voor gemeenschappelijke ondersteunende diensten. Dat zal de slagkracht van de gemeente en het OCMW ten goede komen. De minister dient deze verregaande samenwerking tussen beide lokale entiteiten verder te stimuleren.

Bij de aanpassing van de organieke decreten in 2012 werd het hervormingsrecht van de Beroepscommissie voor Tuchtzaken afgeschaft en dit op uitdrukkelijk verzoek van de lokale besturen. Hoe heeft de Beroepscommissie de inperking van haar bevoegdheden ervaren? Heeft de minister van de leden van die commissie negatieve reacties ontvangen?

2.2. *Tussenkomst van de heer Marnic De Meulemeester*

De heer *Marnic De Meulemeester* stelt vast dat minister Bourgeois tevreden terugkijkt op de voorbije vier jaar. Nochtans zijn er voor de toekomst een aantal belangrijke uitdagingen, niet in het minst door de penibele financiële toestand van de steden en gemeenten. Bovendien zou het Gemeentefonds in deze regeerperiode hervormd worden en werd een hervorming van het IGS-decreet aangekondigd. Het ziet ernaar uit dat daarvan niets meer in huis zal komen.

Een van de meest controversiële beslissingen in het kader van de begroting 2014 was de besparing van 26 miljoen euro op het Provinciefonds. Dit komt neer op een vermindering van de provinciale inkomsten met ongeveer 2,5%. Daarover werd op geen enkele manier overleg gepleegd met de provincies. Open Vld wijst de maatregel af en vindt dit geen behoorlijke manier van werken. Zolang de provincies bestaan, moet men er respectvol mee omgaan. Ook de heer Verfaillie gaat blijkbaar niet akkoord met de voorgenomen besparing, ondanks het feit dat zijn partij dit goedgekeurd heeft in de Vlaamse Regering. De heer De Meulemeester roept hem dan ook op om samen met Open Vld tegen de begroting te stemmen.

De minister zal in deze commissie een voorstel ter bespreking voorleggen dat de procedure tot aanstelling van de provinciegouverneur transparanter maakt en ruimte laat voor een inbreng door de parlementsleden. Open Vld is bereid daaraan mee te werken. Hopelijk kan dit nog in deze regeerperiode worden gerealiseerd.

De financiële druk op de gemeenten is sterk toegenomen. Tijdens de afgelopen bestuursperiode zijn de exploitatie-uitgaven van de gemeenten gestegen met bijna 20% terwijl de exploitatie-inkomsten met slechts 10% zijn gegroeid. De heer De Meulemeester stelt voor een nieuw fiscaal pact met de gemeenten af te sluiten, in ruil voor een aantal engagements. Een deel van de KBC-premies zou kunnen worden aangewend om een deel van de lokale schulden te financieren. De spreker is van oordeel dat het vorige fiscaal pact een groot succes is geweest en dat de gemeenten snakken naar een gelijkaardig initiatief om hun financiële problemen te verlichten.

De heer De Meulemeester betreurt, net als de heer Verfaillie, dat het in deze regeerperiode niet meer zal lukken om het Gemeentefonds te hervormen. Dat was nochtans de intentie van de Vlaamse Regering. Welke concrete voorstellen heeft de heer Verfaillie concreet om het Gemeentefonds billijker te verdelen?

2.3. Tussenkost van de heer Kurt De Loor

De heer *Kurt De Loor* stelt dat veel gemeenten bestuurskracht missen. Een van de mogelijke oplossingen is een schaalvergroting. Het regeerakkoord sprak in dat verband over mogelijke vrijwillige fusies van gemeenten en er zou daarvoor een ondersteuningspakket worden uitgewerkt. Op de uiterlijke datum waarop gemeenten hun keuze voor een vrijwillige fusie konden bekendmaken, waren er echter geen kandidaten. Tijdens de rondetafel met experts die daarna nog georganiseerd werd, bleek wel dat het bewustzijn groeit dat een schaalvergroting noodzakelijk is. Misschien was het ondersteuningspakket voor de vrijwillige fusies niet sterk genoeg. Persoonlijk meent de spreker, samen met een aantal experts, dat een formule van absolute vrijwilligheid niet werkt en dat men beter zou denken aan verplichte fusies.

Op 1 januari 2013 zijn de nieuwe bestuursploegen voor gemeenten, OCMW's en provincies van start gegaan. De kiezer verwacht dat de nieuwe mandatarissen een beleid voeren, maar met de huidige financiële toestand wordt dat heel moeilijk. Alle besturen moeten met ingang van 1 januari 2014 de BBC toepassen. Hij heeft altijd gevreesd dat dit hoofdzakelijk een financiële oefening zou worden en die vrees is intussen bewaarheid. Het Planlastendecreet heeft gezorgd voor een vermindering van de planlasten. De domeinplannen werden afgeschaft en ondergebracht in BBC. De lokale besturen moeten een strategie op lange termijn blijven hanteren. Men mag zeker niet terugkeren naar een dagjespolitiek.

De beleidsbrief spreekt van “gezonde financiën als pijler voor efficiënte en bestuurskrachtige lokale en provinciale overheden”. De spreker vindt deze passage nogal vreemd als men weet dat het Vlaams Provinciefonds 35 miljoen euro moet overdragen aan de Vlaamse overheid in het kader van de verevening en dat er daarnaast een bedrag van 26,4 miljoen euro werd weggehaald uit het Provinciefonds.

Ook de gemeenten staan er financieel niet zo goed voor, ondanks de jaarlijkse decretale stijging met 3,5 percent van het Gemeentefonds. Aan de inkomstenzijde zijn er de stagnerende aanvullende personenbelasting, de tegenvallende dividenden, het debacle van Dexia en het failliet van de Gemeentelijke Holding. Langs de uitgavenzijde is er de te verwachten pensioenbom. De lokale besturen zijn de enige besturen die verantwoordelijk zijn voor de pensioenlasten van hun statutaire personeelsleden. Met efficiëntiewinsten alleen zal men dit probleem niet kunnen oplossen. Hij sluit zich aan bij het pleidooi van VVSG om

te zoeken naar structurele oplossingen. Daarvoor moet men niet alleen rekenen op de Vlaamse maar ook op de Federale Regering.

De financiële situatie van de lokale besturen dreigt een negatieve invloed te hebben op de dienstverlening aan de burgers, de verenigingen en de bedrijven. Ook de investeringen dreigen in het gedrang te komen. De lokale besturen zijn verantwoordelijk voor 50% van de overheidsinvesteringen. Een daling van die investeringen met 10% leidt tot een daling van het aantal tewerkstellingsplaatsen in de private sector met 2500 tot 3000. De Confederatie Bouw voorspelt voor 2014 een daling van de investeringen met veertig percent. Dan gaat het om een daling van 10.000 tot 12.000 arbeidsplaatsen. Daarom pleit hij voor het opstellen van een investeringsplan.

Er wordt een databank aangelegd om de toestand van de lokale financiën op een permanente basis te kunnen opvolgen. Misschien moet men ook een instrument ontwikkelen om de dienstverlening binnen de lokale besturen te monitoren.

2.4. Tussenkoms van de heer Marius Meremans

De heer *Marius Meremans* hecht veel belang aan de versterking van de gemeenteraad, die voortaan meer controle zal kunnen uitoefenen op verzelfstandigde entiteiten en diverse samenwerkingsverbanden. Hij verwacht dat de regioscreening tot een overzichtelijker intermediair landschap zal leiden. Op het einde van het jaar zullen de gouverneurs daarover een rapport met conclusies voorleggen.

De experts zijn het erover eens dat een schaalvergroting noodzakelijk is. De bevoegdheden worden uitgebreider en complexer zodat ze vaak de bestuurskracht van de gemeente overschrijden. Veel kleinere gemeenten zijn geen vragende partij voor een uitbreiding van hun bevoegdheden, maar uit buitenlandse voorbeelden blijkt dat bepaalde bevoegdheden best worden ingevuld op het niveau dat het dichtst bij de burger staat. Het debat over de fusies zal dus verder moeten worden gevoerd en de parlementsleden moeten dit nuchter benaderen en daarbij hun lokale reflex even opzij zetten.

De procedure tot aanstelling van een gouverneur en het jaarlijkse werkingsverslag van de gouverneurs, onder meer over hun coördinerende rol, zal binnenkort besproken worden in deze commissie. Vlaanderen streeft dus daadwerkelijk naar een grotere transparantie voor het provinciale bestuursniveau.

De vermindering van de planlasten zal zorgen voor een grotere autonomie van de gemeenten. Men onderzoekt hoe men nog efficiënter informatie kan opvragen. De minister zet in op e-government en op de digitale informatie-uitwisseling. Lokale bestuurders en ambtenaren zullen dat zeker waarderen.

De minister werkt verder aan een ontwerp van decreet om de interbestuurlijke samenwerking beter te stroomlijnen. De evaluatie van de regioscreening zal daarbij een rol spelen.

Inzake de BBC was er eerst wat koudwatervrees, maar nu wordt erkend dat dit instrument de lokale besturen verder kan professionaliseren. ABB zorgt voor een permanente monitoring. De spreker veronderstelt dat de BBC mettertijd zal uitgebreid worden naar de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, politie- en brandweerzones.

De heer Meremans vindt religie een belangrijk onderdeel van onze maatschappij. Via de erkenning van geloofsgemeenschappen ontstaat er een zekere responsabilisering. Wie niet voldoet aan de erkenningsvoorwaarden, kan de erkenning verliezen. In 2014 zou daarvoor een vereenvoudigde procedure worden uitgewerkt.

Het is de bedoeling om te zorgen voor een maatschappelijk verantwoorde bestemming voor ongebruikte kerkgebouwen. Het CRKC heeft de ambitie om dit op de agenda te plaatsen van de lokale gemeenschappen. Dat moet leiden tot concrete realisaties.

Wat de gemeentefinanciën betreft, is het positief dat het Gemeentefonds blijft aangroeien met 3,5% per jaar. Ook de Eliacompensatie blijft van kracht. Meer dan een miljard euro van de gecumuleerde beleidsruimte is in deze regeerperiode naar de gemeenten gegaan. Een databank maakt het mogelijk om de gemeentefinanciën te monitoren en om aan benchmarking te doen met andere gemeenten. Het is niet aangewezen om het Gemeentefonds te herijken op het moment van de meerjarenplanning. Op dat moment is er namelijk een stabiele inkomstenstroom nodig. Het debat over de verdelingscriteria zal wel opnieuw moeten worden gevoerd.

De heer Meremans hecht veel belang aan de samenwerking tussen OCMW en gemeente. Vrijwel alle lokale besturen hebben op dat vlak momenteel een traject lopen om aldus efficiëntiewinsten te realiseren. Beide instellingen kunnen bijvoorbeeld eenzelfde secretaris of eenzelfde financieel beheerder delen. Ook de mobiliteit van het personeel tussen beide besturen schept interessante mogelijkheden.

De Vlaamse Regering blijft terecht de situatie van de gemeenten in de Vlaamse Rand goed opvolgen. Ze vraagt gewoon dat de wet wordt toegepast. Die vaste lijn van de huidige Vlaamse Regering en van de vroegere ministers moet aangehouden worden.

2.5. *Tussenkoms van de heer Ward Kennes*

De heer *Ward Kennes* denkt dat het doorvoeren van de BBC-regeling voor brandweer en politie zou kunnen zorgen voor een zekere uniformiteit in de rapportering. Op dat vlak gebeurt er nog te weinig op federaal niveau. Is er overleg met de federale overheid om dit voor de Vlaamse gemeenten mogelijk te maken? Die vraag wordt vaak gesteld in het kader van de toekenning van rechtspersoonlijkheid aan een brandweer- en politiezone.

Inzake de regioscreening lijkt er momenteel een standstill te zijn. Waar moet de regioscreening toe leiden? Wat zijn de volgende stappen? Komt er een herschikking van de samenwerkingsverbanden? Heeft de minister hierover directieven gegeven aan de coördinerende gouverneurs? De gemeenten stellen zich deze vragen op een ogenblik dat ze bezig zijn met hun meerjarenplanning.

Het is positief dat de mandaten voor de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden nu kunnen gelden voor een hele legislatuur.

In het kader van de brandweerdiensten hebben enkele beschermde gemeenten onlangs van de gouverneur een afrekening ontvangen voor vijf of zes jaar tegelijk. In sommige gevallen gaat het om facturen van honderdduizenden euro. Het gaat hier weliswaar niet om de bevoegdheid van deze minister, maar de problematiek van de kwetsbare gemeentefinanciën wordt hier opnieuw op scherp gesteld.

De heer Kennes brengt hulde aan de gedeputeerden die in het kader van de onverwachte bijkomende besparing op het Provinciefonds hun budget aan het herschikken zijn. Hij begrijpt dat dit een moeilijke opdracht is. Open Vld leek bij monde van de heer De Meulemeester een amendement te overwegen met betrekking tot de afroaming van het Provinciefonds. De heer Kennes is alvast benieuwd waar Open Vld een compensatie in de begroting zal vinden.

Diverse gemeenten spelen in op de nieuwe subsidiemogelijkheden voor her- of nevenbestemming van kerkgebouwen. De subsidies van de Vlaamse overheid blijven echter beperkt tot 30%. De kerkbesturen die zelf kunnen zorgen voor de resterende 70%, zijn schaars. Daarom zullen die voor subsidiëring wellicht bij de gemeenten en de provincies aankloppen. Heeft de administratie al een zicht op eventuele bijkomende kosten voor gemeenten en provincies? Zijn er kerkbesturen die willen inspelen op de nieuwe regelgeving en in aanmerking komen voor cofinanciering door de Vlaamse overheid, maar die af te rekenen hebben met lokale budgettaire beperkingen?

2.6. Tussenkomst van de heer Marc Vanden Bussche

De heer *Marc Vanden Bussche* bewondert het onverbeterlijke optimisme van de minister. De spreker zal echter een lijkrede moeten houden voor drie doodgeboren kinderen van deze Vlaamse Regering: de regioscreening, de vrijwillige fusies en de interbestuurlijke samenwerking.

De regioscreening moest leiden tot een verbeterd intermediair landschap. Voor de provincie West-Vlaanderen werd er onlangs voor de diverse regio's een bijeenkomst georganiseerd. Niemand durfde echt vrijuit te spreken omdat men vreesde dat eventuele voorstellen tot samenwerking zouden worden geïnterpreteerd als de voorbode van een fusie. Gesteld dat men voor de Westhoek zou voorstellen nog een drietal gemeenten over te houden, bijvoorbeeld Koksijde, Ieper en Diksmuide, dan is het begrijpelijk dat de vijftien andere burgemeesters niet enthousiast zijn om daar verder over te discussiëren. De spreker meent daarom dat de minister niet veel wijzer zal raken uit de rapporten die de gouverneurs over de regioscreening zullen opmaken. Hij ziet niet in welk actieplan daar voor deze legislatuur nog uit zou kunnen voortvloeien.

De gemeenten krijgen steeds meer bevoegdheden toebedeeld, maar sommigen zijn onvoldoende slagkrachtig om die bevoegdheden op te nemen. De meeste experts erkennen echter dat de absolute vrijwilligheid bij schaaloperaties niet werkt. Ook de minister erkent dat nu voor een stuk maar tegelijk gelooft hij blijkbaar nog altijd een beetje in de vrijwillige samenwerking. Hij zal immers aanbevelingen formuleren met het oog op verdere stappen. De heer Vanden Bussche hoopt dat Open Vld in de volgende meerderheid zal zitten om zelf enkele knopen door te hakken. Het water staat immers aan de lippen bij de gemeenten.

Uit een rondvraag van Radio 2 bij de West-Vlaamse gemeenten is gebleken dat de brandweer een van de belangrijkste financiële knelpunten betekent voor de gemeenten. Zelfs de onkruidbestrijding, die nu niet meer mag gebeuren met pesticiden, bleek voor sommige gemeenten een onoverkomelijk probleem te vormen.

De heer Vanden Bussche sluit zich aan bij het eresaluut van de heer Kennes aan de gedeputeerden die hun budget moeten rondkrijgen na de plotse vermindering van het Provinciefonds. Open Vld is voorstander van de afschaffing van de provincies. Als men de provincies laat bestaan, moet men ze echter ook de middelen geven om de hen toevertrouwde taken op een correcte manier uit te voeren.

De spreker vreest dat Turnhout niet als enige gemeente het slachtoffer zal worden van de nieuwe procedure tot herstel van de onbestuurbaarheid. Open Vld is bereid om mee te werken aan een aanpassing van het Gemeentedecreet wat dit punt betreft.

De heer Vanden Bussche dankt de minister omdat hij aan de autonome gemeentebesturen en de verzelfstandigde agentschappen van de gemeenten uitstel verleent inzake

de BBC. Dat zal veel kunnen oplossen. De gemeentelijke ontvangers concentreren zich momenteel vooral op de gemeentebegrotingen.

Zullen de gemeenten een audit kunnen aanvragen of zal dat opgelegd worden? Wat zal de kostprijs zijn van de audits?

2.7. Tussenkoms van de heer Jan Durnez

De heer *Jan Durnez* merkt op dat de provincies er de voorbije decennia in zijn geslaagd om de nodige pensioenvoorzieningen op te bouwen, dit in tegenstelling tot een aantal grote steden. De minister heeft gezegd dat de technische bepaling van de aandelen van het Provinciefonds gebeurd is in samenspraak met de VVP. Geldt dat ook voor de verevening en voor de vermindering van het Provinciefonds met twintig miljoen euro?

Het witboek Interne Staatshervorming bevat een doorbraak rond het regionale jeugdwerk. De provinciale middelen die daarop betrekking hebben, zijn verschoven naar de Vlaamse overheid. Er is echter geen decretale opvolging gebeurd over de vraag hoe het jeugdwerk voortaan zal worden ondersteund. Het gevolg is dat de gemeenten nu door diverse verenigingen en instellingen worden gecontacteerd met een vraag om steun.

De spreker informeert nog hoe het zit met de eerder aangekondigde regeling inzake interbestuurlijke samenwerking. Bij gebrek aan dergelijke regeling moet men blijven knutselen met allerlei constructies en vzw's die per sector georganiseerd zijn.

2.8. Tussenkoms van de heer Lode Ceysens

De heer *Lode Ceysens* verwijst naar het Materialendecreet dat in 2011 werd goedgekeurd. Een van de gevolgen van dat decreet is dat de gemeenten de inning van goedgekeurde cohier- en contantbelastingen mogen delegeren naar een intergemeentelijk samenwerkingsverband. In dat kader is de provincie Limburg een systeem aan het ontwikkelen dat de werkelijke kost van het afvalbeleid kan tonen aan de gezinnen. De aangesloten gemeenten kunnen de volledige kost aanrekenen, maar ze kunnen ook zelf een bijdrage doen. In 2008 hebben de gemeenten zich ertoe geëngageerd de forfaitaire belasting op het ophalen van huisvuil voor het budgettaire jaar 2009 af te schaffen. De forfaitaire huisvuilbelasting mocht nog maximaal 55 euro bedragen. De meeste engagementen in het kader van het Lokaal Pact van 2008 liepen af in 2012, op het einde van de gemeentelijke legislatuur. Voor de fiscale engagementen van de gemeenten, waaronder de beperking van de forfaitaire huisvuilbelasting tot maximaal 55 euro, is er echter geen expliciete einddatum opgenomen. Mag het principe dat de vervuiler betaalt in deze worden toegepast? Als dat het geval is, zal de belasting hoger liggen dan 55 euro.

3. Antwoorden van minister Geert Bourgeois

Gemeentefonds

Minister *Geert Bourgeois* merkt op dat het regeerakkoord niets zegt over de hervorming van het Gemeentefonds. Er werd enkel een onderzoek aangekondigd naar de mogelijkheden van een hervorming van het Gemeentefonds. Een van de mogelijkheden is het aanwenden van een deel van de groeivoet voor een herverdeling op basis van nieuwe parameters. Er is echter geen politieke meerderheid om binnen de huidige groeivoeten tot een andere verdeling te komen. Zonder extra budget ligt een aanpassing van de verdelingscriteria erg moeilijk. Een herverdeling houdt immers in dat men middelen moet afnemen van bepaalde gemeenten of dat men in hun groeivoorzichten moet snoeien. Volgens de directeur van VVSG zijn de huidige parameters van het Gemeentefonds trouwens nog niet zo slecht. Ze werken herverdelend, in het voordeel van gemeenten die lijden onder

fiscale armoede. Ze houden ook rekening met het criterium van de stedelijkheid en met de centrumfunctie. Misschien kan er in 2014, bij de opmaak van het nieuwe regeerakkoord, worden afgesproken dat de groeivoet anders aangewend wordt. Binnen de huidige meerderheid en binnen de bestaande groeivoet en kredieten was een herijking van de criteria niet haalbaar.

Provinciefonds

De besparing op het Provinciefonds, die goed is voor ongeveer 2% van de provinciale ontvangsten, werd niet vooraf doorgesproken met de provincies. Andere besparingen die doorgevoerd worden door eender welke bestuurlijke overheid worden doorgaans ook niet vooraf doorgesproken. De Vlaamse Regering vond het billijk om de inspanningen over de verschillende overheden te verdelen. De provincies beschikken over heel stabiele inkomsten. Hun belangrijkste inkomstenbron is namelijk de onroerende voorheffing en die is blijven stijgen. De gemeenten zijn voor twintig percent van hun inkomsten afhankelijk van de aanvullende personenbelasting en dat is geen stabiele inkomstenbron.

VVP heeft een voorstel geformuleerd om het bedrag van de verevening per onderdeel nominatief per provincie vast te leggen. Dit werd overgenomen in het ontwerp van programmadecreet 2014. Over de verdeling van de besparing is er geen gedragen alternatief geformuleerd.

Gemeentelijke financiën

De minister deelt de bezorgdheid van de commissieleden over de toestand van de gemeentelijke financiën. Hij is blij dat sommigen ook verwijzen naar de federale verantwoordelijkheid ter zake, met name voor wat politie en brandweer betreft. Hij begrijpt trouwens niet waarom de brandweezones niet samenvallen met de politiezones. Ook de pensioenen zijn een federale bevoegdheid. Bovendien signaleren enkele gemeenten hem dat de inkohiering van de algemene personenbelasting laattijdig gebeurt. Volgens VVSG komt er hierdoor 150 miljoen euro minder in de kas van de gemeenten, anderen spreken zelfs van 300 miljoen euro. Daarom zou het goed zijn als er ook op het federale niveau een debat wordt gevoerd over de zorgwekkende evolutie van de gemeentefinanciën.

Het Gemeentefonds en het Stedenfonds zijn cumulatief blijven groeien met 3,5 percent per jaar. In totaal gaat er nog ongeveer 4,5 miljard euro uit de Vlaamse begroting naar de steden en gemeenten. De subsidiëring van de gemeenten voor Onderwijs, meer dan een miljard euro, moet wel in mindering worden gebracht omdat het gaat om de subsidiëring van wedden en werkingskosten. Dat is een vestzak-broekzakoperatie. Ten slotte is er nog het failliet van de Gemeentelijke Holding geweest dat de Vlaamse overheid 265 miljoen euro heeft gekost.

Lokaal Pact

Op dit ogenblik is er geen geld voor een nieuw Lokaal Pact. De vorige regering heeft een bedrag van 627 miljoen euro gebruikt voor het verminderen van de gemeentelijke schulden. Het ging om kasoverschotten die ontstaan waren omdat de uitgaven naar aanleiding van vastleggingen niet snel genoeg gebeurden. Nu is dat echter niet het geval. Het kan niet de bedoeling zijn dat de Vlaamse Regering bijkomend nog ongeveer 700 miljoen euro gaat lenen voor het overnemen van de gemeentelijke schulden. Voor de belastingbetaler blijft de situatie dan uiteindelijk dezelfde. Het overnemen van de gemeentelijke schulden is ook geen goede zaak in het kader van de verantwoordelijkheid. De minister wil wel nadenken over inspanningen met het oog op gemeentelijke publieke investeringen.

Men mag niet denken dat het in een volgende regering allemaal zoveel gemakkelijker zal gaan, ook niet bij het aantrekken van de economische groei. Met het Vlinderakkoord komen er weliswaar heel wat bevoegdheden over, maar de daarbij horende middelen worden niet volledig overgedragen. De Vlaamse Regering zal dus over minder geld beschikken. In 2015 gaat het om een vermindering met 756 miljoen euro en in 2016 is dat al 1,6 miljard minder. Er zullen dus moeilijke keuzes moeten worden gemaakt.

Forfaitaire huisvuilbelasting

De beperking van de forfaitaire huisvuilbelasting tot 55 euro was een van de engagementen in het Lokaal Pact. Er was geen einddatum bepaald. De regering rekent erop dat de gemeenten zich aan die afspraak houden. Een sanctionering is wel niet meer mogelijk. De extra Eliacompensatie bestaat immers niet meer.

Brandweer

De minister ziet niet in waarom een verdere professionalisering van de brandweer noodzakelijk is. Dat is een enorme kostendrijver. In zijn gemeente is er sinds mensenheugenis een uitstekend vrijwilligerskorps, dat zich jaarlijks bijschoolt en dat aan strenge fysieke tests onderworpen is. Heel dat korps telt slechts één professionele kracht en toch werkt het naar behoren. Bij complexe en grote branden is er bijstand van omringende korpsen. Hij kan zich wel voorstellen dat professionele korpsen noodzakelijk zijn in grote steden als Gent en Antwerpen die over een haven beschikken. Hij dringt erop aan dat dit debat over de kostprijs van de professionalisering van het brandweerkorps op het federale niveau gevoerd wordt.

Procedure van onbestuurbaarheid

De procedure tot herstel van de bestuurbaarheid is toegepast in een van de centrumsteden. Het gaat blijkbaar om een moeilijke gemeente. De ergst mogelijke situatie is als men niet kan optreden bij onbestuurbaarheid. Daarom werd deze procedure ingeschreven in het Gemeentedecreet. Een bestuur dat geen meerderheid meer heeft, moet kunnen worden vervangen door een ander bestuur, dat wel een meerderheid heeft. In het parlement is in dergelijke gevallen een constructieve motie van wantrouwen mogelijk. Hij hoopt dat de procedure tot herstel van de bestuurbaarheid niet vaak nodig zal zijn. De procedure werd nog niet geëvalueerd.

Externe Audit

Voor de financiering van de audits is de volgende regeling afgesproken: 50% is afkomstig van de Vlaamse overheid en 50% van de lokale besturen, waarvan 45% van het Gemeentefonds en 5% van het Provinciefonds. Het zou erg moeilijk zijn om bijdragen per gemeente te innen. Het is niet de bedoeling de afname van het Gemeente- en Provinciefonds ook in andere dossiers toe te passen.

Het auditcomité zal bestaan uit een meerderheid van onafhankelijken, naast twee mensen van VVSG en een van VVP. Het auditcomité is autonoom en zal zelf zijn prioriteiten en kostprijzen bepalen. De Vlaamse overheid komt daar dus niet in tussen. De thematische audits moeten in principe niet worden betaald. Er gaat immers geld naar het auditcomité. Forensische audits vallen wel ten laste van het gemeentebestuur.

Verplichte fusies – bestuurskracht

Het regeerakkoord bevatte geen passus over verplichte fusies. Geen enkele partij had dat trouwens in zijn verkiezingsprogramma opgenomen. Ook Open Vld heeft destijds bij

monde van Sas van Rouveroij laten weten in deze fase van de interne staatshervorming niet te kiezen voor fusies, maar voor kennisopbouw en inzicht via de methodiek van de gemeentescreening.

De mogelijkheid van vrijwillige fusies heeft inderdaad geen resultaten opgeleverd. Wie zegt dat het beleid ter zake gefaald heeft, trekt echter de verkeerde conclusies. De evoluties in Nederland en in Denemarken tonen aan dat een bestuurlijke herindeling een proces van jaren is. Het voorbereidende werk is nu ook in Vlaanderen gebeurd. De regioscreening zal een belangrijk instrument blijken om de juiste keuzes te maken. Hopelijk zullen de gemeenten die kans aangrijpen. Volgens een aantal gouverneurs is men wel degelijk goed bezig.

De fundamentele keuzes zullen door de volgende regering moeten worden gemaakt. Die zal minstens moeten zorgen voor een rationalisering van de bestaande samenwerkingsverbanden. Het zou echter een gemiste kans zijn als men zich daartoe zou beperken.

In het debat over een uitbreiding van de gemeentelijke bevoegdheden wordt soms verwezen naar de omliggende landen, waar de gemeenten verantwoordelijk zijn voor een groter percentage van de publieke uitgaven. Men dient echter te beseffen dat Vlaanderen sterk verzuild is. De verantwoordelijkheden die door de zuilen worden opgenomen, zullen niet meteen verschuiven naar het gemeentelijke niveau. Dat zou trouwens in strijd zijn met de Grondwet. Als men fundamentele bevoegdheden wil overhevelen naar de gemeenten, moet men bovendien beseffen dat dit niet mogelijk is zonder bestuurskrachtige gemeenten. Dat vergt grotere entiteiten of democratische samenwerkingsverbanden.

Interbestuurlijke samenwerking

Op basis van een ontwerp van decreet kan een regeling inzake interbestuurlijke samenwerking niet meer worden afgewerkt tijdens de huidige legislatuur. Gezien de lange duur van de adviesperiodes is dit niet realistisch. Het parlement heeft trouwens gevraagd dat de ontwerpen van decreet die men nog voor het einde van de legislatuur wil laten stemmen ten laatste eind januari 2014 zouden worden ingediend. Als er een politiek akkoord bereikt kan worden, kan wel een voorstel van decreet worden overwogen.

Samenwerking gemeente-OCMW

De sprekers waren allemaal positief over de samenwerking tussen gemeente en OCMW. Aanvankelijk was er een zekere terughoudendheid, maar op het terrein worden de geboden kansen aangegrepen. Een pluspunt is alvast dat het sociaal beleid veel meer aan bod komt in de openbare zittingen van de gemeente en de gemeenteraden meer verantwoordelijkheid op dat vlak nemen. Het individuele steunbeleid wordt natuurlijk nog altijd achter gesloten deuren behandeld.

De samenwerking gemeente-OCMW zorgt ook voor een grotere efficiëntie. In Houthalen-Helchteren zitten de gemeente en het OCMW bijvoorbeeld in eenzelfde gebouw. Er zijn gemeenschappelijke zalen en loketten en er is slechts een enkele dienst voor ICT of voor onderhoud. Dat heeft geleid tot een vermindering van het aantal vte's met 36 en een reductie van de exploitatie-uitgaven met 4,5%. Voor deze kleine gemeente komt dat neer op een besparing van anderhalf miljoen euro per jaar, terwijl de dienstverlening dezelfde is gebleven.

Hervormingsrecht Beroepscommissie voor Tuchtzaken

De beroepscommissie is loyaal omgesprongen met de decretale hervorming van de beroepsprocedure, zoals dat hoort in een rechtstaat. De commissie mag voortaan niet meer hervormen wat de gemeenten beslist hebben.

Nieuwe procedure tot benoeming van de gouverneurs

De minister zal binnenkort een voorstel aan de Vlaamse Regering voorleggen over de nieuwe procedure tot benoeming van de gouverneur. Hierover wordt ook het advies gevraagd van het college van gouverneurs. Het Vlaams Parlement zal vervolgens in alle vrijheid zijn conclusies kunnen trekken.

4. Replieken van de commissieleden en aanvullend antwoord van de minister

De heer *Jan Durnez* vraagt dat de minister, als bewaker van de uitvoering van het witboek, ook die elementen zou opvolgen die behoren tot de bevoegdheid van andere ministers. Daarbij denkt hij in het bijzonder aan het regionaal jeugdwerk. De middelen zijn overgedragen maar de financiering van het regionaal jeugdwerk in 2014 is niet geregeld.

Minister *Geert Bourgeois* antwoordt dat hij het beleid van de andere ministers in de mate van het mogelijke zal opvolgen. Hij heeft dat ook al gedaan. Zo heeft hij vragen uit de provincie West-Vlaanderen doorgegeven aan minister Vandeurzen, die voor een pertinent antwoord heeft gezorgd. De uitvoering van het witboek wordt ook opgevolgd door het college van ambtenaren-generaal.

De heer *Marc Vanden Bussche* stelt vast dat de minister uit zijn rol van onverbeterlijke optimist valt als hij het heeft over de middelen tijdens de jaren 2015 en 2016. Dan zullen er voor de gemeenten dus nog moeilijker tijden aanbreken. Blijft hij daarbij?

Minister *Geert Bourgeois* antwoordt dat hij het houdt op de aangehaalde cijfers, waarvan hij veronderstelt dat ze objectief en correct berekend zijn. Hij heeft enkel willen aantonen dat de bomen de volgende jaren niet tot in de hemel zullen groeien. In de toekomst zal men nog scherpere keuzes moeten maken. Dit is louter een nuchtere vaststelling en geen politieke stellingname.

De heer *Marc Vanden Bussche* deelt die analyse en besluit daaruit dat fusies en slagkrachtige gemeenten in de toekomst meer dan ooit noodzakelijk zullen zijn. In verband met BBC merkt hij op dat ook bedrijven verplicht zijn om vijfjarenplannen op te maken. Uit ervaringen uit de bedrijfswereld blijkt dat het systeem in de beginperiode tot een zekere verlamming kan leiden. Op bepaalde opportuniteiten werd niet ingegaan en bepaalde investeringen werden uitgesteld omdat men het systeem nog onvoldoende beheerste. Maar uiteindelijk blijkt er binnen dat systeem toch voldoende soepelheid te bestaan. Allicht zal dit ook de ervaring van de gemeenten zijn als ze een tijdje met BBC hebben gewerkt.

Minister *Geert Bourgeois* waardeert deze positieve noot. BBC ziet hij als meer dan een louter financieel instrument. Het draagt bij tot een heldere formulering van de doelstellingen en prioriteiten. In functie daarvan bekomt men indicatoren. Een meerjarenplanning kan ook bijgesteld worden. Het structurele evenwicht moet bereikt worden in het zesde jaar, dus in 2019, op een ogenblik dat er al ruime ervaring met het instrument kon worden opgedaan.

De heer *Jan Verfaillie* vindt de houding van Open Vld nogal eigenaardig. Enerzijds wil men de provincies afschaffen maar anderzijds valt men de minister aan omdat die het Provinciefonds vermindert. Men zou de beslissing van de Vlaamse Regering eigenlijk moeten toejuichen en zien als een eerste stap naar een volledige afschaffing van de provincies. CD&V daarentegen gelooft nog in de rol van de provincies.

CD&V stelt voor om de 3,5% groei van het Gemeentefonds, wat goed is voor ongeveer 75 miljoen euro per jaar, in een aparte pot te steken. In afwachting van de aanpassing van de criteria van het Gemeentefonds, zou men dat bedrag dan kunnen verdelen op basis van het aantal inwoners van de gemeente, waarbij elke Vlaming even veel waard is. Dan zouden de gemeenten op financieel gebied weer wat meer naar elkaar toegroeien.

De heer *Marnic De Meulemeester* verbaast zich erover dat de heer Verfaillie een dergelijk voorstel formuleert op het einde van de regeerperiode. Zijn partij zit immers al vijf jaar in de regering. Hij herhaalt dat de provincies momenteel nog bestaan en dat men ze daarom respectvol moet behandelen. Hij vraagt zich ook af waarom CD&V, als grote verdediger van de provincies, akkoord is gegaan met de bijkomende besparing van 26 miljoen euro op het Vlaams Provinciefonds.

III. INBURGERING

1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

1.1. *Uitgabenbegroting 2014*

Het beleidskrediet voor het inburgerings- en integratiebeleid stijgt met 2.107.000 euro naar 60.085.000 euro. De belangrijkste redenen zijn enerzijds de toevoeging van 531.000 euro bijkomende middelen nodig voor de uitvoering van het VIA4-akkoord, en de toevoeging van 2.000.000 euro nieuwe middelen die onder meer ingezet zullen worden in het kader van de vormingsprogramma's voor inburgeraars en meer specifiek voor het uitvoeren van de verhoging van het te bereiken taalniveau NT2 tot niveau A2. Anderzijds is er de besparing met 669.000 euro in het kader van de bijkomende structurele besparingen. Die besparing heeft geen effect op de ingezette beleidsmiddelen, maar wordt enerzijds doorgevoerd op werkingskosten (169.000 euro) en anderzijds (500.000 euro) op de in het verleden feitelijk aan ICT bestede middelen.

1.2. *Beleidsbrief Inburgering en Integratie 2013-2014*

1.2.1. *Algemeen*

De *minister* verwijst naar het belangrijke nieuwe decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid, dat op 29 mei 2013 goedgekeurd werd door het Vlaams Parlement. Dit decreet biedt hefboomen om het integratievraagstuk gericht aan te pakken, zorgt voor een sterke sector in plaats van een versnipperd werkveld, stemt de diverse instrumenten van het inburgerings- en integratiebeleid op elkaar af, en trekt het taalniveau in de inburgering op van A1 naar A2.

Voor het tweede jaar op rij is er een daling in de instroom van het aantal inburgeraars, na jaren van stijgende instroom. Omdat de daling zich vooral voordoet binnen de groep verplichte inburgeraars, wordt het werven van rechthebbende inburgeraars (uit Europese landen) belangrijker. Dit jaar nog gaat de nieuwe Kruispuntbank Inburgering in productie.

De eerste rapportage van het horizontale integratiebeleidsplan, goedgekeurd op 20 juli 2012, zal nog dit jaar aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. Elk beleidsdomein heeft zich er immers toe geëngageerd een tandje bij te steken op het vlak van het (horizontale) integratiebeleid.

2013 was het planningsjaar voor de nieuwe lokale besturen. Vanaf 2014 wordt integratie op een inclusieve manier meegenomen in de meerjarenplannen. Het aantal lokale besturen dat actief werk maakt van inclusief integratiebeleid is tussen 2009 en 2014 gestegen van 30 naar 58. Hiervoor werden systematisch extra middelen vrijgemaakt.

Het taalpromotiebeleid wordt verder uitgebouwd en men verwacht de eerste resultaten van het Steunpunt Inburgering en Integratie. Hun uitgebreide integratiemonitor zal binnenkort op de ‘Mid-term-Conferentie’ in het Vlaams Parlement worden voorgesteld.

1.2.2. Langetermijnvisie en -strategie

De *minister* stelt dat de diversiteit verder toeneemt en onomkeerbaar is geworden. 7% van de bevolking in het Vlaamse Gewest heeft een vreemde nationaliteit, in Brussel is dat een derde. Op basis van de herkomst blijkt dat minstens 15% van de inwoners in het Vlaamse Gewest een vreemde herkomst heeft, in Brussel loopt dit percentage op tot 60% van de bevolking. Zowel in het Vlaamse Gewest als in Brussel is 63% van alle vreemdelingen een EU-burger. Uit de spreiding van de vreemde bevolking over de gewesten, blijkt dat bijna 39% van alle vreemdelingen in het Vlaamse Gewest woont. Bijna de helft van de Turken en een op drie Marokkanen wonen in het Vlaamse Gewest.

De minister somt de vier grote uitdagingen op zoals die ook reeds uit de beleidsnota 2009-2014 bleken: meer nieuwe Vlamingen vinden hun plaats in onze samenleving, de doelmatigheid van het aanbod is verder verbeterd, de efficiëntie en effectiviteit van het Vlaamse inburgerings- en integratiebeleid zijn verhoogd, en systematische opvolging en evaluatie zijn een feit.

1.2.3. Meer nieuwe Vlamingen vinden hun plaats in onze samenleving

Deze uitdaging wordt vertaald in meerdere deelthema's of -doelstellingen. Een eerste doelstelling is dat meer mensen Nederlands leren en spreken. Nederlands leren en spreken is een hefboom voor de participatie van wie in Vlaanderen wil leren, wonen, werken en leven. Het voorbije schooljaar waren er in totaal 107.638 aanmeldingen bij de Huizen van het Nederlands. Dit is een lichte daling (4%) ten opzichte van vorig schooljaar, maar dit vertaalt zich niet noodzakelijk in een evenredige daling van het aantal inschrijvingen.

In het voorjaar 2014 komt er een taal- en sensibiliseringscampagne over het gebruik van het Nederlands, getrokken door de Huizen van het Nederlands. Dit najaar start een EIF-project om een digitaal platform voor het leren van het Nederlands uit te werken. Het wordt een interactief platform, naar het voorbeeld van de site van de BBC, dat voorziet in de nodige oefenkansen en taalstimuli voor elk taalniveau en elke doelgroep.

Met het nieuwe decreet wordt het taalniveau binnen inburgering verhoogd tot niveau A2. Deze verhoging is de resultante van het parlementaire debat over het ontwerpdecreet. Om hieraan uitvoering te geven zal nog dit najaar een besluit aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. Bij de implementatie ervan zal rekening worden gehouden met specifieke doelgroepen zoals laaggeschoolde cursisten.

Een tweede doelstelling is dat meer rechthebbende inburgeraars een inburgeringstraject volgen. Zowel de instroom van nieuwkomers als het aandeel van verplichte inburgeraars

daalt verder. Deze evolutie biedt onthaalbureaus de kans om meer in te zetten op de recht-hebbende inburgeraars. Bijzondere aandacht zal hierbij gaan naar de toenemende groep nieuwe inburgeraars uit Oost- en Zuid-Europa, door beter te werven en door de OCMWs beter te betrekken.

Tussen mei 2012 en maart 2013 werden er 1781 starterspakketten ‘Migreren naar Vlaanderen’ afgeleverd in de Belgische ambassades in Marokko, Turkije en Rusland. Slechts 227 nieuwkomers uit deze landen geven aan dat ze het pakket ontvangen hebben. In de loop van 2014 wordt dan ook een evaluatie van dit instrument gepland.

Het is belangrijk om de doelgroepen van het integratiebeleid bij het beleid te betrekken. Dat gebeurt in eerste instantie via het Minderhedenforum dat als participatieorganisatie is erkend.

Voor de lokale beleidscyclus 2014-2019 is het faciliteren van structurele participatie van personen van vreemde herkomst aan het lokale beleid een van de vijf beleidsprioriteiten voor het bekomen van een integratiesubsidie.

Erfgoedbeleid is een hefboom voor integratie. In de aanloop naar het herdenkingsjaar ‘50 jaar Turkse en Marokkaanse migratie naar België’ is in mei de erfgoedgids ‘Gedeeld verleden, gedeelde toekomst. Erfgoed als hefboom voor integratie’ uitgegeven. Deze publicatie moet een stimulans zijn om activiteiten op te zetten met betrekking tot erfgoed, migratie en integratie. Het thema ‘Grenzeloos’ van de Erfgoeddag 2014 leent zich uitstekend om te werken op het thema ‘erfgoed van migranten, oud- en nieuwkomers’.

Wat het debat over de islam en andere levensbeschouwingen betreft, stelt de minister dat er nood is aan academische vormingsmogelijkheden ten behoeve van de moslimgemeenschappen. Om hieraan tegemoet te komen zal er ingezet worden op de vorming van een academisch islamitisch kader, waarvoor de minister van Onderwijs de nodige stappen heeft gezet. Dialoog draagt bij tot een beter begrip en groter maatschappelijk draagvlak. Daarom zal de minister een dialoog organiseren tussen de erkende levensbeschouwingen en de overheid. Dit proces loopt volop.

1.2.4. Doelmatigheid van het aanbod verder verbeteren

Maatwerk en kwaliteit blijven sleutelwoorden binnen inburgering. Er werden en worden verschillende initiatieven genomen die moeten leiden tot een kwaliteitsvol inburgeringsaanbod op maat. De vrijstellingstoets wordt geoptimaliseerd, voor arbeidsmigranten is er een flexibel avond- en weekendaanbod, vzw de Rand experimenteert samen met het onthaalbureau van Vlaams-Brabant enzovoort. De minister zal hier verder op inzetten en zal hierbij gebruik maken van het rapport van de onderwijsinspectie dat waardevolle aanbevelingen heeft gedaan over hoe inburgering geoptimaliseerd kan worden.

Met EIF-projecten werd expertise uitgebouwd omtrent de participatie van minderjarige nieuwkomers aan het lokale vrijetijdsaanbod. Deze expertise werd ook neergeschreven in een publicatie. In januari is er, in samenwerking met Onderwijs, een EIF-actieonderzoek gestart om een integrale aanpak uit te werken voor een onderwijs- en opleidingstraject dat afgestemd is op de noden van 16- tot 18-jarige nieuwkomers. Met het nieuwe Integratie- en Inburgeringsdecreet krijgen minderjarigen bovendien de mogelijkheid om in te stappen in een inburgeringstraject.

Inburgering is geen eindpunt maar een opstap naar integratie. Inburgering stimuleert inburgeraars om keuzes te maken voor hun verdere loopbaan, begeleidt hen om makkelijk de weg te vinden naar vervolgtrajecten. De meeste inburgeraars zullen immers nog nood

hebben aan vervolgotrajecten richting werk, zelfstandig ondernemerschap of onderwijs. Zij zullen ook nog verder Nederlands moeten leren en investeren in hun sociaal traject. De doorstroom van het inburgeringstraject naar een vervolgaanbod is dan ook een van de belangrijke doelstellingen van het nieuwe Integratie- en Inburgeringsdecreet. Dit veronderstelt toegankelijke voorzieningen. Alle relevante beleidsdomeinen moeten aandacht hebben voor de doorstroom van inburgeraars naar vervolgotrajecten. Om drempels weg te werken kunnen lokale besturen, scholen, socioculturele verenigingen, en andere sectoren een beroep doen op de ondersteuning van de integratiecentra en het Kruispunt Migratie-Integratie. Eenmaal het nieuwe agentschap operationeel is, zal deze dienstverlening hier geoptimaliseerd worden.

De sector van het sociaal tolken en vertalen werd verder uitgebouwd. Het gaat hier om één centrale tolkentelefoon (Ba-bel) en acht decentrale diensten. De tolkdiensten worden ondersteund door een centrale ondersteuningscel, ingebed binnen het Kruispunt Migratie-Integratie. Sinds dit jaar is Ba-bel erkend als Vlaamse centrale dienst voor sociaal telefoontolken en vertalen en moet er een gebruikersvergoeding betaald worden voor het telefoontolken door Ba-bel. Op basis van de eerste cijfers blijkt in sommige sectoren een status quo of zelfs een stijging van het aantal oproepen, in andere sectoren is er een daling. Het totaal aantal oproepen blijft wel gelijk. In 2013 is bij Ba-bel een project gestart om het videotolken te integreren in het Vlaamse tolkenlandschap. Videotolken combineert de efficiëntie en het kostenbesparende van het telefoontolken met de aanwezigheid – weliswaar visueel – van de tolk.

In het Vlaamse Gewest zijn er dertig openbare residentiële woonwagenterreinen, wat neerkomt op 481 standplaatsen en vier doortrekkersterreinen die goed zijn voor 77 standplaatsen. Een vijfde doortrekkersterrein (in Asse) wordt momenteel aangelegd. De subsidies worden verhoogd met het oog op een toename van het aantal standplaatsen. Er wordt uitvoering gegeven aan het strategisch plan woonwagengebieden dat de Vlaamse Regering in 2012 heeft goedgekeurd. De minister zal een voortgangsrapportage aan de Vlaamse Regering voorleggen en nagaan welke acties moeten worden verscherpt.

1.2.5. Efficiëntie en effectiviteit van het beleid verhogen

Op 31 mei werd de laatste oproep voor het Federaal Impulsfonds voor het Migrantenbeleid gepubliceerd. De minister coördineert de selectie en de opvolging van de Nederlandstalige projecten in het kader van deze oproep. Binnenkort wordt het selectievoorstel voorgelegd aan de Vlaamse Regering. De projecten starten op 1 januari 2014. In uitvoering van de zesde staatshervorming zal dit fonds worden opgeheven en zullen de middelen naar de gemeenschappen worden overgeheveld.

Tijdens deze bestuursperiode werd sterk ingezet op een uitbreiding van het aantal integratiediensten. Vandaag beschikken vijftig gemeenten over een erkende integratiedienst, in twee gemeenten zal er nog dit jaar een integratiedienst erkend worden en zes gemeenten hebben een aanvraag gediend. Dat brengt de teller op 58, wat bijna een verdubbeling is tegenover de aanvang van deze bestuursperiode. Integratie is geen zaak meer van steden alleen.

Zowel het Kruispunt Migratie-Integratie en de integratiecentra als ABB hebben materiaal ontwikkeld om de lokale besturen te ondersteunen bij de opmaak van de strategische meerjarenplannen. De komst van het nieuwe agentschap en de wijzigingen op het vlak van het lokaal integratiebeleid zijn twee concrete aanleidingen voor ABB om te evolueren van een controlerende naar een coachende dienst.

Wanneer integratiecentra inkantelen in het nieuwe agentschap zal dit agentschap de ondersteunende werking naar de lokale besturen overnemen. De geïntegreerde aanpak waar dit agentschap voor staat, moet een unieke toegangspoort verzekeren voor lokale besturen die tegelijk werk willen maken van integratie, inburgering, taalbeleid enzovoort.

1.2.6. *Systematische opvolging en evaluatie*

Het integratiebeleid is per definitie inclusief. Alle betrokken domeinen moeten de nodige inspanningen leveren om tot een toegankelijke samenleving te komen en de achterstand van personen met een migratieachtergrond weg te werken. Dit veronderstelt de nodige coördinatie dewelke verloopt langs de Commissie Integratiebeleid die acties vanuit verschillende beleidsdomeinen op het getouw heeft gezet. Het strategisch plan woonwagengewoners en het Vlaams actieplan MOE(Roma)-migranten kennen een gelijkaardige opbouw en finaliteit. Ook daar is de nodige coördinatie van en afstemming tussen de verschillende domeinen een noodzaak. Voor elk van deze drie plannen zal nog dit jaar het eerste voortgangsrapport worden voorgelegd.

Het is de bedoeling om het geïntegreerd actieplan beter af te stemmen op de realiteit van de huidige migratie. Aansluitend hierbij wil de minister het MOE(Roma)-beleid laten evolueren naar een beleid dat inspeelt op de gevolgen van intra-Europese migratie binnen de Europese Unie. Het categoriale beleid naar Roma wordt een deel van het geïntegreerd actieplan. Op die manier kan men de eerder stigmatiserende term ‘Roma’ laten vallen.

In het voorjaar 2013 werden enkele steden geconfronteerd met een groep radicaliserende jongeren die naar Syrië dreigden te vertrekken of vertrokken zijn. De Vlaamse Regering deelt de bezorgdheid van de burgemeesters ten aanzien van het fenomeen van gewelddadige radicalisering. Met middelen van het Vlaamse integratiebeleid hebben de burgemeesters hieromtrent een brochure kunnen uitgeven. De integratiecentra werden ingeschakeld in functie van een betere afstemming van het lokaal beleid op deze problematiek.

De beheersovereenkomst met het Steunpunt Integratie en Inburgering loopt nog tot 31 december 2015. De voorbije periode werd onder meer onderzoek verricht over Midden- en Oost-Europese migratie, Roma en taalbeleid. In het najaar zal het Steunpunt de ‘Vlaamse migratie- en integratiemonitor’ voorstellen.

De lokale inburgerings- en integratiemonitor, ontwikkeld door de Studiedienst van de Vlaamse Regering, is een nuttig instrument voor actoren die bezig zijn met lokaal beleid. Deze monitor wordt jaarlijks geactualiseerd.

Dit najaar zal de nieuwe Kruispuntbank Inburgering in gebruik worden genomen door de onthaalbureaus, in het voorjaar 2014 volgen de Huizen van het Nederlands en de handhavingsambtenaren. Voor het eerst zullen de NT2-cursisten en inburgeraars zelf toegang hebben tot de kruispuntbank en zo de voortgang van hun traject kunnen opvolgen.

1.2.7. *Beshuit*

Terugblikkend op de voorbije periode meent de *minister* dat de beleidsintenties uit de beleidsnota voor het overgrote deel werden gerealiseerd. Het Integratie- en Inburgeringsdecreet dat de schotten tussen inburgering en integratie weghaalt, maakt een einde aan de versnippering op het terrein en kiest voor een geïntegreerde aanpak die tot meer tastbare resultaten moet leiden.

Er was toenemende aandacht voor taal, taalbeleid en taalpromotie als deel van het integratiebeleid. Het spreken van de taal van het grondgebied opent immers deuren.

Taalvaardigheid heeft een rechtstreeks positieve invloed op de studieresultaten en het opleidingsniveau. Op basis van argumenten én cijfers werden op dit vlak dan ook de nodige investeringen gedaan tijdens de afgelopen bestuursperiode. Het lijkt de minister zinvol op deze lijn voort te gaan.

Het komende jaar zal de minister benutten om wat op de sporen is gezet maximaal te verankeren. Men blijft zoeken naar mogelijkheden en instrumenten om MOE(Roma)-migranten te bereiken met inburgering, om de doorstroom vanuit inburgering naar de reguliere voorzieningen te verbeteren en om de uitbreiding van woonwagenterreinen te stimuleren.

De minister merkt nog op dat het integratiebeleid voor een moeilijke opdracht staat. In alle West-Europese landen wordt de discussie gevoerd over de vraag hoe men hier best mee omgaat. De minister is ervan overtuigd dat het Vlaamse beleid werkt. Hij verwijst naar het rapport van het Hoger Instituut voor de Arbeid waaruit blijkt dat mensen die het volledige traject hebben gevolgd in 50% van de gevallen werk hebben gevonden. Mensen die het traject begonnen zijn maar niet hebben afgewerkt, hebben in een derde van de gevallen werk gevonden. Van diegenen die helemaal geen traject hebben gevolgd, heeft slechts 20% werk gevonden.

De minister is bijzonder tevreden over het besef van de problemen op lokaal vlak en van de aanpak op dat niveau. Tal van gemeenten gaan over tot het ontwikkelen van een inclusief integratiebeleid. Er kan nog wel veel terreinwinst geboekt worden. Dat blijkt bijvoorbeeld uit OESO-rapporten die aantonen dat de armoedegraad bij migranten hoog en de werkzaamheidsgraad laag ligt. De studie-uitval ligt hoog bij nieuwkomers en zelfs bij migranten van de tweede en derde generatie. De Vlaamse Regering heeft hierop willen inspelen, via Onderwijsdecreet XXIII en maatregelen in Welzijn. Het is belangrijk dat er ingespeeld wordt op de hele ketting, op inburgering uiteraard maar ook op onderwijs, arbeidsmarktparticipatie, participatie aan het verenigingsleven en aan het lokale leven. En de ontvangende samenleving moet ook een tandje bijsteken.

2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

2.1. *Tussenkoms van mevrouw Fatma Pehlivan*

Volgens mevrouw *Fatma Pehlivan* is het inburgerings- en integratiebeleid sterk afgestemd op de nieuwe Vlamingen die hun plaats moeten vinden in de samenleving. Ze heeft in het verleden al gesteld dat er onvoldoende aandacht is voor een mentaliteitswijziging bij etnische Vlamingen voor de toenemende diversiteit in de samenleving. Ze heeft herhaaldelijk de nadruk gelegd op de wederkerigheid in het integratieproces. Het is bemoedigend dat er in de managementsamenvatting van de beleidsbrief ruime aandacht is voor de wederzijdse betrokkenheid in het integratieproces. De langetermijnvisie en -strategie bevestigt dit. Er wordt daar gesteld dat “integratie niet alleen gaat over de nieuwkomer maar evenzeer over de ontvangende samenleving. Iedereen – individuen, groepen, gemeenschappen en voorzieningen – is actor in het integratieproces.”. Mevrouw Pehlivan is tevreden met die visie en hoopt dat de opvolger van de minister deze visie zal uitwerken.

Het starterspakket voor familiemigranten zal worden geëvalueerd. Wanneer zal dit gebeuren? Ze kijkt uit naar het groot toonmoment van het project ‘Huwelijksmigratie’ waarvan de voorstelling van resultaten en aanbevelingen is gepland in het voorjaar 2014. Bij het inburgeringstraject worden het persoonlijk actieplan, de portfolio en de evaluatie-instrumenten maatschappelijk oriëntatie uitgewerkt en geïmplementeerd. Wat is de timing?

Het stimuleren van de dialoog tussen erkende levensbeschouwingen en overheid is positief. Voor het project Samen Inburgeren komt er een promotiefilm. Wanneer wordt die verwacht? Er komt ook een tussentijdse evaluatie over hoe het concept verder kan worden verankerd. Dit komt tegemoet aan haar zorg over de structurele inbedding van projecten. Wanneer gaat de evaluatie aan bod komen?

Het EIF-project over het onderwijs- en opleidingstraject voor 16- tot 18-jarige nieuwkomers zal klaar zijn op 30 juni 2014. Op basis van de conclusies kan dan, waar nodig, actie worden ondernomen. Mevrouw Pehlivan hoopt op een positieve evaluatie zodat het project verder kan worden uitgebouwd.

Al deze punten zijn belangrijk voor de continuïteit van het beleid. Zal de minister zijn plannen nog kunnen realiseren in de resterende tijd?

De inkanteling van de integratiecentra en het Kruispunt Migratie-Integratie zal in de loop van 2014 op het terrein worden uitgevoerd. Wat zijn hiervan de verwachtingen en is de timing haalbaar?

De bestuurders van de integratiecentra en het overkoepelende Kruispunt Migratie-Integratie stuurden recent een brief aan de minister. Hierover werd omwille van de lopende begrotingsbesprekingen een interpellatieverzoek van de spreker en een vraag om uitleg van de heer Caron afgewezen. Er blijkt een grote bezorgdheid te bestaan over de hervorming van de integratie- en inburgeringssector, dit in uitvoering van het decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid, dat op 29 mei 2013 door het Vlaams Parlement goedgekeurd werd. Men legt de nadruk op de eerste toepassing van cao 32bis en de benutting van de opgebouwde reserves van de vzw's voor het opstarten van het extern zelfstandig agentschap. De bestuurders vinden ook dat ze niet bij het hervormingsproces worden betrokken. De vraag om systematisch en transparant geïnformeerd te blijven over het veranderingsproces werd niet beantwoord zodat er heel veel vragen blijven. Samen met collega Caron wil mevrouw Pehlivan deze bezorgdheid meegeven aan de minister. Kan er tegemoet worden gekomen aan de meest dringende vragen? Communicatie via een nieuwsbrief biedt te weinig informatie. Systematisch en transparant informeren zou het hele hervormingsproces ten goede komen.

2.2. Tussenkomst van mevrouw Khadija Zamouri

Mevrouw *Khadija Zamouri* verwijst naar de aankondiging van de minister om nog in het najaar 2013, in overleg met minister Smet, een uitvoeringsbesluit aan de Vlaamse Regering voor te leggen om het taalniveau NT2 tot A2 op te trekken. Er zou met specifieke doelgroepen, zoals laaggeschoolden, rekening worden gehouden en er zouden voldoende middelen worden vrijgemaakt. Wat is de stand van zaken?

Op 18 november 2013 werd een besluit goedgekeurd in verband met subsidies voor de integratiediensten en het Minderhedenforum. Tegen eind 2013 moet er een personeelsbehoefteplan worden opgesteld. Zal het Minderhedenforum met een voldoende lokale spreiding nog operationeel geraken voor de verkiezingen?

De minister gaf aan dat er bij de onthaalbureaus meer ruimte is voor rechthebbende inburgeraars door een verlaging van het aantal verplichte inburgeraars. Hij heeft de nieuwe OCMW-voorzitters aangeschreven om hen hierover te informeren en voor te stellen een samenwerkingsprotocol af te sluiten met het onthaalbureau dat actief is op hun grondgebied. Ze vindt dit een goed initiatief. 196 OCMW's gingen daarop in. Hoe zal dit verder verlopen? Hoe zal de campagne zijn? Worden de werkgevers betoelaagd?

Over het starterspakket ‘Migreren naar Vlaanderen’ gaf de minister zelf aan dat slechts 227 nieuwkomers het hebben ontvangen. Hoe is dat te verklaren?

Het evaluatie-instrument maatschappelijke oriëntatie loopt vertraging op. Vorig jaar meldde de minister dat er twee overheidsopdrachten waren uitgeschreven zonder dat er offertes binnenkwamen. ABB deed dan zelf voorstellen voor alternatieven om toch een evaluatie-instrument te hebben. Hiervoor werd een traject opgesteld dat in 2014 verder uitgewerkt en geïmplementeerd wordt. Wat is de stand van zaken?

Inburgeringscertificaten zullen er niet meer komen. Ze werden deels vervangen door de resultaatsverbintenis. Zal het nog lukken dit onderdeel van het regeerakkoord uit te voeren in deze regeerperiode?

KU Leuven zou in 2014-2015 van start gaan met opleidingen Islamitische Godsdienstwetenschappen. Hoe ver staan de voorbereidingen? Wordt de beoogde timing gehaald?

Vorig jaar kondigde de minister een zelfstudiepakket maatschappelijke oriëntatie aan. Blijkbaar is dit nog niet klaar. De minister kondigt nu aan dat het lesmateriaal maatschappelijke oriëntatie wordt geactualiseerd. Is dat een andere invulling dan de aangekondigde zelfstudiepakketten?

Op 1 januari 2013 trad een besluit over sociaal tolken in werking. Een systeem van gebruikersvergoeding zou worden ingevoerd. Er is en was veel verzet bij de gebruikers. Hoe wordt dit geëvalueerd? Worden bijstellingen overwogen?

Mevrouw Zamouri vindt het positief dat de minister een voorbereidend traject naar ondernemerschap voor inburgeraars plant. Een ad hoc werkgroep op initiatief van ABB in samenwerking met Syntra Vlaanderen gaat het traject uittekenen. Verwacht de minister in deze regeerperiode nog een resultaat?

In 2012 kregen 1175 inburgeraars een boete. In 2011 waren het er bijna 600. In de meeste gevallen was de reden onrechtmatig vroegtijdig gestopt (49%) of niet tijdig aangemeld (30%). Die dossiers werden volgens de vorige beleidsbrief zonder gevolg geklasseerd. Hoe is de evolutie nu?

Bij de ‘Managers van Diversiteit’ is de budgettaire situatie vernieuwd. Ze werden gefinancierd via het Federaal Impulsfonds voor het Migrantenbeleid dat met de zesde staats-hervorming naar Vlaanderen komt. Gaan er nog genoeg impulsen van onderuit kunnen worden gegeven?

Met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest wil de minister overleg plegen over de invoering van de verplichte inburgering in Brussel. Het Minderhedenforum is hiertegen gekant. Er werd een werkgroep opgericht. Wat is daar de stand van zaken? Zal er nog voor de verkiezingen een resultaat bereikt worden?

Door de inkapseling van onthaalbureaus in een EVA zouden de reserves van deze bureaus integraal worden overgedragen aan het EVA. Is dat zo? Zo niet, hoe gaat dit worden aangepakt? Voor de zomer stelde de minister de betrokkenen nog gerust door het garanderen van het behoud van wat ze vóór de inkapseling hadden verworven.

In de vorige beleidsbrief werd voor het najaar 2012 een bilaterale ontmoeting met Nederland aangekondigd. Nu wordt gesteld dat de bilaterale contacten worden voortgezet. Waarover gaan die contacten? Wat is er tot nog toe gerealiseerd?

Mevrouw Zamouri is aangenaam verrast over de aandacht voor de Syriëstrijders in de beleidsbrief. Zij vraagt duiding over het aangekondigde proefproject om jeugd- en onderwijswerkers en onthaalbureamedewerkers te ondersteunen indien zij te maken krijgen met radicaliserende jongeren. Open Vld stelt voor om een coördinatie- en expertencel te organiseren waar zowel onderwijsmensen als mensen uit de sector van integratie en inburgering terecht kunnen.

2.3. *Tussenkomen van de heer Ward Kennes*

De heer *Ward Kennes* verwijst naar de inkanteling van de integratie- en inburgeringssector in het nieuwe EVA. Daarover blijven er bekommernissen bestaan in de sector, bijvoorbeeld over de tewerkstelling, de nieuwe raad van bestuur, de reserves enzovoort. Het zou goed zijn daar duidelijkheid over te krijgen. De subsidie-enveloppe voor 2014 zou worden verminderd met de reserves die de integratiecentra, het Kruispunt Migratie-Integratie en de onthaalbureaus in de loop der jaren hebben opgebouwd. Die reserves dienden onder andere voor het sociaal passief en het onderhoud van de gebouwen. Indien al die mensen aan de slag blijven, zal er geen sociaal passief zijn, maar geldt dat voor iedereen? Geldt dat ook voor diegenen die met provinciale middelen werden tewerkgesteld? Er wordt regelmatig naar cao 32bis verwezen om iedereen gerust te stellen. Houdt dit in dat de arbeidsovereenkomsten van alle contractuele werknemers automatisch overgaan naar het EVA? Er zijn vragen over de verantwoordelijkheid van de bestuurders ten aanzien van het personeel, contracten, engagementen, huurovereenkomsten enzovoort. Gaan al die contractuele verbintenissen worden nagekomen door het EVA? Wat gebeurt er met medewerkers aan wie geen vergelijkbare functie met vergelijkbare arbeidsvoorwaarden kan worden aangeboden?

Er rijzen ook vragen over de samenstelling van de nieuwe raad van bestuur van het EVA. Artikel 16, §2, van het decreet bepaalt dat de Vlaamse Regering de leden van de raad van bestuur benoemt en ontslaat. Momenteel zijn er meer leden dan toekomstige plaatsen. Wat staat er daar te gebeuren? Wat is de rol van het middenveld en de vrijwilligers? Hierover moet er snel duidelijkheid komen.

Kennis van het Nederlands blijft een belangrijk aandachtspunt voor het beleid. De wachtlijsten voor mensen die Nederlands willen leren zijn wel nog niet weggewerkt. Er zijn heel wat initiatieven geweest in het kader van managers van diversiteit om te werken rond taalverwerving. Maar taalverwerving kan ook gebeuren op de werkvloer, in het buurtleven en verenigingen. Er zijn verschillende sporen waarop moet worden gewerkt. De keuze om in het kader van het decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid het basisniveau op te trekken tot A2 is heel goed. Er werd een amendement ingediend op artikel 39 voor personen die wegens beperkte leercapaciteiten dat niveau niet kunnen halen. Er zijn nog uitvoeringsbesluiten nodig. Wanneer gaan die er komen?

In de commissie werd regelmatig verwezen naar de rol van de federale overheid in verband met migratie en toelating tot het grondgebied. Door maatregelen op het federale niveau is de instroom van nieuwe inburgeraars inmiddels gedaald. De minister koppelde daaraan de bedenking dat oudkomers nu gebruik kunnen maken van de vrijgekomen plaatsen voor het volgen van een inburgeringstraject. Ook de niet-verplichte inburgeraars uit Zuid- en Oost-Europa vinden meer en meer de weg naar de inburgeringscursussen, wat erg positief is.

De problematiek van het stijgend aantal nieuwkomers uit Midden- en Oost-Europa die niet kunnen worden verplicht een inburgeringstraject te volgen, kwam al eerder aan bod in de commissie. De heer Kennes steunde de minister in zijn (bescheiden) stappen om op het Europese niveau een signaal te geven dat er goede argumenten zijn om die mensen

naar een inburgeringstraject te begeleiden. De minister nam initiatieven onder meer via het samenwerkingsverband Urbiscoop en er waren contacten met Nederland, Oostenrijk en Duitsland om het misbruik van het vrij verkeer van personen aan de voorzitter van de Europese Raad te signaleren. Ook via de FREEMO-werkgroep werd dit op de agenda gezet. Binnen de Europese structuren is er echter weinig tot geen ruimte voor een verplichting omdat dit ingaat tegen het vrij verkeer van personen. Heeft de minister daar nog iets over vernomen?

Er is veel werk verricht rond huwelijksmigratie. Vroeger was dit amper bespreekbaar omdat men vond dat de overheid zich niet mocht mengen in een persoonsgebonden zaak als het huwelijk. Dit probleem is verweven met een maatschappelijke context en wordt van generatie tot generatie vernieuwd. Er moet blijvende aandacht aan worden besteed. De spreker kijkt uit naar het grote toonmoment begin 2014 waarop resultaten en aanbevelingen over de projecten huwelijksmigratie zullen worden gepresenteerd.

Het starterspakket 'Migreren naar Vlaanderen' voor familiemigranten uit Marokko, Turkije en Rusland heeft de verwachtingen niet volledig ingelost. Bij de lancering werd naar Nederlandse ervaringen verwezen. Hoe is het daar verlopen? Waren er in Nederland betere resultaten?

Over de cursus Maatschappelijke Oriëntatie werd gesteld dat er evaluatiemethodieken zouden worden ontwikkeld. Wanneer zijn de conclusies beschikbaar? Het is goed dit te evalueren en mogelijks ook te laten evolueren. Er kunnen immers nieuwe soorten van instroom zijn, bijvoorbeeld meer niet-verplichte inburgeraars. Het is goed om te weten of de methodieken voor al de groepen al of niet dezelfde moeten zijn.

Het allochtone middenveld moet een belangrijke rol spelen om de stem van de doelgroepen te laten horen. In 2014 gaat men werken rond de verkiezingen. De participatie van nieuwkomers aan het partijleven in Vlaanderen blijkt niet vlot te lopen. Er is daar nog heel wat werk te verrichten, in de eerste plaats door de politieke partijen zelf. Maar het zou een goede zaak zijn mocht ook het Minderhedenforum in het kader van de verkiezingen daar aan bijdragen.

Het Minderhedenforum wordt versterkt en moet instaan voor een voldoende lokale spreiding. Bij de inkanteling in het nieuwe EVA zouden mensen uit de sector ook de overstap kunnen maken naar het Minderhedenforum. Welke gevolgen zal dit hebben voor de beschikbare middelen? Indien er voorafgaand aan de inkanteling een voorafname gebeurt door mensen eerst te laten overgaan naar het Minderhedenforum en vervolgens wie overblijft te laten inkantelen, dan kan men met gesloten beurzen twee doelen realiseren, namelijk het Minderhedenforum versterken en een volledige overgang realiseren van het resterende personeel. De financiële berekening zoals vorig jaar voorgesteld klopt dan wel niet. Kan dit worden verduidelijkt?

De erkenning van moskeeën is een goede manier om moskeeën en de islam een volwaardige plaats te geven in de samenleving en om hen op bepaalde verantwoordelijkheden aan te spreken. De minister startte een tijd geleden op vraag van de Staatsveiligheid een onderzoek naar de intrekking van de erkenning van vzw De Koepel. Wat is daar de stand van zaken? Zijn er nog andere hangende dossiers?

In de beleidsbrief is er sprake van een overlegplatform met de moslims. Deze piste, hoewel interessant, roept toch heel wat vragen op. Wat is de taak van dit platform? Hoe wordt dit samengesteld? Denkt de minister aan een Vlaamse kamer binnen de Moslimexecutieve?

Is dat een alternatieve manier om een aantal zaken op Vlaams niveau te behartigen als de Moslimexecutieve geblokkeerd blijft?

De sector van het sociaal tolken en vertalen wordt mee ingekanteld. Er waren in het verleden bedenkingen over de betaalbaarheid. In de sector van gezondheid en bijstand aan personen is er intussen een regeling getroffen. Er is ook gevraagd of het RIZIV als gebruikersdienst mee kon worden geresponsabiliseerd. Immers heel wat diensten die door het RIZIV gefinancierd worden, zetten deze vertaaldiensten mee in. Is daar nieuws over? Heeft de minister nog andere informatie over de betaalbaarheid? Een aantal provinciale diensten vragen zich af wat er met hen in 2014 zal gebeuren. De vrees bestaat dat er voor het laatste kwartaal van 2014 geen terugbetalingsregeling meer zal zijn. Ligt het tijdstip van de inkanteling van de tolk- en vertaaldiensten in het EVA definitief vast op 1 januari 2015? Hoe wordt de continuïteit tijdens de transitieperiode bewaakt?

Tot slot vindt de heer Kennes het goed dat de minister in zijn beleidsbrief oog heeft voor de radicalisering. Hij dringt aan op samenwerking met de gemeenten. Het is belangrijk de scholen maar ook de federale overheid te betrekken. Het is moeilijk in kaart te brengen hoe wijdverspreid het probleem is. Het is wel een verontrustende evolutie en het kleurt de debatten rond migratie en inburgering.

2.4. Tussenkoms van de heer Willy Segers

De heer *Willy Segers* stelt dat de beleidsbrief een kroniek is van vijf jaar hard zwoegen in een moeilijk maar interessant beleidsdomein. Er is voor het slotjaar 2014 toch nog in de nodige actiepunten voorzien.

De focus in de beleidsbrief ligt op de verdere uitvoering van het Integratiedecreet dat de weg plaveit naar een geprofessionaliseerd, meer efficiënt en geïntegreerd inburgerings- en integratiebeleid. Dat is de juiste opstap voor een succesvolle integratie. N-VA kan zich zeker vinden in de klemtonen op kwaliteit van het inburgeringstraject en het maatwerk, met onder meer de invoering van nieuwe instrumenten zoals het persoonlijk actieplan, het portfolio en de evaluatie-instrumenten maatschappelijke oriëntatie die in ontwikkeling zijn. Samen met het verhogen van het taalniveau NT2 tot niveau A2 zijn het instrumenten die het civiele effect van inburgering kunnen verhogen.

Een tweede element is de aanstelling van de lokale besturen als regisseur van het integratiebeleid. De lokale autonomie moet de drijvende kracht zijn om tot een grotere maatschappelijke participatie van mensen van vreemde herkomst te komen. De cijfers liegen er niet om. Bovenop de 52 lokale besturen met een integratiebeleid, zijn er inmiddels weer zeven bijgekomen. Integratie is gelukkig geen zaak meer van grote steden alleen, maar ook van kleinere steden en gemeenten.

Het feit dat er aandacht wordt besteed aan de rol van de ontvangende maatschappij is zeer belangrijk. Er worden handvaten aangereikt om te leren omgaan met diversiteit. Ook op het gebied van taalverwerving ligt een belangrijke verantwoordelijkheid bij de ontvangende samenleving. De sensibiliseringscampagne over het gebruik van het Nederlands betekent hiervoor een belangrijke bijdrage.

‘Meten is weten’ en ‘expertise op geïntegreerde wijze delen met anderen’ is nu ook in het Vlaamse inburgeringsbeleid een belangrijk beleidsinstrument geworden. Dat daarbij moderne digitale middelen worden ingeschakeld, is een duidelijke vooruitgang. Er is het voorbeeld van de Kruispuntbank Inburgering die momenteel in vernieuwde vorm reeds wordt aangewend door de onthaalbureaus en, vanaf het voorjaar 2014, door de Huisen van het Nederlands. Het feit dat NT2-cursisten en inburgeraars ook toegang zullen

hebben tot dat systeem en zo zelf de voortgang van hun traject kunnen opvolgen, kan hun betrokkenheid enkel maar vergroten. Het afstemmen van de nieuwe Kruispuntbank Inburgering met het nieuwe datamodel voor het volwassenenonderwijs zal ongetwijfeld een betere opvolging van deze cursisten realiseren.

Een actiepoint waar de nieuwe lokale besturen een tandje zullen moeten bijsteken, zijn de doorverwijzingen naar een onthaalbureau. Slechts 5% van alle aanmeldingen bij een onthaalbureau is er gekomen na doorverwijzing door een OCMW. Het is een goed actiepoint om de OCMW's te wijzen op de mogelijkheid inburgeringscursussen in de toekomst te koppelen aan steunverlening.

Ten slotte kijkt de heer Segers uit naar de uitbreiding van het inburgeringsverhaal in Brussel, nu ook de Franse Gemeenschap een verplichte inburgering wil organiseren. De minister en zijn voorgangers, maar ook een aantal collega's in de commissie, mogen deze pluim mee op hun hoed steken. De verplichte inburgering in Brussel is een belangrijke mijlpaal.

3. Antwoorden van minister Geert Bourgeois

Minister *Geert Bourgeois* zal een nota bezorgen over de detailvragen en de precieze elementen van onder meer de inwerkingtreding van decreten en besluiten.

Wederkerigheid

De minister is blij dat in enkele tussenkomsten de klemtoon op de wederkerigheid werd gelegd. Op het terrein heeft men vaak te weinig oog voor de omslag die het beleid heeft gemaakt met een sterkere klemtoon op integratie. Bij het integratie- en inburgeringsbeleid is inburgering slechts een eerste opstap. Integratie is een wederkerig en interactief proces. Er moet nog veel worden gerealiseerd, maar er werden al belangrijke stappen gezet.

Belang van het Nederlands

Nieuwkomers, dit zijn ook mensen van de tweede generatie, moeten meer oefenkansen voor het Nederlands krijgen. Dit moet in heel Vlaanderen gebeuren, op de werkvloer, in het verenigingsleven, tijdens de opleiding. Er wordt in 2014 een grote sensibiliseringscampagne over het gebruik van het Nederlands opgezet in samenwerking met de Huizen van het Nederlands. Er zijn talrijke initiatieven die breder zijn dan enkel de taal. Het gaat ook over kennismaken met de samenleving, samen op stap gaan, activiteiten bijwonen, contacten vanuit overheidsinstanties enzovoort.

De vragen over de NT2-wachtlijsten moeten door de minister van Onderwijs worden beantwoord. De minister herhaalt dat er massaal moet worden ingezet op het oefenen van het Nederlands. Dat is een zaak van vele beleidsdomeinen. De achterstand van Vlaanderen ten opzichte van een aantal andere landen is beschamend. De niet-slaagcijfers in het onderwijs zijn zeer hoog en doen zich ook nog voor in de tweede generatie. Nederland richt zich alleen op de eerste generatie en ontwikkelt geen beleid meer voor de tweede generatie. In dit Vlaams Parlement waren er zelfs vragen om een beleid te ontwikkelen voor de derde en volgende generaties. Mevrouw Zamouri heeft zich daar terecht tegen verzet. Er gaat bij ons teveel talent verloren door onvoldoende taalkennis. Dit heeft zware gevolgen op diverse terreinen voor de betrokkenen.

Huwelijksmigratie

Er is blijvende aandacht voor huwelijksmigratie. Ook op het federale niveau is daar nu aandacht voor. De minister verwijst naar de sensibiliseringscampagnes met de managers van diversiteit. In Nederland blijkt het fenomeen van de huwelijksmigratie minder groot

te zijn dan in Vlaanderen. Er mag inderdaad geen afbreuk worden gedaan aan het principe van de vrije keuze van partner, maar het gaat toch om een abnormaal fenomeen wanneer men tot in de tweede en zelfs derde generatie massaal gebruik blijft maken van huwelijksmigratie. Het integratie- en inburgeringsproces moet dan telkens opnieuw worden gestart. Het is niet evident om hier beleidsmatig op in te spelen. Federaal zijn er bepaalde maatregelen genomen, zoals inkomens- en huisvestingseisen en leeftijdsgrenzen, maar het fenomeen doet zich nog altijd voor. Het is belangrijk dat er blijvend over wordt gesensibiliseerd en dat er een fase in de integratie wordt bereikt waarbij de huwelijksmigratie niet langer een dergelijk wijdverbreid fenomeen is.

Starterspakket 'Migreren naar Vlaanderen'

Voor het starterspakket verwijst de minister naar het (nog niet gepubliceerde) antwoord op een schriftelijke vraag van mevrouw Pehlivan. Het is nog te vroeg voor een evaluatie. De kostprijs voor de ontwikkeling van het pakket bedroeg ruim 400.000 euro. Slechts een beperkt aantal Turkse, Russische en Marokkaanse gezinsherenigers geven bij de onthaalbureaus aan dat zij het starterspakket ontvangen hebben. Dit zal worden onderzocht. ABB is begonnen met een eerste procesevaluatie en er is overleg met de FOD Buitenlandse Zaken. Er wordt nagegaan of het pakket bij de ambassades afgeleverd is en of er een correcte registratie is van instromers die zeggen het pakket te hebben ontvangen. Op basis van een rondvraag bij de onthaalbureaus blijkt dat die de ontvangst van het pakket niet altijd registreren. Er moet duidelijkheid komen over de kwantitatieve gegevens vooraleer men tot een kwalitatieve evaluatie kan komen.

Vergelijken met andere landen zoals Nederland is volgens de minister niet gemakkelijk omdat daar het asiel- en integratiebeleid in één hand zit. In Nederland wordt het beleid overigens over een totaal andere boeg gegooid. In plaats van de gratis aangeboden pakketten zoals in Vlaanderen, wordt daar van de inburgeraar veel meer gevraagd het op eigen krachten te doen en het ook zelf te betalen. Nederland gaat dus uit van de volledige responsabilisering van de inburgeraar. Gaat dit systeem werken? De discussie daarover woedt nog volop in Nederland. De kennis daarover wordt gedeeld. Er bestaan wel geen plannen om het Vlaams beleid om te gooien.

Cursus maatschappelijke oriëntatie

In overleg met de onthaalbureaus wordt een portfoliomethodiek uitgewerkt in het kader van de cursus maatschappelijke oriëntatie. De docenten worden op basis van de uitgewerkte methodiek opgeleid. De implementatie zal vanaf 1 januari 2014 gebeuren. Het zelfstudiepakket gaat over lessen die men zelfstandig kan afwerken. Het is een onderdeel van de methodiek.

Dialog met erkende levensbeschouwingen

Op de interlevensbeschouwelijke dialoog kwamen positieve reacties vanuit de diverse levensbeschouwelijke hoeken. De katholieke kerk is wel nog terughoudend. De minister hoopt begin 2014 te kunnen komen tot een charter waarin de verschillende levensbeschouwingen stellen dat ze zich inpassen in de democratische rechtstaat gebaseerd op de principes van de Verlichting, de pluralistische samenleving, de erkenning dat er andere levensbeschouwingen zijn, gelijke rechten voor iedereen, de scheiding van kerk en staat enzovoort. De laatste stappen worden gezet. Het is een positief antwoord op discussies over de radicalisering van de opinies tegen de islam, maar ook op radicale meningen binnen de islam.

Taalniveau A2

Het ontwerp van besluit over het taalniveau gaat binnenkort naar de Inspectie van Financiën. Dat zal nog kunnen worden gefinaliseerd tijdens deze regeerperiode. Er zal bij de uitwerking rekening worden gehouden met de verschillende doelgroepen. Iemand die als analfabeet binnenkomt, zal men niet verplichten taalniveau A2 als resultaat te halen.

Samen Inburgeren

Wat de projecten Samen Inburgeren betreft, hoopt de minister dat er spontane initiatieven gaan komen van een nieuw middenveld. Men zit momenteel aan de limieten van de subsidiëring. Er worden nu ongeveer 2000 mensen betoelaagd. Er zijn tal van succesvolle buitenlandse voorbeelden in Nederland (taalmaatjes), Denemarken, de Verenigde Staten en Canada.

De vorige minister van Inburgering had een budget van meer dan 6 miljoen euro voor de managers van diversiteit. Dit zal in 2014 tot nul zijn herleid. De minister wilde geen wachtlijsten maar het reguliere beleid voorrang geven. Er zijn wel degelijk tal van lokale initiatieven waar vrijwilligers zich zonder subsidiëring op een fantastische manier inzetten.

Overleg oprichting EVA

De betrokken voorzitters en directeurs werden op 7 november 2013 ontvangen. Er lopen twee trajecten. Het Deltaplustraject is bedoeld om met de sector een blauwdruk voor het nieuwe agentschap te ontwikkelen. Die blauwdruk kan dan aan de raad van bestuur van het nieuwe agentschap worden bezorgd. Vooral de coördinatoren zijn er bij betrokken. Er komen ook veel positieve signalen van medewerkers op het terrein die ernaar uitkijken actief te worden in het agentschap. De minister gaat ervan uit dat de raden van bestuur door hun vertegenwoordigers zullen worden ingelicht over de resultaten van het overleg.

Het tweede traject gaat over de administratieve stappen om het EVA op te richten. Een eerste besluit van de Vlaamse Regering om de oprichting van het EVA toe te laten, is er. Een tweede besluit van de Vlaamse Regering wijzigt de subsidiëring van de onthaalbureaus, integratiecentra en het Kruispunt Migratie-Integratie. De reserves worden afgebouwd tot 20%. Er werd op 7 november 2013 afgesproken om de reserves in de diverse vzw's op een hoger bedrag aan te houden. Dit percentage is voldoende om de werking te continueren mocht er bijvoorbeeld een sociaal passief ontstaan. Er is dus een compromis om voldoende reserves in de organisaties te laten en voldoende middelen te hebben om het EVA te laten opstarten.

De toepassing van cao 32bis en de overname van het personeel wordt een opdracht van het EVA. De minister kan niet in de plaats van het agentschap treden, maar drukt de wens uit dat het EVA de engagementen op zich neemt. Met andere woorden: hij denkt dat het personeel dat wil inkantelen dit ook kan doen. Dit is een beslissing die de raad van bestuur moet nemen. In de raad van bestuur zullen voldoende leden aanwezig zijn die gemandateerd zijn door de Vlaamse overheid. Niet alle details zullen nog voor het einde van de regeerperiode zijn gerealiseerd. De minister zal hieromtrent een tijdschema aan de commissie bezorgen.

Bereiken van rechthebbende inburgeraars

Om meer rechthebbenden bij inburgering te betrekken, kan men lering trekken uit de ervaringen in Brussel, waar men zonder verplichting heel wat mensen naar inburgering

kon toeleiden. De Europese Unie wijst zelfs een minimumverplichting voor integratie af bij definitieve vestiging van Europese onderdanen in een andere lidstaat omdat het in strijd is met het beginsel van het vrij verkeer van personen. De minister vindt dat dit botst met een Europa van subsidiariteit en van eenheid in verscheidenheid. Op dat vlak komt er toch enige beweging. Er is een as ontstaan tussen het Verenigd Koninkrijk, Nederland, Duitsland, Oostenrijk, die stelt dat sociale dumping moet worden bestreden. De Nederlandse minister Asscher kon zich vinden in het pleidooi van minister Bourgeois. Het wordt alleszins een belangrijke uitdaging om rechthebbenden ertoe te brengen een inburgeringscursus te gaan volgen.

Inburgeringscertificaat

Voor de inburgeringscertificaten gaat men naar een resultaatsverbintenis. Dit zal niet meer in deze regeerperiode worden gerealiseerd. Er komt een stapsgewijze uitvoering van het decreet.

Islamopleiding

De islamopleiding is een bevoegdheid van de minister van Onderwijs. Volgens minister Bourgeois zou de opleiding starten in het academiejaar 2014-2015.

Sociaal tolken en vertalen

De minister is niet op de hoogte van grote problemen bij het sociaal tolken. De vraag over betrokkenheid van het RIZIV is een bevoegdheid van minister Vandeurzen.

Handhaving

Er is een aangroei van de handhavingscijfers voor inburgeraars. Dit komt wellicht omdat het beleid op kruissnelheid aan het komen is. De handhaving is een middel om de cursussen een grotere effectiviteit te geven, niet om boetes uit te schrijven. De minister heeft de indruk dat dit werkt.

Verplichte inburgering Brussel

De minister moet hierover het eerder geëtalende enthousiasme wat temperen. De minister-president van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest heeft laten weten dat hij eerst een interne werkgroep gaat oprichten. Hij wil intern nagaan of er vooraf geen ordonnantie van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie nodig is die de nodige doelstellingen vastlegt. Minister Bourgeois vindt dat geen goede werkwijze. Hij is van oordeel dat men eerst de gemeenschappelijke doelstellingen moet bepalen. Hij zal Brussel proberen te overtuigen de eerste afspraken toch uit te voeren. De Vlaamse partijen in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad willen dit spoor ook volgen. Er is dus op dit ogenblik geen reden meer om aan te nemen dat er snel resultaat zal zijn. De minister betreurt dit.

Radicalisering

Met de Nederlandse minister Asscher werd afgesproken een uitwisseling te doen van kennis en ervaringen. Nederland staat immers verder in de aanpak van radicalisering. Onderwijs is daar een belangrijk element in. In Vlaanderen ligt de focus vooral bij de gemeenten. Er is een aanbod geweest aan de federale overheid om samen te zitten maar er werd helaas niet op ingegaan. De federale overheid heeft wel apart samen gezeten met enkele betrok-

ken steden en gemeenten. Vlaanderen heeft dit ook gedaan. Er is afgesproken om ondersteuning te bieden voor de opmaak van een brochure. De regie zit op het lokale vlak. Het zou goed echter zijn dat er interfederaal en beleidsdomeinoverschrijdend wordt samengewerkt.

Overleg met de moslimgemeenschap

Naar aanleiding van de radicalisering in het Syriëdebat is de moslimgemeenschap zelf met de vraag gekomen om het overleg met de Vlaamse Gemeenschap te institutionaliseren. De minister staat hier open tegenover en vindt het positief dat de vraag uit die gemeenschap zelf is gekomen. Een tweekamerstelsel in de schoot van de Moslimexecutieve is een mogelijke piste. Momenteel is er wel geen teken dat er een doorbraak is bij de Moslim-executieve. De minister staat er ook voor open om het overleg helemaal op het Vlaamse vlak te organiseren voor wat de Vlaamse bevoegdheden betreft. Dit moet niet tot zware structuren leiden.

Urbiscoop

Urbiscoop lukt vooralsnog niet. Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, Wallonië en Luxemburg stappen er niet in mee. Er zijn een aantal misverstanden doordat de vertalingen door de Benelux werden gemaakt. Het woord ‘absorptievermogen’ bijvoorbeeld werd vertaald als ‘absorption’. In het Frans is deze term enkel in een fysieke en niet in overdrachtelijke betekenis gekend. Dit lag gevoelig. Er werd aan de Benelux gevraagd een fijnere vertaling te maken. Het is niet duidelijk of men daarmee tot een resultaat zal komen. Indien het niet lukt, zal Vlaanderen proberen om met Nederland tot een samenwerking te komen. Er kwam nog geen enkele respons vanuit Luxemburg. In Brussel zou men de zaak opnieuw gaan bekijken. Het is niet zeker dat er nog een akkoord komt.

Erkenning vzw De Koepel

Het onderzoek van de Staatsveiligheid naar De Koepel is nog niet volledig uitgeklaard. De advocaat van de vzw heeft daarenboven verklaard dat men niet bereid is om een comité op te richten. Specialisten publiek recht zeggen dat dit niet kan. De moskeegemeenschappen zijn publiekrechtelijke verenigingen die alle een comité moeten oprichten. De minister heeft hierover enkel een mondeling advies, maar hij meent als jurist dat dit zal leiden tot een definitieve niet-erkenning. De oprichting van een comité is immers noodzakelijk voor een erkenning. De moskee zou bovendien over heel Vlaanderen willen werken. Ook dit spoort niet met het concept van een lokale geloofsgemeenschap zoals bepaald in het Eredienstendecreet.

4. Replieken van de commissieleden

Mevrouw *Fatma Pehlivan* dankt de minister voor zijn verduidelijkingen met betrekking tot de oprichting van het EVA. Zij wil nog dieper ingaan op het starterspakket ‘Migreren naar Vlaanderen’. Men zou bij de onthaalbureaus toch moeten kunnen nagaan in hoeverre de ontvangstmelding wordt ingevuld. Dit moet verder worden opgevolgd.

Mevrouw *Khadija Zamouri* vindt dat de minister zijn beleid met enthousiasme brengt en het goed meent met de migranten in Vlaanderen. De minister beklemtoonde in zijn uiteenzetting de wederkerigheid en het horizontale karakter van het integratiebeleid. Dialoog en oefenkansen zijn belangrijk, maar volgens mevrouw Zamouri moet er zwaar worden ingezet op de algemene maatschappelijke structuren. Ze wil in Bozar of in een gemeenschaps- of sportcentrum ook Arabische muziek horen of Rwandese dans zien. Dit gebeurt nog te weinig in de bestaande structuren. Massaal hierop inzetten zal iedereen ten goede komen.

In verband met de radicalisering kan men bekijken wat men lokaal in Vlaanderen kan doen. Ze herhaalt haar suggestie om een coördinatie- en expertencel op te richten. Er zijn ook Belgische ouders die nergens meer terecht kunnen voor informatie of hulp.

Mevrouw Zamouri vindt het frappant dat de minister via het voorval met het woord 'absorption' een cultuurverschil heeft leren kennen. Het herinnert haar aan haar jeugd. Zij werd op school herhaaldelijk bestraft omdat ze naar de grond keek wanneer de leraar haar aansprak. Volgens de leraar was dit onbeleefd, terwijl dit bij haar thuis juist een vorm van beleefdheid was.

IV. TOERISME

1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

1.1. *Uitgabenbegroting 2014*

De begrotingskredieten voor Toerisme betreffen enerzijds de beleidskredieten ingeschreven onder begrotingsprogramma DG Toerisme (deze zijn inbegrepen in de algemene apparaatskredieten van het Departement internationaal Vlaanderen) en de ontvangsten- en uitgavenbegroting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Toerisme Vlaanderen.

Wat de beleidskredieten onder DiV betreft, wordt er deelgenomen aan de structurele besparingen van 60 miljoen euro. Dit resulteert in een structurele besparing van 203.000 euro op projectsubsidies. Anderzijds wordt er bij Toerisme Vlaanderen, bovenop de vorige impulsen, nogmaals 5 miljoen euro gereserveerd voor imagoversterkende evenementen.

Wat het agentschap Toerisme Vlaanderen betreft, daalt de apparaatskost in 2014 structureel met 248.000 euro. Wat het apparaat betreft, is er ook de terugkeer van 781.000 euro van de werkingsmiddelen van DiV. Deze middelen waren in 2013 eenmalig overgeheveld van het departement om het Vlaams Logies Informatie Systeem af te werken.

De beleidskredieten van Toerisme Vlaanderen verhogen structureel met 72.000 euro. Het gaat om bijkomende middelen die dienen om de loonmaatregelen van het VIA4-akkoord uit te voeren. Tot slot wordt een bedrag van 395.000 euro als index toegevoegd aan de investeringskredieten van Toerisme Vlaanderen.

Omgekeerd dalen een aantal beleidskredieten. Het gaat ten eerste om de terugkeer naar de kredieten van Monumentenzorg van 983.000 euro die in 2013 eenmalig was toegevoegd aan de investeringssubsidies voor de KMDA. Ten tweede is er de laatste afbouw met 395.000 euro van de vervroegde machtiging in het kader van de inhaalbeweging jeugdverblijfinfrastructuur. Ten derde verschuift 688.000 recurrent, via de financiële verevening, van Toerisme Vlaanderen naar het Vlaams Provinciefonds. De provincies zullen voortaan immers instaan voor de binnenlandse marketing.

1.2. *Beleidsbrief Toerisme 2013-2014*

1.2.1. *Situatieanalyse van het toerisme in Vlaanderen*

Uitgedrukt in aantal internationale aankomsten wereldwijd, bedroeg de globale groei inzake toerisme wereldwijd 4,0%. West-Europa zag vorig jaar het aantal internationale aankomsten stijgen met 3,2%. In Vlaanderen steeg het aantal aankomsten met 0,8%.

Vlaanderen kende in 2009 en 2010 een groei boven het gemiddelde van West-Europa. In 2012 ligt de prestatie wat lager dan in West-Europa. De laatste zeven jaar als geheel presteert Vlaanderen ongeveer hetzelfde als West-Europa als geheel.

De kust deed het minder goed en moest 3,6% inleveren ten opzichte van 2011. Zowel de Vlaamse Regio's (1,8%) als de Vlaamse Kunststeden (1,7%) zagen het aantal aankomsten groeien.

Een belangrijk signaal is dat de belangrijke Nederlandse markt sterk gedaald is. Die daling doet zich vooral gevoelen in de groene regio's, vooral in Limburg waar het fenomeen van de vakantieparken over zijn hoogtepunt lijkt. Ook moet men er rekening mee houden dat Nederland in een economische crisis verkeert en dat het fenomeen van 'staycation' in de lift zit.

De toegevoegde waarde van het toerisme voor zowel het Vlaamse Gewest als het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest werd door de studiedienst van de Vlaamse Regering berekend op 12,2 miljard euro bruto. De studiedienst bracht ook de tewerkstelling in de Vlaamse toeristische sector in kaart. In 2010 waren er in het Vlaamse Gewest ruim 131.000 loontrekkenden actief in de toeristische sector, wat goed is voor 6,02% van de totale loontrekkende tewerkstelling in het Vlaamse Gewest. Bij de zelfstandigen ligt het aandeel dat in de toeristische sector werkt hoger: 7,62% of in absolute cijfers 45.000 jobs als zelfstandige of helper. Van alle jobstudenten in 2010 werkte 13,61% in de toeristische sector, wat overeenkomt met 2246 studentenjobs.

Hoewel het aantal aankomsten lichtjes steeg in Vlaanderen, daalde het aantal overnachtingen met 1%. De verblijfsduur in Vlaanderen werd dus korter. Het binnenlands en het buitenlandse toerisme gingen vorig jaar beide achteruit: het aantal overnachtingen van Belgen daalde met 1,5% terwijl het aantal overnachtingen van buitenlanders met 0,5% daalde. De buurlanden, nog steeds veruit de belangrijkste markten voor het toerisme in Vlaanderen, gingen allemaal achteruit (Nederland -4,8%; Duitsland -5,9%; Frankrijk -3,1%). De enige uitzondering was het Verenigd Koninkrijk dat in 2012 4,3% meer overnachtingen liet optekenen. De sterkste relatieve stijgers waren vorig jaar Japan (+21,0%), Rusland (+15,9%) en China (+15,8%).

1.2.2. Strategische doelstelling 1. De aantrekkings- en belevingswaarde van de toeristische bestemming(en) (in) Vlaanderen vergroten

De *minister* verwijst naar de diverse voortgangsrapportages in de Verenigde Commissies Toerisme en Onroerend Erfgoed met betrekking tot de herdenking van 100 jaar Grote Oorlog. Toerisme Vlaanderen zette 100 jaar Grote Oorlog op het voorplan op de beurzen WTM (Londen, 2012) en ITB (Berlijn, 2013), en gaf daarnaast ook present op tal van andere trademomenten. Ter voorbereiding van communicatie-initiatieven in Australië en Nieuw-Zeeland ondernam Toerisme Vlaanderen een grondige prospectie eind 2012.

Toerisme Vlaanderen is nog in onderhandeling met Visit Brussels over een samenwerkingsovereenkomst. Doel van de overeenkomst is de modaliteiten voor de organisatie van pers- en tradereizen vast te leggen. Er wordt 2 miljoen euro uitgetrokken voor de uitvoering van het impulsprogramma Vlaamse Kunststeden-Brussel. Men blijft inzetten op twee beleidslijnen: het fysieke en virtueel internationaal en meertalig onthaal enerzijds en de uitbouw van positionerings- en identiteitsversterkende projecten anderzijds.

De uitvoering van het project 'toeristische referentiegids' is eind 2012 gegund. Het project betreft een commerciële toeristische gids voor de Vlaamse Kust die tot stand moet komen in nauw overleg met de tien kustgemeenten en de provincie West-Vlaanderen. Het project

wil ondersteuning bieden bij het opmaken, publiceren, verspreiden en promoten van een toeristische gids voor de Vlaamse Kust. Het gaat om een commerciële gids die via een netwerk van distributiekanaalen in België en Nederland verspreid wordt. De gids heeft tot doel het verblijfstoerisme aan de kust te promoten, alsook te fungeren als informatief referentiekader met betrekking tot de toeristisch-recreatieve mogelijkheden.

2014 is het laatste jaar van de uitvoering van het impulsprogramma Vlaamse Kust, waarvoor een budget van 2,3 miljoen euro is voorzien op de begroting van Toerisme Vlaanderen. Toerisme Vlaanderen en Westtoer kregen de opdracht om samen een nieuw strategisch plan (2015-2020) voor de kust te realiseren. Vanaf 2014 zal er een gemeenschappelijke kustcampagne gevoerd worden in de vier buurlanden, met aandacht voor de specifieke kenmerken, producten en de belevingswaarde van de Vlaamse Kust. Bedoeling moet zijn om de dalende trend aan de kust te keren. Ook in de tweede verblijfsjaar daalt het aantal overnachtingen er met 4,7% en het aantal aankomsten met 1,6% van 2011 naar 2012. Dus in totaliteit blijft de achteruitgang aan de kust een feit.

De Vlaamse Regering nam op 8 november 2013 kennis van het strategisch beleidsplan voor de Vlaamse Regio's, dat door Toerisme Vlaanderen en de provinciale toeristische diensten samen werd opgesteld. Dit plan moet de komende jaren het kader bieden voor de ontwikkeling van het verblijfstoerisme in de Vlaamse regio's. De oproep 2014 voor impulsprogramma Vlaamse Regio's, waarvoor een budget van 2,4 miljoen euro beschikbaar is, zal inspelen op de vijf krachtlijnen van dit strategisch beleidsplan: (1) synergie creëren tussen de Vlaamse regio's en de steden, (2) erfgoed als getuigen van een groot verleden is een speerpunt, (3) de eet- en drinkcultuur als toonbeeld van creativiteit en authenticiteit, (4) fietsen en fietscultuur als een unieke Vlaamse beleving en (5) het landschap als toeristische trekker.

Op 25 mei 2013 was het exact honderd jaar geleden dat de eerste Ronde van Vlaanderen gereden werd. De verjaardag bood de kans om Vlaanderen als specifieke fiets- en wieleregio internationaal op de kaart te zetten. Er werd in totaal 3 miljoen euro subsidie uitgetrokken voor vijftien toeristische projecten. In het najaar 2013 zal de evaluatie van Ronde 100 afgerond zijn. Dit project vormt het startpunt om Vlaanderen als wielers- en fietsregio internationaal te promoten. In 2014 zal fietsen opnieuw een belangrijk thema zijn in de buitenlandpromotie.

In de loop van 2012-2013 sloten Toerisme Vlaanderen en het agentschap Onroerend Erfgoed een samenwerkingsovereenkomst met volgende drie gemeenschappelijke doelstellingen: (1) onderzoek naar het toeristisch potentieel van het onroerend erfgoed in Vlaanderen (ook buiten de kunststeden en toeristische regio's); (2) een code van goede praktijk ontwikkelen voor de toeristische ontsluiting van onroerend erfgoedsites; en (3) het projectmatig aftoetsen van deze code. Toerisme Vlaanderen en het agentschap Onroerend Erfgoed zullen in 2014 nauwer samenwerken bij de opvolging van strategische documenten en concrete restauratie- en ontwikkelingsdossiers, zodat het toeristisch potentieel van erfgoedsites tijdig en juist wordt ingeschat en ook effectief ten volle wordt benut.

In uitvoering van het SALK-plan goedgekeurd door de Vlaamse Regering van 15 juli 2013, worden stappen gezet om nog in het najaar van 2013 het overleg met het provinciebestuur van Limburg over een duurzame toekomst voor het domein Bokrijk op te starten. Daarbij kan het uitgangspunt zijn dat de exploitatie de verantwoordelijkheid is van het provinciebestuur en het natuurgedeelte overgenomen wordt door de Vlaamse overheid.

Voor de toekenning van de 'golden anchors' door The Yacht Harbour Association moeten jachthavens een doorlichting doorlopen. VVW Nieuwpoort heeft dit in 2012 gedaan en

behaalde vijf Golden Anchors. De VVW Blankenberge heeft een eerste assessment doorlopen, maar zal in de loop van 2013 nog opnieuw doorlopen vooraleer het aantal Golden Anchors wordt vastgesteld. De overeenkomst tussen Toerisme Vlaanderen en Bond Beter Leefmilieu is uitgebreid en heeft nu betrekking op de operationalisering van de Groene Sleutel én de Blauwe Vlag. In 2013-2014 blijft men inzetten op een doorlichting om de kwaliteit van de jachthavens te optimaliseren. Toerisme Vlaanderen volgt ook de inspanningen op van andere diensten (in de eerste plaats de administratie Waterwegen en Zee-kanaal) zodat er voldoende oog is voor de toeristische belangen.

De minister verwijst naar de reeds gevoerde discussie over de inhoud en vormgeving van de bruine borden langs de autosnelwegen. In 2014 heropent Toerisme Vlaanderen zijn deuren na grondige renovatie van de eigen onthaalruimte aan de Grasmart in Brussel. Voor de internationale toerist wil men een kwaliteitsvol onthaal voor de hele reis cyclus ('customer journey cycle') uitbouwen. In 2014 zal men zich richten op de toeristische infokantoren als eerste stap naar een breed en geïntegreerd onthaal.

Tussen Toerisme Vlaanderen en FIT zijn gesprekken opgestart over samenwerking, bijvoorbeeld over de terugkeerdagen die FIT organiseert en waarop Toerisme Vlaanderen alle FIT-vertegenwoordigers zal informeren over de werking van 'Meet in Flanders' om zo meer congressen te laten plaatsvinden in Vlaanderen. De studie over de meetingindustrie, die tegen februari 2014 klaar zal zijn, is bedoeld als leidraad om het congrespotentieel beter in te schatten en te benutten. Toerisme Vlaanderen en de KMDA zullen hun promotionele inspanningen voor en de wederzijdse verwachtingen over de Koningin Elisabethzaal in het najaar van 2013 bundelen in een samenwerkingsovereenkomst.

In 2013 zijn de vijf ambassadeurs van Vlaanderen Lekker Land gepromoot op verschillende evenementen. Jonge chefs zijn in het buitenland gepromoot door een Engels- en Franstalig magazine en een campagne onder de noemer Flemish Kitchen Rebels. In het binnenland zijn ze gepromoot door de campagne Jong Keukengeweld. De minister is gaan spreken op de beurs in Gent van Horeca Vlaanderen. Toerisme Vlaanderen zal zich inzetten voor een interdepartementaal plan voor de promotie van de Vlaamse eet-, drink- en tafelcultuur. Het maakt daarmee werk van een structurele samenwerking op het vlak van de gastronomiepromotie tussen organisaties zoals Toerisme Vlaanderen, de VLAM, FIT en de Federatie van de Voedselindustrie.

Wat het evenementenbeleid betreft, verwijst de minister naar de opening van de Dossinkazerne in Mechelen, de World Outgames in Antwerpen, Track in Gent, Manifesta in Limburg en Beaufort aan de kust. Het buitenlandkantoor in de Verenigde Staten zette met de slogan 'Via Antwerp' een sterke reclamecampagne op ter promotie van de opening van het Red Star Line Museum. Banners en affiches op de New Yorkse metro en in de straten, een website en onlinecampagne vestigden de aandacht op de opening van het museum. De opening van het Fin de Sièclemuseum in Brussel wordt eveneens opgenomen in de buitenlandpromotie. Hetzelfde geldt voor de Rubenstentoonstelling in Antwerpen. Naarmate 2014 nadert, komt de focus meer te liggen op de evenementen ter herdenking van de Eerste Wereldoorlog.

1.2.3. Strategische doelstelling 2. Stimuleren van het toeristisch ondernemerschap

Eind 2012 eindigden de laatste overgangsbepalingen van het Logiesdecreet. Op 1 september 2013 beschikte Vlaanderen over 15.362 aangemelde en vergunde toeristische logies. Om de rechtstreekse communicatie naar de logiesondernemers over de toepassing van het Logiesdecreet te verbeteren, ontwikkelde het Departement een 'Nieuwsflash@toeristische ondernemers'. Midden maart 2013 opende ook het 'digitaal vergunningsloket' van het Vlaams Logies Informatiesysteem, waardoor het mogelijk is om nieuwe vergunningsaan-

vragen voor de uitbating van een toeristisch logies elektronisch in te dienen of lopende vergunningsaanvragen te vervullen. De VLIS-databank werd gekoppeld aan de toerismedatabank van Toerisme Vlaanderen en aan de kruispunt-databank vakantiewoningen. In 2014 wordt werk gemaakt van de verdere uitvoering van het Logiesdecreet. Belangrijk is om het aantal aanmeldingen nog te verhogen.

De sectormonografie onderwijs-arbeidsmarkt is afgerond. Vertegenwoordigers van de toeristische sector en van onderwijs hebben de resultaten ontvangen en bediscussieerd. Sinds september 2013 is de erkenning van gidsen en reisleiders uitsluitend gekoppeld aan de set van basiscompetenties die gidsen en reisleiders verwerven tijdens hun opleiding. Op de begroting 2014 wordt een budget van 1 miljoen euro uitgetrokken voor investeringssubsidies aan vergunde logiezen waarvoor alle logiescategorieën in aanmerking zullen komen. De subsidiabele uitgaven betreffen investeringen in bouw, renovatie en inrichting van sanitair, investeringen in kindvriendelijke infrastructuur en aanleg en inrichting van sport en spel om de kindvriendelijkheid te verhogen, of investeringen in wellnessfaciliteiten geïntegreerd in de logiesexploitatie.

1.2.4. Strategische doelstelling 3. Realiseren van een krachtadig marketingbeleid per macroproduct in functie van het verhogen van het economisch rendement

De buurlanden Nederland, Duitsland, Frankrijk, Verenigd Koninkrijk en Spanje blijven de primaire markten. Voor elk van deze landen zijn er nieuwe beleidsopties met een bijhorend budget. De *minister* wil de situatie met betrekking tot de Nederlandse markt grondig bekijken. Hij wil nagaan wat de oorzaken in Nederland zijn van de terugval van het aantal Nederlandse toeristen in Vlaanderen, of er nieuwe opties moeten worden onderzocht en welke sectoren in Vlaanderen er vooral onder te lijden hebben. Mogelijk is een en ander te wijten aan de achteruitgang bij de vakantieparken in Limburg en aan de kust.

Wat de secundaire en tertiaire markten betreft, worden de markten in Rusland, India en China goed bewerkt. De analyse van de Braziliaanse markt is afgewerkt en in 2013 zijn de eerste stappen er gezet met een deelname van Toerisme Vlaanderen aan de beurs World Tourism Market Latin America in São Paulo. Braziliaanse toeristen die Europa bezoeken, houden van cultuur, gastronomie, religieuze sites, sportieve evenementen en shoppen. Op al deze vlakken heeft Vlaanderen heel wat te bieden. In 2014 worden de acties op de Braziliaanse markt voortgezet en wordt een procedure opgestart met het oog op een vertegenwoordiging. Dergelijke vertegenwoordiging wordt ook in Oceanië overwogen met de herdenking van de Grote Oorlog als focus. Men onderzoekt verder of men voor nieuwe buitenlandse markten kan samenwerken met Nederland. Brazilië en Indonesië komen daarvoor in aanmerking. Een regional manager werkt vanuit Maleisië/Signapore om de bestaande kantoren in Tokio, Beijing en Mumbai en Delhi aan te sturen en in te spelen op nieuwe opportuniteiten in de Zuid-Oost-Aziatische regio.

Inzake binnenlandmarketing realiseerden de provinciale diensten voor toerisme de nieuwe werking rond Vlaanderen Vakantieland. Sinds 1 januari 2013 is de vzw Logeren in Vlaanderen verantwoordelijk voor de promotie van het vergunde logies in België. De vzw geeft in het kader daarvan de brochure en de Vlaanderen Vakantiecheque uit. Toerisme Vlaanderen trekt 20.000 euro uit voor twee reeksen van het programma Vlaanderen Vakantieland op Een, omdat dit ook in Nederland een groot kijkersbereik kent. Toerisme Vlaanderen werkt verder aan de uitbouw van de bestemmingspromotie in samenwerking met de provinciale toeristische organisaties, de steden en de toeristische private actoren. Zo bestaat er reeds een gezamenlijk plan voor de rijke eet-, drink- en tafelcultuur in Vlaanderen.

1.2.5. Strategische doelstelling 4. Volwaardige participatie aan toerisme door iedere Vlaming mogelijk maken

In 2012-2013 werd met succes ingezet op de verbreding en verdieping van het netwerk Vakantieparticipatie. Het samenwerkingsverband vakantieparticipatie groeide tot 1200 lokale sociale organisaties en 500 contracten met toeristisch ondernemers. De diversiteit in het aanbod is belangrijk, zodat elke vakantieganger op een volwaardige en zelfgekozen manier kan participeren aan toerisme. Er werd ook ingezet op het verbreden van het bereik van mensen in armoede. Hiertoe gingen Rap Op stap-kantoren open in Ieper, Oostende, Lokeren, Lommel en Sint-Niklaas. Mensen met een beperkt budget kunnen hier (zonder lidmaatschap) terecht voor vakantieadvies op maat. Er komen er nog in Gent, Beerse en Mechelen. In 2013 werd aan ongeveer 114.000 mensen die in armoede leven een betaalbaar vakantieaanbod aangeboden. Medio 2013 werd verder de vernieuwde website www.vakantieparticipatie.be gelanceerd. In het najaar van 2013 verschijnt nog een toerismecahier over de evoluties in het faciliteren van vakantie voor personen in armoede.

Wat het aanbod voor mensen met een handicap en ouderen betreft, vermeldt de minister de extra inspanningen voor zorgverblijven. Er zijn nu in totaal 1001 kamers in zorgverblijven. De laatste opening was die van Middelpunt in Middelkerke. Het Rode Kruis plant de bouw van een nieuw zorghotel in Zuienkerke en er worden nog realisaties voorbereid in Brasschaat, Loppem en Beerse.

In het kader van de oproep 2013 voor subsidies Toerisme voor Allen-centra is een totaalbedrag van 3,1 miljoen euro goedgekeurd. In het najaar van 2012 zijn de werken gestart voor de bouw van de jeugdherberg te Oostende, die in februari 2014 de deuren zal openen. De bouwaanvraag voor de realisatie van het nieuwe jeugdhostel te Brugge is in maart 2013 ingediend. De bestekken voor de bouw van een jeugdherberg te Hasselt en Kortrijk zijn goedgekeurd en beide projecten zijn gegund. Het Brusselse Gewest heeft medio 2013 nog geen bouwvergunning afgeleverd voor de uitbreiding van de jeugdherberg Bruegel te Brussel. Voor de realisatie van het nieuwe jeugdverblijf te Brasschaat werden de bestekken voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Op 20 september 2013 opende de minister het nieuwe jeugdverblijf De Hagaard in Overijse.

Zowel in 2013 als in 2014 is er een budget van 151.000 euro voor de subsidie van gezinsvriendelijke animatie in sociaal-toeristische verblijven. De animatietoelagen zullen gehierarchiseerd worden naar het toeleiden van gezinnen met kinderen in armoede naar een vakantiebeleving.

Toerisme Vlaanderen heeft al haar eigendommen gescreend. Er is onderzocht of ze nog passen in de strategische doelstellingen van Toerisme Vlaanderen en per eigendom is een identificatiefiche opgemaakt. Op basis van deze gegevens kan beslist worden om eigendommen te verkopen en de opbrengsten te herinvesteren in toeristische projecten. Bouwgronden in Westende worden in 2014 te koop aangeboden. Voor de braakliggende gronden in Berlare wordt gekeken of deze in 2014 nog te koop aangeboden kunnen worden. Hier speelt de problematiek van gerechtelijke onteigening uit het verleden.

1.2.6. Strategische doelstelling 5. De efficiëntie en effecten van het werk van de toeristische overheden verhogen

Toerisme Vlaanderen consolideert de herstructurering door projecten op te zetten die de diverse delen van het agentschap nog beter doen samenwerken aan de realisatie van de visie en missie van het agentschap.

Toerisme Vlaanderen publiceerde eind 2012 de resultaten van het grootschalig markt-onderzoek naar de recreatieve verblijfstoerist in Vlaanderen in het Toerismecahier 'De Vlaanderen-vakantieganger'. Tijdens een roadshow doorheen alle provincies en de kunststeden over dit interessant onderzoek werden 2000 geïnteresseerde toerismeprofessionals bereikt.

De hotelbarometer is, na grondige analyse, herbouwd in de Toerismedatabank. Sinds 1 februari 2013 is het systeem actief, en nu al manifesteert zich een fors hogere participatiegraad. In januari 2013 is de participatie aan de barometer al opgelopen tot 63% van alle hotels en 80% van de capaciteit in de kunststeden.

De Bond Beter Leefmilieu en Toerisme Vlaanderen hebben voor het zevende jaar op rij de Groene Sleutels uitgereikt. In het totaal zijn er nu 100 groene logies en attracties, elf meer dan in 2012.

In het 'Inspiratieboekje regionale producten voeden toerisme & vice versa' verzamelde Toerisme Vlaanderen veertien praktijkvoorbeelden van regionale producten en toerisme.

Toerisme Vlaanderen heeft in november 2013 een studiedag georganiseerd voor alle toeristische ondernemers over het thema: Hoe met duurzaamheid de marketing-, verblijfs- en vakantiebeleving versterken?

Westtoer en Toerisme Vlaanderen maken een nieuw strategisch plan (2015-2020) voor het toerisme aan de kust op. Het Raadgevend Comité van Toerisme Vlaanderen organiseerde op 11 oktober 2013 de eerste Staten-Generaal van het Toerisme, waarbij de sector geïnfomeerd is over de uitvoering van het Strategisch Beleidsplan. Op 11 januari 2013 nam de Vlaamse Regering de principiële beslissing om zich kandidaat te stellen voor de organisatie van de Algemene Vergadering van de UNWTO. In navolging van deze beslissing werd een taskforce opgericht om de Vlaamse kandidaatstelling administratief, juridisch en financieel voor te bereiden. De kosten van de organisatie worden geraamd op 1,8 miljoen euro.

2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

2.1. Tussenkomst van de heer Jurgen Vanlerberghe

De heer *Jurgen Vanlerberghe* vindt dat er in deze legislatuur heel wat gerealiseerd werd. Het Logiesdecreet werd in de praktijk omgezet, het subsidiesysteem ingepast in een impulsbeleid, het Reisbureaudecreet afgeschaft en Toerisme Vlaanderen hervormd.

De minister onderstreept beleidsbrief na beleidsbrief terecht dat toerisme een belangrijke economische actor is, een gedachte die ondertussen door heel wat instanties gedeeld wordt. Hopelijk volgt straks ook nog het agentschap Ondernemen. Met deze opmerking verwijst de spreker naar een recente projectoproep met als titel 'Gemeentelijk beleid als stimulator voor economische groei en werkgelegenheid door middel van toerisme'. In deze oproep wordt toerismebeleid eerder oubollig als een culturele of erfgoedaangelegenheid gezien. Positief is dat het agentschap Ondernemen de toeristische sector ontdekt heeft en dat die als een volwaardige economische sector moet worden gezien. Het ware nog beter dat de ingediende projecten bij het Agentschap Ondernemen ook mee door toeristische beleidsmakers konden worden geëvalueerd en dat de projecten konden worden ingebed in de strategische beleidsplannen van de macrobestemmingen.

De heer Vanlerberghe feliciteert de minister voor het geleverde werk. De economische slagkracht van de sector werd de afgelopen beleidsperiode versterkt, maar er blijft nog

werk te doen. In eerste instantie is er de evaluatie van het Logiesdecreet. In de beleidsbrief wordt enkel naar de implementatie ervan verwezen maar een evaluatie op korte termijn kan niet uitblijven. Er zijn wel wat knelpunten. De hotelsector wenst de Vlaamse classificatienormen gelijk te laten sporen met het Europese Hotelstars Union label. De mogelijkheid tot aanmelding van een kleine gastenkamerexploitatie en van de vakantiewoningen dient te worden opgeheven. Elke logiesfaciliteit dient vergund en geclassificeerd te zijn en moet dus in de promotie kunnen worden opgenomen. Aan de kust zijn er bijvoorbeeld 11.000 vakantiewoningen aangemeld, slechts een kleine minderheid is vergund en kan gepromoot worden door Toerisme Vlaanderen. Dit is op korte termijn onhoudbaar. Men moet duidelijkheid kunnen verschaffen aan de klanten. 11.000 woningen vergunnen genereert wel een enorme werklust voor het agentschap. Het zou echter mogelijk moeten zijn een beroep te doen op de zelfregulerende capaciteit van de sector. In ieder geval dienen de administratieve verplichtingen om vergund te worden tot een minimum herleid te worden.

De aparte classificatie voor de gastenkamers in de vijf kunststeden dient te worden opgeheven. Het heeft geen zin om daar met andere categorieën te werken dan in de overige Vlaamse gemeenten. Dit zorgt voor verwarring bij de consument. Er dient ook een classificatie te worden ontwikkeld voor de categorie Vakantielogies. Hier zijn vaak innovatieve logiesvormen te vinden die nu niet kunnen worden gepromoot bij gebrek aan specifieke classificatie. Tenslotte dienen Toerisme voor Allen-ondernemingen die de facto uitgegroeid zijn tot clubhotels of campings, op een gelijkaardige manier te worden beoordeeld en ingeschaald als de reguliere ondernemingen.

De heer Vanlerberghe gaat in op de wijze waarop de diverse projecten binnen de impulsprogramma's beoordeeld worden. Vorig jaar pleitte hij al voor voldoende transparantie en overleg in de procedure. Hij suggereerde toen werk te maken van gemengde adviescommissies voor de impulsprogramma's kunststeden en Vlaamse regio's, dit naar het model van de beleidsstuurgroep voor het impulsprogramma voor de Vlaamse Kust. In deze beleidsstuurgroep zijn zowel de Vlaamse overheid als de provinciale toeristische organisaties, de kustgemeenten en de private actoren vertegenwoordigd. Dit garandeert een grote betrokkenheid en draagvlak vanuit de toeristische sector en projecten die beantwoorden aan reële noden van de toeristen. Op deze suggestie werd vorig jaar niet geantwoord. Dit jaar had hij toch graag een reactie gehad.

Toerisme Vlaanderen werkt momenteel aan een nieuwe campagne voor de kust. De spreker heeft daar alle lof voor, evenals voor de succesvolle manier waarop de herdenking van '100 jaar Grote Oorlog' gepromoot wordt. Over de rest van het marketingbeleid blijkt er diepe onenigheid te bestaan. Hij verwijst naar de discussies in het raadgevend comité, waar het agentschap en de vertegenwoordigers van de macrobestemmingen lijnrecht tegenover elkaar staan. De discussie is niet nieuw. Vorig jaar werd hierover gemeld: "Het is niet zo dat de marketing van Toerisme Vlaanderen uitsluitend wordt gericht op de productlijnen (erfgoed en kunsten, fietscultuur, eet-, drink- en tafelcultuur en mode). De minister heeft erop aangedrongen dat de drie hoofdbestemmingen – kust, groene regio's en kunststeden – blijvend gepromoot worden. De vier productlijnen zijn horizontale lijnen die daar doorheen lopen. Als men de kust promoot, promoot men uiteraard ook de gastronomie aan de kust.". Hiermee gaf de minister aan dat bestemmingspromotie belangrijk blijft.

De strategische doelstelling 'Realiseren van een krachtig marketingbeleid per macro-product in functie van het verhogen van het economisch rendement' komt perfect tegemoet aan de wensen van de vertegenwoordigers van de macrobestemmingen. De realiteit echter is dat het marketingplan 2012-2015 vooral vertrekt van Vlaanderen als een soort eengemaakte toeristische bestemming rond de centrale idee 'baanbrekend vakmanschap'

met de vier productlijnen. De macrobestemmingen, kunststeden en Vlaamse regio's vinden zich onvoldoende terug in deze benadering, omdat ze de specifieke troeven van hun bestemming niet naar voor kunnen brengen. De kust vormt hier de gelukkige uitzondering op omdat er bij de afwikkeling van de interne staatsvorming voldoende garanties werden afgedwongen voor een aparte kustcampagne. Bij heel wat gezaghebbende actoren ontstaat de indruk dat die strategie niet werkt. Het bijna dogmatisch wegvlakken van de bestemming ten nadele van de beleving leidt tot de scherpe kritiek dat de middelen die bedoeld zijn voor de promotie van toeristische ondernemers worden gebruikt om de doelstelling 'citymarketing' van Vlaanderen in de wereld, te dienen. Op zich is dat een legitieme doelstelling, maar niet een die vanuit toeristische middelen moet worden waargemaakt.

De uitgangspunten die deze beleidsbrief vooropstelt zijn goed, maar over de methode valt een en ander te zeggen. Een standpunt dat overigens niet enkel gedeeld wordt door de vertegenwoordigers van de groene regio's, maar ook door de vertegenwoordigers van de kunststeden. De heer Vanlerberghe illustreert dit met een voorbeeld van de Nederlandse markt. Uit de cijfers blijkt dat 39% van alle 'leisure'-overnachtingen in de Vlaamse regio's uit het buitenland komt. Daarin zorgen de Nederlanders voor 22% van de overnachtingen. Dit zijn er ongeveer 1,6 miljoen op jaarbasis. Op de tweede plaats komt Duitsland met een aandeel van 4,7% van alle overnachtingen, gevolgd door Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. Het internationaal marketingplan kiest ervoor om op de primaire 'leisure'-markten te consolideren. Dit is dus op de Nederlandse markt. De gekozen strategie focust op het in de markt zetten van Vlaanderen als merk, op basis van krachtlijnen die in de internationale marketingstrategie zijn opgenomen. Campagnes worden het best afgerekend op het resultaat. De vraag is of de gekozen marketingstrategie er voor zorgt dat er geconsolideerd wordt op de Nederlandse markt. Het antwoord is volgens de spreker negatief, al slaagt deze beleidsbrief er in dat te camoufleren. In afwijking van de beleidsbrief stelde de minister in zijn toelichting dat er wel degelijk een probleem is op de Nederlandse markt. De cijfers tonen dit ook aan. Na een lange periode (2004-2010) van structurele groei, is er sinds 2011 een lichte, vanaf 2012 een forse en in 2013 een dramatische achteruitgang. Volgens de cijfers over de eerste zes maanden van 2013 verliest men ten opzichte van 2012 met de Vlaamse regio's op de Nederlandse markt maar liefst 17% overnachtingen. In absolute aantallen zakt men van 728.000 naar 603.000 overnachtingen, een fors verlies van 125.000 overnachtingen. Het verlies is vooral groot voor de Limburgse vakantieparken, en dit op een ogenblik dat de Vlaamse Regering in Limburg met SALK een economische relance tracht teweeg te brengen.

De heer Vanlerberghe had verwacht dat er in de beleidsbrief zou worden gekozen voor een op de macrobestemmingen gebaseerd relanceplan voor de Nederlandse markt en dat hiervoor het gros van de beschikbare middelen zou worden ingezet. De beleidsbrief wekt de indruk dat er niet echt een urgent probleem is. Uit de toelichting daarentegen kan worden afgeleid dat er toch een relanceplan nodig is voor de Nederlandse markt. De spreker juicht dit toe. Hij wil niet meedoen met de doemdenkers die stellen dat er in Nederland geen verbetering mogelijk is zo lang de crisis aanhoudt. Hij verwijst daarvoor naar de ervaring in Watou, waar men er wel in geslaagd is het tij op de Nederlandse markt te keren. De vraag rijst of het opportuun is in een periode waar het marktaandeel op de prioritaire markten onder druk staat, nog 35% van het marketingbudget te reserveren voor secundaire en tertiaire markten die samen goed zijn voor maar 5% van de overnachtingen. Men moet weliswaar durven investeren in nieuwe markten, maar mag dit ten koste gaan van het noodzakelijke budget voor de primaire markten?

De minister heeft zich in het verleden geëngageerd om de succesvolle werking van Rap op Stap in Hasselt uit te rollen naar de andere provincies. De betreffende vzw heeft daarvoor

de nodige expertise en kennis ter beschikking gesteld. In diverse steden werden partners gevonden en zorgden de mensen van Rap op Stap voor begeleiding en ondersteuning. Hun harde werk werd beloond en resulteerde in de opening van Rap op Stap-infopunten in iedere Vlaamse provincie en Brussel. Is er een evaluatie gebeurd van het project dat op 31 januari 2014 op zijn einde loopt? Zo ja, wat is het resultaat? Hoe wordt de kwaliteit van het aanbod over de verschillende projecten gewaarborgd? Komt er een verlenging van het project en komt er een nieuwe oproep 'lokale diensteneconomie' via dewelke de medewerkers momenteel gefinancierd worden?

Naar aanleiding van de opheffing van het Reisbureaudecreet heeft de minister zich bereid getoond om de reissector te begeleiden bij het uitwerken van een zelfreguleringssysteem. Op initiatief van de beroepsverenigingen uit de reissector werd een beperkte technische werkgroep opgericht bestaande uit vijf personen. Men beraadslaagde het afgelopen jaar een keer per maand op het kabinet van de minister over de mogelijkheden voor een zelfreguleringssysteem in Vlaanderen voor reisbureaus en touroperators. Het is jammer dat de non-profitorganisaties en -federaties niet bij deze besprekingen betrokken zijn. Zij organiseren immers ook kwaliteitsvolle reizen en leggen andere accenten zoals toegankelijkheid en duurzaamheid. Wat is de stand van zaken?

Uit de toelichting van de minister bleek dat er gesprekken zijn met de provincie Limburg over de toekomst van Bokrijk. De provincie zou de exploitatie ervan aanhouden. Het natuurgedeelte zou worden overgedragen. Kan daar bijkomende informatie over worden gegeven?

2.2. *Tussenkoms van de heer Marnic De Meulemeester*

De heer *Marnic De Meulemeester* stelt vast dat het aantal overnachtingen in 2012 met 0,1% lichtjes achteruit ging ten opzichte van 2011. De kust krijgt opnieuw rake klappen met 5,6% achteruitgang. Bij de evolutie 2011-2012 van de overnachtingen naar verblijfsmotief is er een sterk verschil aan de kust tussen overnachtingen voor ontspanning en vakantie (min 2,7%) en het aantal overnachtingen in het kader van MICE-toerisme (plus 7%). Onrustwekkend is dat aan de kust niet alleen het aantal overnachtingen daalde, maar ook het aantal aankomsten met 3,6%. Minder overnachtingen en minder aankomsten betekenen gewoon minder toeristen. Ondanks drie kustactieplannen en de impulsprogramma's voor de kust blijft het verblijfstoerisme aan de kust jaar na jaar achteruit gaan.

Bij de Vlaamse kunststeden wordt er verder ingezet op de twee beleidslijnen: het fysieke en virtueel internationaal en meertalig onthaal en de uitbouw van positionerings- en identiteitsversterkende projecten. Werden de ingediende projecten al beoordeeld? Zo ja, wat zijn de blikvangers?

Voor de Vlaamse Kust werd eind 2012 de uitvoering van de toeristische referentiegids gegund. Vorig jaar stelde de beleidsbrief 2013 dat Toerisme Vlaanderen hieraan werkte. Wie maakt deze gids en wanneer zal hij openbaar zijn? De gids laat bijzonder lang op zich wachten. Is de minister van plan om meer middelen te steken in marketingcampagnes voor de kust? Is er al bekeken wat de impact is van dergelijke marketingcampagnes op het verblijf in hotels? De beleidsbrief 2012 stelde voor de kust attractiever te maken voor jonge mensen. Wat heeft de minister al gedaan? Welke voorstellen zijn er?

Werden de projecten 2013 betreffende de Vlaamse Regio's al beoordeeld? Hoeveel projecten werden geselecteerd en wat zijn de blikvangers? De beleidsbrief komt tegemoet aan de vraag om per impulsprogramma een apart bedrag te voorzien. Voor de kust wordt in 2014 2,3 miljoen euro uitgetrokken. Gelet op de achteruitgang van de kust is het te hopen

dat deze middelen effectief aan de Vlaamse kust besteed worden en niet herschikt zullen worden naar andere impulsprogramma's.

Bij het ontwikkelen van productlijnen zoals fietsen, wandelen en ruiters rijst de vraag wat de resultaten zijn van de evaluatie van de projecten 2013. Hoe wordt het project 'de Ronde 100' geëvalueerd? Welke projecten worden in 2014 en de daaropvolgende jaren opgezet? Wordt er verder gewerkt aan de productlijn 'ruiters'? Wat wordt er concreet gedaan?

Het watertoerisme blijft beperkt tot de inspanningen van Waterwegen en Zeekanaal. De productielijn watertoerisme wordt niet langer ingezet. De minister ziet riviertoeerisme als een atypische niche. Nochtans kent het riviertoeerisme een stijgende trend. Zo komen via het riviertoeerisme al 50.000 toeristen per jaar naar Gent.

De aanbesteding voor het maken en plaatsen van de infoborden voor toeristisch onthaal moet nog gebeuren door het Agentschap Wegen en Verkeer. Wanneer zullen de borden worden geplaatst?

Inzake kampeerautoerisme blijft de minister ijveren voor een aanpassing van het verkeersbord kampeerauto's in de federale wegcode. Zodra de wegcode is aangepast zal de minister aan Toerisme Vlaanderen vragen om initiatieven te nemen met betrekking tot een gecoördineerd kampeer- en parkeerbeleid tussen de gemeenten. Heeft de minister al contact gehad met het federale niveau? Wat is het knelpunt?

De middelen voor jeugdtoerisme worden verminderd van 3,9 miljoen naar 2 miljoen euro. Heel wat jeugdverblijven zijn hierover bezorgd. Daarenboven zijn de subsidies van 2013 uitgeput. Waarom deze vermindering? Wordt de inhaaloperatie stopgezet?

Toerisme Vlaanderen consolideert de herstructurering door projecten op te zetten die de diverse delen van het agentschap beter doen samenwerken. Om welke projecten gaat het? In 2011 werd Toerisme Vlaanderen hervormd. Is deze hervorming definitief of komt er volgend jaar een nieuwe hervormingsoperatie? Zal er nog patrimonium van Toerisme Vlaanderen verkocht worden? Waaraan worden desgevallend de opbrengsten besteed?

Dankzij de kennisagenda zou er een gedegen afspraak zijn over de noodzakelijke kennis-indicatoren die toeristisch Vlaanderen nodig heeft. Zijn deze indicatoren al bepaald? Over welke indicatoren gaat het?

De eerste Staten-Generaal van het Toerisme over het strategisch beleidsplan werd in oktober 2013 georganiseerd. Wat is de globale stand van zaken? Welke thema's werden bediscussieerd met het oog op de verdere uitwerking van dit plan?

In de pers verschenen berichten dat er te weinig controle is op de onkostennota's binnen Toerisme Vlaanderen. Volgens de conclusies van een doorlichting van het Rekenhof faalt de interne controle. De vergoedingen van restaurant-, reis- en verblijfskosten door Toerisme Vlaanderen vertonen net als het gebruik van kredietkaarten veel tekortkomingen. Volgens de minister zou Toerisme Vlaanderen een interne controle gestart hebben en zouden de interne reglementen worden bijgesteld tegen einde 2013. Kan de minister hierover meer duiding geven? Welke vaststellingen heeft het Rekenhof gedaan met betrekking tot de interne controle op de onkosten van Toerisme Vlaanderen? Gaat Toerisme Vlaanderen op korte termijn bijkomende interne maatregelen nemen?

2.3. Tussenkoms van de heer Johan Verstreken

De heer *Johan Verstreken* vindt dat de beleidsbrief Toerisme een goed overzicht geeft van de stand van zaken van het toerismebeleid in Vlaanderen. De link met de begroting 2014

apprecieert hij erg. De klemtoon blijft wel liggen op de toelichting over de realisaties in 2012-2013 en minder op de plannen voor 2014. Dat is normaal voor het laatste jaar van een legislatuur.

De heer Verstreken is tevreden dat het strategisch beleidsplan, het internationaal marketingplan, het strategisch toerismeplan voor de regio's en het strategisch beleidsplan voor de kust grondig en in overleg met de hele sector werden uitgewerkt. In oktober 2013 werd er een eerste Staten-Generaal voor het Toerisme georganiseerd om een stand van zaken op te maken over de uitvoering van het strategisch beleidsplan voor Vlaanderen en Brussel. Is het verslag ervan beschikbaar? Welke waren de belangrijkste conclusies?

De kust kampt met een dalend aantal overnachtingen. Zeker voor ontspanning en vakantie als verblijfsmotief zijn de cijfers niet goed. De kust kent wel een groei op het vlak van congressen en seminars. Hoe kan de kust opnieuw aantrekkelijk gemaakt worden voor vakantiegangers en op welke manier zal het nieuwe strategisch beleidsplan voor de kust hierop inspelen?

Het is zeer positief dat de toeristische tewerkstelling in kaart wordt gebracht. Wat is de stand van zaken van het aantal knelpuntberoepen in de toeristische sector?

De beleidsbrief bespreekt uitvoerig de stand van zaken rond de herdenking van WO I en tijdens het werkbezoek aan WTM in Londen kon men vaststellen dat alles in het werk wordt gesteld om van dit herdenkingsprogramma een succes te maken. De heer Verstreken wenst de vele mensen die daar dagelijks aan werken te feliciteren voor hun inzet. De minister haalt trouwens aan dat de herdenking een beleidsoverschrijdend project is waarvan de coördinatietaak binnen de Vlaamse Regering op hem rust. Op welke manier worden de activiteiten en projecten uit de andere beleidsdomeinen gecoördineerd? Op welke manier is er overleg met de andere beleidsdomeinen (erfgoed, mobiliteit, buitenlands beleid)? Op welke manier is er overleg met het federale niveau en de federale coördinator? Er gaat speciale aandacht naar de toegankelijkheid voor personen met een handicap. Kan de minister dit nader toelichten? De minister spreekt ook over een startevenement met een ruime publieksparticipatie. Waar en wanneer zal dit plaatsvinden? Is er al zicht op het concrete programma? Hierbij aansluitend wil de spreker weten waarom het krediet voor de werking en de betoelaging van de herdenking voor WO I op nul gezet worden op een moment dat de herdenkingscyclus van start gaat en dit terwijl er de voorbije jaren telkens 100.000 euro stond ingeschreven? Hoe zal de minister dan het startevenement financieren als hij hiervoor geen middelen heeft voorzien?

De heer Verstreken is tevreden dat er een samenwerkingsovereenkomst is afgesloten tussen het agentschap Onroerend Erfgoed en Toerisme Vlaanderen. Het toeristische potentieel van het rijke culturele erfgoed kan niet genoeg worden benadrukt. Hij kijkt uit naar de concrete resultaten van deze samenwerkingsovereenkomst. Is het niet zinvol om dergelijke samenwerkingsovereenkomst ook te sluiten met het agentschap Kunsten en Erfgoed van het departement CJSM? Hij vernam van de toeristische vertegenwoordiger in Japan dat er een duidelijke toeristisch effect is van tentoonstellingen en voorstellingen van Vlaamse kunstenaars in het buitenland.

In deze beleidsbrief staat niets over binnenvaart, noch over cruisetourisme. Dit stijgt. Is er geen nieuws te melden?

De minister maakt melding van gesprekken tussen Toerisme Vlaanderen en FIT in verband met MICE. Zijn er nog andere samenwerkingen tussen beide agentschappen?

Het is positief om de rijke eet- en drankcultuur als toeristische troef uit te spelen, maar er was nood aan coördinatie van de verschillende initiatieven. Toerisme Vlaanderen zal deze

coördinerende rol op zich nemen en de werking van Vlaanderen Lekker Land verder zetten. Er komt ook een marketingplan. Bij de heropstart van de Week van de Smaak twee jaar geleden stelde minister Schauvliege voor om dit project een duurzamer karakter te geven door het beter af te stemmen met andere initiatieven zoals Tafelen in Vlaanderen. Heeft dit overleg plaatsgevonden en heeft dit geleid tot concrete afspraken?

De minister blijft net als vorig jaar ijveren voor een aanpassing van de federale wegcode om een verkeersbord voor kampeerauto's op te nemen. Is er al vooruitgang? Ondertussen is er nog steeds een nijpend tekort aan parkeerplaatsen voor kampeerauto's aan de kust. Er kan daar een tandje worden bijgestoken. Soms wordt er neergekeken op kampeertoeristen. Er bestaan nog altijd regels die mobilhomes buiten de gemeenten willen houden. Er zou beter een preventief beleid worden gevoerd in plaats van het opleggen van boetes. In het verleden waren er een aantal gemiste kansen om in extra ruimte te voorzien. Kampeertoeristen dragen ook bij aan het stimuleren van de lokale economie.

In het kader van de interne staatshervorming vroeg de minister Toerisme Vlaanderen om in samenwerking met de provinciale toeristische federaties verder te werken aan de bestemmingspromotie op de binnenlandse markt. De rolverdeling tussen het Vlaamse beleidsniveau, wat de internationale promotie betreft, en het provinciale beleidsniveau, wat de binnenlandse promotie betreft, lijkt wat confuus.

Bij het participatiebeleid staat te lezen dat de minister wil zoeken naar mogelijke synergie en afstemming tussen Rap op Stap en de UiTPAS. Is Toerisme betrokken bij het proefproject van de UiTPAS?

De heer Verstreken deelt de zorgen die collega's aankaartten in verband met sociaal toerisme. Hij is tevreden dat er een aantal proefprojecten zijn en dat mensen door op vakantie te gaan een trede op de maatschappelijke ladder stijgen en een beter zelfbeeld krijgen.

Kan het patrimoniumplan van Toerisme Vlaanderen worden ingekeken? Wat is de stand van zaken?

De minister maakt melding van het Toerismecahier Vlaanderen Vakantieganger. Kan men er een exemplaar van ontvangen?

In de beleidsnota was sprake van ondersteuning van regionale luchthavens "die een belangrijke toegangspoort vormen tot toeristische bestemmingen". In deze beleidsbrief is er echter weer niets over te vinden. De spreker is van oordeel dat naar een andere bevoegde minister verwijzen niet volstaat. Toerisme Vlaanderen moet er ook op inzetten. Niet alleen Zaventem is van belang, ook de regionale luchthavens zijn dat. Het zou goed zijn dat er één persoon wordt ingezet om voor de regionale luchthavens de mogelijkheden te bekijken, om te kijken wat er gedaan kan worden aan het 'incoming' toerisme, om met de verschillende luchtvaartmaatschappijen te gaan spreken en om een marketingbudget op te zetten. Men mag ook de tewerkstelling als gevolg van 'outgoing' toerisme niet onderschatten. De deal van Ryanair met Zaventem levert wellicht 150 banen op. Hij vraagt hier een tandje bij te steken.

2.4. Tussenkomst van de heer Stefaan Sintobin

De heer *Stefaan Sintobin* heeft het beleidsdomein de afgelopen jaren in positieve zin zien evolueren. Toerisme is een belangrijke sector voor de tewerkstelling en de Vlaamse economie. De minister heeft een belangrijke bijdrage geleverd in de bewustwording. Hij suggereert om in de volgende legislatuur het beleidsdomein Toerisme bij de commissie bevoegd voor Economie onder te brengen.

Hij sluit zich aan bij de vragen over riviertoeerisme, kampeerautotoerisme, de regionale luchthavens en het ‘incoming’ en ‘outgoing’ toerisme.

In de cijferanalyse valt effectief de structurele daling van het aantal aankomsten en overnachtingen aan de Vlaamse kust op. Er moet niet alleen een nieuw marketingplan komen. Er moet ook een onderzoek komen naar de oorzaak van de daling. Een van de redenen lijkt de te grote concentratie en dichtheid van het toerisme aan de kust te zijn. Heel wat mensen zoeken bijgevolg elders rust en sereniteit in de richting van de Côte d’Opale. Dit geldt ook voor de tweede verblijven waar de prijzen aan bijvoorbeeld de Côte d’Opale lager zijn. Er moeten extra inspanningen komen voor de aankomsten en overnachtingen aan de Vlaamse kust. Er moet zeker een onderzoek komen naar de problemen met de Nederlandse markt.

Bij het bezoek aan de WTM had de heer Sintobin een erg goede indruk gekregen van zowel de beurs als de werking van Toerisme Vlaanderen. Hij betreurt wel de houding van de organisatoren van de stand van Wallonie-Bruxelles, die zelfs weigerden mensen met vragen over de Grote Oorlog door te verwijzen naar de stand van Toerisme Vlaanderen.

Het verslag van het Rekenhof over de onkostenvergoedingen bij Toerisme Vlaanderen geeft wel een ander beeld van het agentschap. De spreker vond de reactie van de minister in de krant *De Tijd* zwak als de opmerkingen in het verslag correct blijken te zijn. De minister verklaart er: “Dit auditverslag toont aan dat er nog veel ruimte is voor verbetering. Toerisme Vlaanderen is bezig de aanbevelingen van het Rekenhof toe te passen.”. De vaststellingen zijn echter niet min. Het is ook niet de eerste maal dat er een vrij negatieve audit is. Dat was al het geval in 2001 en 2005. De heer Sintobin verwijst naar een anonieme brief die hij enkele maanden geleden via de commissievoorzitter aan de minister liet overhandigen. Er werd toen beloofd dat men dit zou opvolgen, maar tot nog toe werd daar niets meer over vernomen. Op basis van al die informatie vindt de heer Sintobin de verklaring dat men de aanbevelingen van de audit gaat toepassen niet genoeg. Misschien moet dit in een aparte vergadering in aanwezigheid van een vertegenwoordiger van het Rekenhof grondig worden besproken.

‘100 jaar Grote Oorlog’ is een fantastisch project. Het is jammer dat de commissieleden die dit thema jaren volgden, weinig betrokken worden bij de activiteiten op het terrein. De spreker is van oordeel dat de commissie aanwezig had moeten zijn bij de herdenking in Ieper op 11 november 2013.

In de memorie van toelichting bij het decreet van 2007 houdende het statuut van reisbureaus werd nog gesteld dat zelfregulering onmogelijk was. Dit decreet werd quasi unaniem goedgekeurd. Er werd naar Nederland verwezen waar zelfregulering niet werkte. In 2012 werd het Reisbureaudecreet met quasi unanimiteit afgeschaft. Er werd toen gesteld dat zelfregulering de oplossing zou zijn voor de reisbureausector en de consument. Die zelfregulering is er nog steeds niet en zal er ten vroegste in het najaar van 2014 komen. De reissector verkeert intussen in een crisis. Overnames worden door een gebrek aan een wettelijk statuut niet meer gerealiseerd. Overnames die in het verleden gebeurden, faalden en leidden tot financiële verliezen. Hoe zit het met de zelfregulering en hoe kunnen de mensen in de sector worden ondersteund?

2.5. Tussenkoms van de heer Marius Meremans

De heer *Marius Meremans* vindt dat het toerisme in Vlaanderen geplaatst in een ruimere context goed standhoudt. Alleen het Verenigd Koninkrijk doet het beter in 2012, waarschijnlijk als gevolg van de Olympische Spelen.

De kunststeden groeien, de kust gaat achteruit. De heer Meremans vindt dat de kust moeilijk kan worden vergeleken met de Opaalkust. Er is daar geen strand en ook de infrastructuur ontbreekt. De kust heeft een internationale prijs behaald voor onder meer de gezelligheid. Men moet wel meer inzetten op duurzaamheid en een groene kust.

Het congresstoerisme stijgt. Op de Staten-Generaal werd er voorgesteld om een formule van tax shelter te creëren voor congresinfrastructuur.

Door de activiteiten rond '100 jaar Grote Oorlog' staat Vlaanderen in de belangstelling. Het is zowel een Vlaams als een internationaal verhaal. Iedereen kijkt hoopvol uit naar 2014.

Voor het impulsprogramma Vlaamse kunststeden en Brussel wordt in een groot bedrag voorzien. Voor Antwerpen blijft het wachten op de voltooiing van de werken aan het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen. De voltooiing zal een boost geven omdat er dan rond de barokschilders kan worden gepromoot.

De spreker deelt de bezorgdheid over de evolutie aan de kust. De Vlaamse overheid kan impulsen geven, maar ook de lokale overheden moeten werken om de trend om te buigen. In de eerste maanden van 2013 zou er een kentering zijn. De kust is populair bij andersvaliden. De toegankelijkheid wordt er goed gepromoot.

Fietsen is één van de sterke punten. De lokale overheden hebben daar een verantwoordelijkheid voor de wegen. In het voorjaar zijn heel wat wegen die door wielertoeristen gebruikt worden in slechte staat. Als men dit wil promoten, moet elke gemeente dit nakijken.

De heer Meremans kijkt uit naar een belevingscentrum Veldrijden. De nauwere samenwerking tussen Erfgoed en Toerisme Vlaanderen is positief. Over de duurzame toekomst van Bokrijk zou hij graag wat meer informatie krijgen. In tegenstelling tot de heer De Meulemeester, dacht de heer Meremans dat de trend voor rivierstoerisme dalend was. Hoe gaat men hier verder mee?

Het evenementenbeleid met de promotie van Tomorrowland door Toerisme Vlaanderen is goed. Ook de promotie van andere evenementen verloopt vlot. Bij de Rubenstentoonstelling mist hij een culturele component die vanuit toerisme zou kunnen worden versterkt. De heer Meremans stelt dat 2020 het vijfhonderdste geboortjaar van Bruegel is. Het is misschien een mogelijkheid om een groots project op te starten dat Vlaanderen opnieuw op de internationale kaart plaatst.

Het Reisbureaudecreet loopt af in 2013. De sector werkt met de diensten samen om een systeem van zelfregulering uit te werken. Het zou de goede richting uitgaan.

Er zijn nog altijd te weinig plaatsen voor kampeerauto's. Misschien moet er in stimuli voor lokale overheden worden voorzien. Het zou goed zijn moest er een apart verkeersbord komen. Kan de druk op het federale niveau niet worden vergroot?

Is de trend voor het aantal gastenkamers nog altijd stijgend?

Voor het sociaal toerisme zou het goed zijn als de samenwerking met cultuur via Rap op Stap en de UiTPAS zou kunnen worden gerealiseerd. Het blijft wachten op de evaluatie van de UiTPAS.

Voor jeugdverblijven zijn een ruimer aanbod en gemoderniseerde verblijven nodig. De achterstand moet worden weggewerkt. Er moet gewerkt worden aan comfort en veiligheid.

Bij Toerisme Vlaanderen wordt 184.000 euro toegevoegd voor de overname van het personeel van de vzw Vlaanderen Lekker Land – Tafelen in Vlaanderen. Deze vzw werd voorheen op naam betaald. Kan er worden toegelicht om hoeveel personeelsleden het gaat? Met welk statuut worden ze overgenomen? Gaan die hetzelfde werk uitvoeren?

2.6. Tussenkost van mevrouw Karin Brouwers

Mevrouw *Karin Brouwers* vindt dat het Logiesdecreet moet worden geëvalueerd, ook al is het nog maar een jaar in werking getreden. Er zijn 2700 logies vergund maar er zijn er meer dan 12.000 aangemeld. Is er geen sprake van een flessenhals? Hoe gaat de minister dit aanpakken? Wat is de timing? Welke acties worden ondernomen om het aantal vergunde logies te doen toenemen? Bij de vakantiewoningen zijn er minder dan 10% vergund, waardoor Toerisme Vlaanderen er geen promotie voor kan voeren. De promotie is immers beperkt tot vergunde logies.

Het Reisbureaudecreet wordt eind 2013 definitief opgeheven. Er is geopteerd voor een systeem van zelfregulering. De minister stelt in zijn beleidsbrief 2014 dat hij gaat bekijken of er geen overleg nodig is met de socioculturele organisaties om ook hen in het systeem te betrekken. De minister kondigt het volgende aan: “Ingeval er wordt gekozen om te werken met één organisatiestructuur voor de implementatie van dit zelfreguleringsysteem in Vlaanderen, wens ik de opstart van deze organisatiestructuur te ondersteunen.”. Kan er meer concrete informatie worden gegeven over de stand van zaken van de zelfregulering binnen de sector en het overleg met de sociaal-culturele sector?

2.7. Tussenkost van de heer Ward Kennes

De heer *Ward Kennes* merkt op dat hij deze legislatuur als commissielid diverse kantoren van Toerisme Vlaanderen heeft kunnen bezoeken. De commissie bezocht eveneens de World Tourism Market in Londen waar de Vlaamse stand een prijs in de wacht heeft gesleept. Dit waren telkens interessante kennismakingen met het werk van Toerisme Vlaanderen in de praktijk. Er wordt op specifieke markten ingespeeld en land per land moeten telkens weer de juiste keuzes gemaakt worden om de buitenlandse toerist naar Vlaanderen te lokken.

Herdenkingstoerisme moet steeds gelinkt blijven aan de vredeseducatie. Belangrijk daarbij is dat de juiste toon wordt gevonden.

Uit een werkbezoek van de Commissie voor Openbare Werken en Mobiliteit aan de luchthaven van Zaventem heeft het lid onthouden dat die luchthaven zich minder sterk ontwikkelt dan andere Europese luchthavens. De vraag rijst hoe Vlaanderen (en Brussel) zich kan promoten als een hub om Europa te bezoeken, gelet op de centrale ligging tussen aantrekkelijke steden met wereldfaam. Er liggen op termijn zeker kansen open als men zich zou positioneren als de toegangspoort bij uitstek voor Europa.

De rapportage van het Rekenhof over de onkostenvergoedingen bij Toerisme Vlaanderen behoeft meer toelichting. Hoe reageren de minister en Toerisme Vlaanderen op de bevindingen en aanbevelingen van het Rekenhof?

De minder kwalitatieve toeristische infrastructuur wordt niet zelden gebruikt om arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa in onder te brengen. Die mensen onderbrengen

in toeristische infrastructuur is niet de opdracht en het komt de infrastructuur noch de uitstraling van het toerisme ten goede.

Hoe ervaart de minister zijn rol als promotor van toerisme en tegelijk als handhavende en sanctionerende entiteit? Is het bestaande systeem goed? Vindt hij de taakverdeling tussen departement en agentschap correct?

In het kader van Vlaanderen Lekker Land kan met beperkte middelen wel degelijk een dynamiek gecreëerd worden. Pompoengemeente Kasterlee gaf de fakkel door aan aardbeigemeente Hoogstraten. Dit bracht toch een en ander teweeg in de lokale horeca en toeristische sector. Met weinig middelen kan men gerichte acties opzetten die degelijk gekaderd en gepromoot zijn.

2.8. Tussenkoms van de heer Jan Verfaillie

De heer *Jan Verfaillie* wil weten of de gemeente Koksijde al heeft geantwoord op de vraag naar de vernieuwing van de toeristische borden. Hij stelt verder vast dat de gestage achteruitgang van het kusttoerisme zich doorzet, met 3,5% dit keer. Er moet een onderscheid gemaakt worden tussen dagjes- en verblijfstoeristen. Zijn er gesplitste cijfers beschikbaar? Het lid is overigens van mening dat de kustgemeenten zichzelf in de voet schieten door steeds weer de lasten te verhogen. De verblijfstaks voor tweede verblijven wordt systematisch opgetrokken. Kan de minister een aanbeveling aan de gemeenten overmaken in dat verband?

3. Antwoorden van minister Geert Bourgeois

Minister *Geert Bourgeois* is verheugd over de positieve commentaren. Het gevoerde beleid inzake toerisme is in zijn algemeenheid geslaagd te noemen. Waar er knipperlichten zijn, is men zeker van plan op te treden.

Het toerisme is een solide factor in de welvaartscreatie geworden. Er wordt steeds gezocht naar innovatie en synergie, naar nieuwe markten en producten. Men heeft echter nooit alles in de hand, er zijn tal van externe factoren die meespelen en men bevindt zich in een erg concurrentiële markt.

Evaluatie Logiesdecreet

Het Departement internationaal Vlaanderen is bezig met de evaluatie van het Logiesdecreet. De minister verwijst naar de cijfers van het aantal logiesbedrijven die aangemeld en vergund zijn. Voor de hotels gaat het om bijna 91%, voor de gastenkamers om bijna 78%, voor de vakantiewoningen om 63%, voor campings bijna 87%, voor vakantielogies bijna 83%. Voor de vakantiewoningen met gastenkamers duurt het iets langer omdat die vroeger niet gereguleerd waren. De minister beschouwt de vergunning als een meerwaarde omdat men dan in de promotie kan worden opgenomen. De evaluatie van het decreet moet uitsluitel brengen. Zelfregulering lijkt de minister niet zo eenvoudig. In Quebec bestaat wel een zelfregulerend systeem waarbij de sector betaalt aan een eigen organisatie die inspecteert, controleert en normen uitvaardigt. De Vlaamse Regering is ervan uitgegaan dat die aspecten tot haar opdracht behoren, maar zal de idee van zelfregulering wel meenemen in de algemene evaluatie.

Het aantal gastenkamers stijgt, en het gaat om een goede vorm van persoonlijk contact. Steeds meer zakenreizigers zoeken dergelijke verblijfplaatsen. Dat verdient blijvende stimulans. Men moet zich tevens bezinnen over de vraag of vergunningen ter zake gewenst zijn.

Zelfregulering reisbureausector

Inzake het Reisbureaudecreet blijken de grote spelers moeilijk tot een akkoord over zelfregulering te komen. Het model dat was uitgewerkt door het Vlaams Centrum voor Kwali-teitszorg, werd te duur bevonden en is afgevoerd. Er wordt aan een nieuw project gewerkt dat rond moet zijn op 1 januari 2014. Lukt dat niet, dan is er nog niets verloren, al zou de minister het mooi vinden als er een zelfregulering tot stand zou komen. Het handhaven van het Reisbureaudecreet was alleszins niet houdbaar en zou op Europees niveau gecounterd zijn geworden. Er waren ook heel wat uitwassen die niet langer konden.

Promotie en marketing

Bij de impulsprogramma's brak de heer Vanlerberghe een lans voor een uitbreiding van het systeem dat al aan de kust gehanteerd wordt naar de twee andere impulsprogramma's, namelijk de kunststeden en de groene regio's. Dat kan overwogen worden, maar niet meer voor 2014. Het kan wel niet de bedoeling zijn dat de provinciale toeristische organisaties of de kunststeden gaan bepalen welk marketingbeleid Toerisme Vlaanderen moet voeren. De kerntaken inzake marketing en promotie zijn goed verdeeld. Binnenlandmarketing is voor de groene regio's, Toerisme Vlaanderen bekommert zich over alles wat het buitenland aangaat. Er zijn nog wel grijze zones. Limburg voert ook zelf nog een bijzonder actief promotiebeleid, in Nederland en Noordrijn-Westfalen bijvoorbeeld.

Men mag niet denken dat een afstemming tussen privé- en publieke sectoren en Toerisme Vlaanderen over de buitenlandmarketing alle problemen oplost. Uitgerekend aan de kust gebeurt die afstemming en juist daar manifesteert zich jaar na jaar de grootste achteruitgang. Er is wel dialoog en een goede samenwerking nodig. Een betere afstemming hoort daarbij. De minister wil wat Nederland betreft de focus op drie aspecten leggen. Ten eerste wil hij nagaan wat er in Nederland zelf aan de hand is. Het ziet er naar uit dat men naar aanleiding van de economische crisis meer inzet op 'staycation', kortere vakanties in eigen land. Ook het Verenigd Koninkrijk kent dat fenomeen. Ten tweede moet men kritisch bekijken of de eigen promotie niet moet worden bijgesteld of beter gecoördineerd. Ten derde moet het eigen product onder de loep genomen worden. De minister meent dat de grote terugval zich voornamelijk manifesteert in de vakantieparken. Dat dient nader te worden onderzocht.

Het is niet de bedoeling de secundaire en tertiaire markten te promoten ten koste van de primaire, al mag men de nieuwe markten niet links laten liggen. De vakantiemarkt in China, India, Rusland en Brazilië groeit sterk, net als de middenklasse daar. De buurlanden blijven wel prioritair.

De opmerking van de heer Vanlerberghe dat de bestemmingen zelf te weinig gepromoot worden en dat de focus te veel op de horizontale lijn ligt, neemt de minister mee naar de evaluatie.

Vlaamse Kust

Met betrekking tot de kust is er een verschil tussen aankomsten en overnachtingen. Mensen gaan meer dan één keer op vakantie maar blijven minder lang. Het aantal overnachtingen uit Nederland bedroeg in 2000 nog 639.000, en is in 2012 geëvolueerd naar 550.000. Het aantal aankomsten bedroeg 122.116 in 2000 en is toegenomen tot 130.245 in 2012, of een stijging met 6%. Het algemeen totaal van overnachtingen aan de kust in 2000 bedroeg 12.915.000 tegenover 9.019.000 in 2012. Het totaal aantal aankomsten bedroeg 2.031.000 in 2000 en 1.907.000 in 2012. Men zoekt naar oplossingen om de trend aan te pakken

maar beleidsmatig valt die moeilijk te keren. De weersomstandigheden doen de verblijfs-cijfers eveneens variëren.

De impulsprogramma's voor de kust lopen al een hele tijd. Er zijn heel wat infrastructuurwerken gerealiseerd, op het strand, in sanitair, in clubhuizen, in activiteiten die tot meer activiteit leiden zoals surfen, strandporten enzovoort. De minister pleit stellig voor een meer attractieve kust in die zin. Men is er te lang van uitgegaan dat de kust zichzelf promoot. Intussen zijn er wel degelijk initiatieven vanuit de respectieve gemeenten en wordt er goed gebruik gemaakt van impulssubsidies. Er is wel nog ruimte voor verbetering en innovatie. De kust schiet ook te kort in het promoten van het hinterland. Complementariteit van de kust en zijn hinterland is een troef. Men mag zich niet blindstaren op de eigen kustgemeente.

De referentiegids komt uit in het voorjaar van 2014. De gids heeft tot doel het verblijfs-toerisme aan de kust te promoten, alsook te fungeren als informatief referentiekader met betrekking tot de toeristisch-recreatieve mogelijkheden.

De Opaalkust is heel iets anders dan onze kust, al ziet de minister ook troeven die daar niet aanwezig zijn. Er zijn veel recreatieve mogelijkheden die te weinig benut worden, prachtige natuurgebieden en andere troeven, die allicht onvoldoende gepromoot worden.

Fietsen en watertoerisme

Het is uitdrukkelijk de bedoeling de inspanningen inzake fietstoerisme door te trekken naar het reguliere beleid en de reguliere marketing.

Zowel riviertoerisme als cruisetourisme kennen een stijgende lijn. Men is evenwel afhankelijk van de infrastructuur die wordt gebouwd. Toerisme Vlaanderen kan met de weinige middelen niet investeren in haveninfrastructuur. Ter zake afspraken maken en samenwerken kan wel.

Eet- en tafelcultuur

Vlaanderen Lekker Land wordt ingekanteld in de werking van Toerisme Vlaanderen. Er staat een budget tegenover van 184.000 euro. Na een initiële werking onder vzw-vorm, wordt de werking nu structureel. Het blijft wel een pps-formule.

De minister is blij met de pluim voor de ambassadeurs van Vlaanderen Lekker Land. Het lijkt hem goed dat de lokale horeca weer in de kijker wordt gezet.

Nieuwe toeristische borden

De aanbesteding voor de toeristische borden gebeurt in maart 2014. Meer precieze informatie over bestek, concept en de borden zelf, kan bij minister Hilde Crevits verkregen worden. Van Koksijde heeft de minister niets meer gehoord.

Rap op Stap

Het project Rap op Stap is geëvalueerd en wordt voortgezet. De samenwerking met vzw Horizont in het kader van vakantieparticipatie is verlengd, met een gedeeltelijke inkan-teling in Toerisme Vlaanderen die zorgt voor een structurele verankering. Er komt een gezamenlijk besluit van de Vlaamse Regering voor de lokale diensteneconomie, sociale economie en toerisme ter voorbereiding van een oproep.

Jeugdtoerisme

Inzake jeugdtoerisme is er een budgettaire verschuiving te zien. Sinds 2004 heeft de minister een inhaaloperatie ingezet. Bijna 60 miljoen euro is naar eigen verblijfsinfrastructuur gegaan. Sommige jeugdherbergen zijn al met succes geopend, met name in Antwerpen, Voeren, Brugge, Kortrijk, Oostende, Lier enzovoort. De subsidiëring voor bouw van capaciteit voor jeugdverenigingen wordt bijgestuurd, omdat is gebleken dat de capaciteit stilaan volstaat. Op bepaalde plaatsen is er zelfs een lage bezettingsgraad. De minister meent dat er meer moet worden ingezet op renovatie van de bestaande plaatsen, die vaak niet meer aan de kwaliteitsvereisten en -normen voldoen. Vlaanderen staat aan de top inzake jeugdvakantieparticipatie in Europa, met ruim 86% jongeren die jaarlijks zo vakantie vieren. Dat heeft niet alleen te maken met het subsidiëringsbeleid. Ook het grote aantal jeugdverenigingen en vrijwilligers speelt een rol.

Herstructurering Toerisme Vlaanderen

Er zijn twee grote herstructureringen doorgevoerd. Het vergunningen- en handhavingsbeleid is verschoven naar DiV ten einde het rechter-en-partijprobleem op te heffen. De MOD situeert zich niet langer bij Toerisme Vlaanderen maar zit nu bij DAR. Dat heeft succes en brengt een grote synergie en besparingen met zich mee. Er wordt intussen gewerkt met een overhead van 7%, terwijl een IAVA-studie bij het begin van de regeerperiode nog wees op een overhead van 16%.

De minister is bezig met een verdere herstructurering van alle MOD's. Op zeer korte termijn worden ter zake knopen doorgehakt. Elke MOD zal moeten werken voor minstens 2000 medewerkers bij de Vlaamse overheid. Er wordt komaf gemaakt met de aparte ICT, personeelsdienst enzovoort.

Bevindingen Rekenhof over onkostenvergoedingen bij Toerisme Vlaanderen

De minister stelt uitdrukkelijk dat in de pers niet zijn integrale reactie te lezen was op de bemerkingen van het Rekenhof. Het is aan het management van Toerisme Vlaanderen zelf om rekenschap af te leggen want het is niet de minister die het agentschap dagelijks bestuurt. De essentie van zijn reactie ten aanzien van het Rekenhof was derhalve een verwijzing naar het management.

Hij doet nog opmerken dat het Rekenhof verslag uitbrengt aan het parlement en niet aan de uitvoerende macht. Niettemin erkent hij dat er ruimte is voor verbetering en dat Toerisme Vlaanderen zal zich inspannen om de aanbevelingen van het Rekenhof volledig te realiseren teneinde een zo transparant, efficiënt en correct mogelijke aanwending van gemeenschapsmiddelen te garanderen. Er is een interne controller aangesteld voor controle van de naleving van beslissingen en regels.

De heer *Peter De Wilde*, administrateur-generaal van Toerisme Vlaanderen, merkt op dat het rapport van het Rekenhof dateert van oktober 2013. Tegen het einde van 2013 zullen alle aanbevelingen opgevolgd zijn. Het Rekenhofonderzoek werd gevoerd in 2011-2012, exact de periode waarin de herstructurering van het agentschap zich afspeelde en onder meer de MOD's het agentschap verlieten. Dat verklaart ook het ontbreken van een aantal documenten. Toerisme Vlaanderen heeft niet gewacht op de audit van het Rekenhof, maar voerde een eigen continu proces om de bekende zwakheden in de organisatie te verhelpen.

Toerisme Vlaanderen schreef een managementreactie van zeventien bladzijden uit, met zeer veel informatie. Ten gronde heeft het Rekenhof geen misbruiken kunnen vaststellen.

Naar aanleiding van een anonieme brief waarin tal van aantijgingen stonden, was al een interne audit uitgevoerd. Maar ook IAVA heeft geen misbruiken vastgesteld, al waren er vragen bij een aantal procedures. Intussen is uit het jaarrapport met betrekking tot de organisatiematuriteit van Toerisme Vlaanderen gebleken dat het op alle scores sterk is gestegen, dit door een continue remediëring en verbetering. De spreker is er gerust in dat bij een volgende opvolgingsrapport schitterende resultaten zullen kunnen worden neergelegd. Wat wel zorgen baart, is de manier waarop dergelijke zaken gepercipieerd worden. Die brengen het agentschap schade toe, zeker als er geen nuancering aangebracht wordt.

De heer De Wilde haalt enkele voorbeelden aan en noemt in eerste instantie maatregelen die al in voege zijn of zullen komen tegen eind 2013. Er loopt een actie inzake het gebruik van kredietkaarten, zowel in Brussel als in de buitenlandkantoren. Er zijn nogal wat van die kaarten in omloop. Toerisme Vlaanderen moet zich als een multinational gedragen, maar beschikt niet over dezelfde middelen als de meeste internationale organisaties. De meeste opvolgingen gebeuren a posteriori. Een andere actie gaat over de standaardisering van declaratieformulieren in de buitenlandkantoren. Tegelijk wordt er gewerkt aan de bewustwording van het belang van tijdige en volledige declaraties. Er zijn ook afspraken gemaakt met de MOD's bij DAR. De interne controller is er al en de controles worden verscherpt. Er loopt ook een actie rond restaurantkosten. Dat moet uitmonden in een vernieuwd beleid voor restaurantbezoek en de introductie van een formulier voor zowel Brussel als de buitenlandkantoren. Voor elk restaurantbezoek zal geduid moeten worden wie er aanwezig was en voor welke organisatie ze werken, hoe dat restaurantbezoek bijdraagt aan realisatie van een opdracht, wat het kost en wat de mogelijke return is. Er is vervolgens een actie rond dienstreizen en het bijsturen van de procedure voor buitenlandse dienstreizen, en het verhogen van de interne controle ter zake. Ook daarbij komt de declaratie van de onkosten in beeld. Tot slot wordt een actie rond telewerk opgezet. De regeling voor internetvergoedingen wordt bijgestuurd naar aanleiding van de introductie van structureel telewerk. Dat kan pas na een bespreking met de vakorganisaties, die al achter de rug is. Er zijn ter zake structurele afspraken gemaakt.

De heer De Wilde refereert aan de managementreactie van Toerisme Vlaanderen waarin een aantal concrete voorbeelden opgenomen zijn. Zo is er sprake van één geval waarin het Rekenhof bijzonder hoge kosten ziet voor telefoongesprekken vanuit het buitenland. Die kost kwam tot stand door een roamingprobleem. De kost is door de organisatie aanvaard en samen met de MOD is het roamingprobleem onderzocht. Meestal wordt van wifi gebruik gemaakt voor dataverkeer. Toerisme Vlaanderen is overigens pleitbezorger van gratis wifi overal in Vlaanderen.

De heer De Wilde situeert de restaurantkost waarbij hij zelf in beeld kwam. Toerisme Vlaanderen begeleidt geregeld journalisten die langskomen in verband met de productlijn rond de rijke eet- en tafelcultuur. In 2012 werd een groep van elf journalisten, onder meer van National Geographic, in Antwerpen ontvangen. Vanwege het hoge profiel van de journalisten, vergezelde de heer De Wilde zelf de groep naar een gerenommeerd restaurant. De rekening voor de hele groep bedroeg 650 euro. Het bezoek van de journalisten resulteerde in een speciaal nummer van National Geographic China waarvoor niet betaald hoefde te worden. Een aankoop voor dezelfde oplage had 1,4 miljoen euro gekost. De baten van de persreis wogen derhalve zeker op tegen de kosten.

Er waren ook vragen over procurement, over de vraag wie waar en welke vliegtuigtickets bestelt. Dit zou kunnen wijzen op vooroordelen van de besteller tegenover bepaalde vliegtuigmaatschappijen. Toerisme Vlaanderen heeft al vóór de controle door het Rekenhof een procurementtoefening laten doen. Er werd in kaart gebracht waar en hoeveel er wordt besteld. De vaststelling is dat de spreiding van bestelling van vliegtuig-

tickets over de verschillende groepen gelijkmatig is. Er is een licht hogere bestellingsgraad bij de koepel waaronder Brussels Airlines ressorteert. De tabellen kan de spreker desgevraagd bezorgen. Dezelfde procurementtoefening zal gebeuren voor de bestelling van drukwerk.

Het Rekenhof heeft geen doelmatigheidsanalyse verricht en juist dat had de heer De Wilde wel graag zien gebeuren. Daaruit zouden mooie resultaten blijken qua doelmatigheid van de inzet van middelen en het genereren van een return.

Toerisme Vlaanderen heeft uit de audit geleerd om de interne werking van het agentschap te versterken. Het Rekenhof plant nog een doorlichting van de werking van de buitenlandkantoren. Samen met F.I.T. en DiV heeft Toerisme Vlaanderen zelf al een audit laten uitvoeren in die zin. Er zijn geen mistoestanden vastgesteld, maar er worden wel processen in beeld gebracht waar verbetering mogelijk is. De aanbevelingen ter zake worden door het agentschap minutieus uitgevoerd.

Regionale luchthavens

De *minister* zegt dat in het kader van de regionale luchthavens diverse inspanningen worden geleverd. Er zijn gesprekken met Jetairfly, Vueling, Thai Airways, Etihad Airways, Brussels Airlines, Hanna voor het inkomend toerisme. Toerisme Vlaanderen ondersteunt via promotiefilmpjes op de nieuwe lijnen, op onder meer vluchten en transportbanden, in samenwerking met de luchthaven van Zaventem.

De luchthaven van Charleroi zit volgens de minister in de grijze zone wat de Europese regels betreft. Hij weet niet of ertegen opgetreden wordt. De Europese Commissie zou hieromtrent een onderzoek voeren. De minister stelt vast dat de Walen allemaal aan één touw trekken als het er op aankomt. In Vlaanderen is dat blijkbaar niet het geval.

WTM-beurs in London

De minister is niet op de hoogte van het bestaan van wrijvingen op de WTM-beurs in Londen tussen Toerisme Vlaanderen en de stand van Wallonie-Bruxelles. Hij stelde wel vast dat Vlaanderen er in is geslaagd een aantal Brusselse privébedrijven op de eigen stand mee te krijgen. Ze waren zeer tevreden over de samenwerking met Toerisme Vlaanderen. De horeca uit Brussel bleek achteraf ook vragende partij opdat Vlaanderen ter zake Brussel niet loslaat. Brussel wordt met het Vlinderakkoord bevoegd voor Toerisme, maar Vlaanderen blijft bevoegd voor de marketing en de promotie, zij het niet voor de vergunningen. De promotie die Vlaanderen wereldwijd voert, ook inzake MICE, wordt alom goed ontvangen. Het is niet de bedoeling de banden met Brussel te doorbreken.

100 jaar Grote Oorlog

Over de inbedding van vredeseducatie in het herdenkingstoerisme is de minister het eens. In samenwerking met het Vlaams Vredesinstituut zijn er zeven sterke klemtonen uitgetekend voor de onderbouw van het desbetreffende toerisme. Van de hele toeristische sector wordt gevraagd op het thema in te gaan en er rekening mee te houden. Zelf heeft hij geen weet van de koppeling van een streekbier aan een begraafplaats. Toch mag ook het commerciële aspect van dat herdenkingstoerisme niet verwaarloosd worden, zolang het ethisch onderbouwd is.

Voor WO I-projecten is er een verschuiving van DiV naar Toerisme Vlaanderen. Er is 5 miljoen euro ingeschreven ten behoeve van de nieuwe oproep.

De minister verzekert dat hij steevast rapporteert aan de andere beleidsdomeinen met betrekking tot het project 100 jaar Grote Oorlog. Alle bestaande rapportering is te vinden op de website van het departement. De eerstvolgende rapportering aan de Vlaamse Regering behelst het transversale overzicht. De minister probeert zijn collega-ministers in beweging te krijgen, en voelt aan dat er in Onderwijs in elk geval iets verandert.

De 11 novemberviering is een organisatie van de stad Ieper. Twee parlementsleden van de Kamer legden een krans neer namens de Kamer. Er was niemand aanwezig vanwege het Vlaams Parlement. De minister gaat ervan uit dat niemand uitgenodigd werd, al gaat hij niet uit van onwil. Men zou dat in het Bureau kunnen aankaarten.

Tewerkstelling in de toeristische sector

Wat het aantal knelpuntberoepen in de toeristische sector betreft, verwijst de minister naar minister Philippe Muylers. Hij kan wel een grote onrust vaststellen in de sector en meer specifiek in de horeca, naar aanleiding van de verplichte invoering van de elektronische kassa. Uit de studie van professor Joep Konings van de KU Leuven blijkt dat de maatregel een verlies van tewerkstelling van 12.000 à 20.000 plaatsen zal genereren. De sector stelt zeer veel laaggeschoolden en allochtonen te werk, onderstreept de minister. Er leeft een grote bezorgdheid over de dramatische evolutie inzake btw en sociale zekerheid.

Kampeerautotoerisme

Wat het kampeerautotoerisme en de aanpassing van de wegcode betreft, heeft de minister verschillende pogingen ondernomen bij de bevoegde federale ministers, maar dat blijkt niet te lukken. Hij wil niet blijven bedelen en roept de partijen op dit op het federale niveau aan te kaarten.

Varia

De opmerking van de heer Vanlerberghe over het Agentschap Ondernemen zal de minister onder de aandacht van de minister-president brengen. Het lijkt hem juist dat de benadering vanuit dat agentschap een economische invalshoek heeft, eerder dan een klemtoon op culturele aspecten of op erfgoed.

De minister maakt melding van een gemengd managementcomité, met Toerisme Vlaanderen, internationaal Vlaanderen, CJSM Cultuur en FIT, dat nagaat hoe het topevenementenbeleid beter gecoördineerd kan worden en in de markt worden gezet. Er wordt een visienota uitgewerkt.

Toeristische locaties gebruiken voor minder kwaliteitsvolle logies in het kader van arbeidsmigratie, moet worden onderzocht. De minister weet niet of Toerisme Vlaanderen ter zake iets kan ondernemen.

De minister geeft nog mee dat aan de UNWTO is gevraagd om niet langer geregistreerd te zijn als Flemish Community of Belgium. De secretaris-generaal heeft dat verzoek intussen affirmatief beantwoord: de registratie zal voortaan gebeuren onder de noemer Flanders.

V. INDICATIEVE STEMMING

De heer *Jan Verfaillie* vraagt een aparte indicatieve stemming over afdeling I, entiteit BD0, programma BH. In dit programma is het Vlaams Provinciefonds begrepen. Hij meent dat er bij de verevening en de verlaging met 20 miljoen euro van het Vlaams Provinciefonds een fout is gebeurd. Men heeft eerst de verlaging toegepast en pas dan de verevening, ter-

wijl dat volgens hem omgekeerd had moeten gebeuren. Daarom zal hij zich bij de indicatieve stemming over het programma in kwestie onthouden.

Afdeling I, entiteit BD0, programma BH wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 7 stemmen tegen 2 bij 2 onthoudingen.

De andere bepalingen van het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2014 (bevoegdheden Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Integratie en Toerisme van minister Bourgeois) worden bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Jan VERFAILLIE,
waarnemend voorzitter

Karin BROUWERS
Khadija ZAMOURI
Willy SEGERS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ABB	Agentschap voor Binnenlands Bestuur
AFM	Agentschap voor Facilitair Management
AgO	Agentschap voor Overheidspersoneel
AgODi	Agentschap voor Onderwijsdiensten
APKB	Algemene Principes Koninklijk Besluit (van 26 september 1994)
BBC	beleids- en beheerscyclus
CAG	College van Ambtenaren-Generaal
CJSM	Cultuur, Jeugd, Sport en Media
CRKC	Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur
DAR	Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid
DiV	Departement internationaal Vlaanderen
EGTS	Europese groepering voor territoriale samenwerking
e-IB	Entiteit e-government en ICT-Beheer
EIF	Europees Integratiefonds
EU	Europese Unie
EVA	extern verzelfstandigd agentschap
EVC	elders verworven competentie
FIT	Flanders Investment & Trade
FMIS	Facilitair Management Informatie Systeem
FOD	Federale Overheidsdienst
FREEMO	Expertgroep voor het recht op vrij verkeer van personen
GO!	onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
IAVA	Interne Audit van de Vlaamse Administratie
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IGS	intergemeentelijke samenwerking
ITB	Internationale Tourismus-Börse (Berlijn)
KB	koninklijk besluit
KMDA	Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
MAGDA	maximale gegevensdeling tussen administraties
MICE	Meetings, Incentives, Conferences, Exhibitions
MOD	Managementondersteunende Diensten
MOE	Midden- en Oost-Europa
NT2	Nederlands als tweede taal
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OPZ	Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum
P&O	personeel en organisatie
RIA	reguleringsimpactanalyse
RIZIV	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
SALK	Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat
SARiV	Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
UNWTO	United Nations World Tourism Organisation
VAC	Vlaams administratief centrum
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VIA	Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de Socialprofitsector
VIP	Vlaamse Innovatie Projecten
VKBO	Verrijkte Kruispuntbank voor Ondernemingen
VLABEST	Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken

VLAM	Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing
Vlimpers	Vlaams intermodulair personeelssysteem
VLIS	Vlaams Logies Informatiesysteem
VLM	Vlaamse Landmaatschappij
VMSW	Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen
vte	voltijdsequivalent
VVP	Vereniging van de Vlaamse Provincies
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
VVW	Vlaamse Vereniging voor Watersport
vzw	vereniging zonder winstoogmerk
WO I	Eerste Wereldoorlog
WTM	World Travel Market